

**SBORNÍK STÁTNÍHO OKRESNÍHO ARCHIVU
V PŘEROVĚ**

**SMOLNÁ KNIHA
MĚSTA LIPNÍKA**

SBORNÍK STÁTNÍHO OKRESNÍHO ARCHIVU V PREROVĚ

SMOLNÁ KNIHA MĚSTA LIPNIKA

PŘIPRAVIL MIROSLAV MARADA
PŘEROV 1994

Sborník Státního okresního archivu v Přerově. 2

Smolná kniha města Lipníka.

Připravil Miroslav Marada.

Vydal Státní okresní archiv v Přerově v roce 1994.

Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Lapáček.

Grafická úprava Vojtěch Sklenář.

Fotografie Jitka Velechová.

Vytiskla Knihtiskárna Jar. Strojil v Přerově.

Náklad 400 výtisků.

Neprodejné.

Obsah

Úvod

- 1. Hrdelní právo města Lipníka**
- 2. Rozbor smolné knihy**
- 3. Edice smolné knihy**
- 4. Obsah smolné knihy**
- 5. Text smolné knihy**
- 6. Textově kritické poznámky**
- 7. Rejstříky (!! uvedené odkazy na č. stránky neodpovídají naskenovaným)**
- 8. Příloha**

Na přední straně obálky veduta Lipníka — dřevořez Jana Willcnbergera z roku 1593.

Na zadní straně obálky vyobrazení z Constitutio criminalis Theresiana z roku 1769.

Úvod

Státní okresní archiv v Přerově předkládá odborné i širší laické veřejnosti druhý svazek archivního sborníku. Obsahuje pouze jednu práci, a to edici smolné knihy města Lipníka, kterou do tisku připravil pracovník archivu PhDr. Miroslav Marada. Myšlenka na přípravu edice vznikla při soupisu pramenů k hrdelnímu soudnictví v přerovském archivu. Právě fond Archiv města Lipníka nad Bečvou je zvláště bohatý na archivní dokumenty s touto tematikou a současná edice je úvodem k podrobnému zpracování dané problematiky v rámci města Lipníka a později i dalších míst přerovského okresu.

Redakce

SMOLNÁ KNIHA MĚSTA LIPNÍKA

1. Hrdelní právo města Lipníka

Městské soudnictví, které u nás tvořilo po několik století jeden z pilířů feudálního justičního systému, je předmětem stálého badatelského zájmu již od poloviny 19. století. Přední místo v tomto výzkumu pak patří stále dějinám hrdelního soudnictví a písemným pramenům k němu, zejména tzv. černým neboli smolným knihám, jak potvrzují již desítky úplných nebo částečných edic těchto pramenů, které poskytují údaje nejen o vlastních hrdelních procesech, nýbrž jsou i zdrojem mnohostranných informací o dobových reáliích, což zvyšuje jejich dokumentární hodnotu daleko nad regionální význam. Předkládaná práce přináší úplnou edici smolné knihy města Lipníka (úřední název Lipník nad Bečvou je používán od roku 1919, v práci je použito dobového názvu), obsahující především zápisy z prvních tří desetiletí 17. století a rozšiřuje tak po několika v minulých letech a desetiletích vydaných edicích z oblasti jižní a jihovýchodní Moravy řadu publikovaných pramenů k dějinám městského hrdelního soudnictví i na dosud nezastoupenou oblast střední a východní Moravy.

Je až překvapující, jak málo byla dosud smolná kniha města Lipníka, města, v němž působil kriminální soud až do josefínských reforem, badatelsky využita, ačkoli byla jako historický pramen známa již v minulém století. Její existenci krátce zmiňuje osecký farář Jan Baďura ve svém Lipenském okresu,¹ několik ukázek z ní přinesla Zálíorská kronika ve 20. a 30. letech,² pro historický výzkum z ní dosud vytěžil snad jen PhDr. Bohumír Indra ve svých příspěvcích z r. 1943 o vpádu lisovčků na Moravu a o valašském povstání.³ Další zmínky o lipenské smolné knize a o lipenském hrdelním právu přináší až počátkem 70. let ve svých příspěvcích pro Lipenský kulturní kalendář (městský zpravodaj pro občany Lipníka nad Bečvou) PhDr. Ivan Krška⁴ a od roku 1971 začíná ve zmíněném kalendáři zveřejňovat jednotlivé případy ze smolné knihy PhDr. Bohumil Vaňák,⁵ se záměrem úplného zveřejnění jejího obsahu, aniž by si ovšem, vzhledem k okruhu čtenářů, jimž byl kalendář určen, kladl nároky na vědeckou edici. Po otištění deseti zápisů bylo však další vydávání zastaveno, neboť doba zřejmě žádala „angažovanější témata“. Naposledy pak smolnou knihu zmiňuje PhDr. Ivan Krška ve svém obsáhlém příspěvku o lipenském městském archivu, zveřejněném ve Sborníku archivních prací v roce 1991.⁶ Podstatná část zápisů lipenské smolné knihy je poprvé zveřejněna až touto edicí a pro badatele se tak otevírají dosud nevyužité možnosti výzkumu.

Nežli bude přistoupeno k vlastnímu rozboru smolné knihy, je třeba uvést alespoň základní údaje o vývoji města, městské správy a soudnictví, zejména v období zachyceném v zápisech této knihy. Otázka první písemné zmínky o Lipníku je stále sporná. Za nejpravděpodobnější je většinou přijímán letopočet 1238, za jistý pak letopočet 1294,⁷ z listiny, v níž se připomíná držba cla v Lipníku Oldřichem z Hradce. Lze předpokládat, že Lipník se zformoval v město z původní slovanské osady, a to v průběhu 2. poloviny 13. století, zřejmě i v souvislosti s usazením určitého počtu německých kolonistů. V listině Jana z Kravař, držitele vzniklého helfštýnského panství, jehož byl Lipník největším střediskem, z 21. září 1349, již vystupují představitelé městské správy, a to fojt, dva konšelé a osm kmetů, jejichž jména vypovídají o převážně německém původu těchto osob.⁸ V listině Lacka z Kravař z 8. září 1400 jsou již jako představitelé městské správy uváděni purkmistr, osm kmetů a všechna obec

města Lipníka. Jména uváděných osob svědčí o postupném posílení českého živilu v městské správě.⁹ V roce 1447, po krátké držbě panství Janem Mesnpekem z Mesnpeku, získal helfštýnské panství od Jiřka Helfštejnského z Kravař Vok ze Sovince, který v roce 1467 prodal panství Albrechtu Kostkovi z Postupic. V roce 1475 pak nabyt helfštýnského panství s městem Lipníkem Vilém z Pernštejna, za něhož bylo zbudováno městské opevnění a jehož privilegia podporovala hospodářský rozkvět města. V této politice pokračoval i Vilémův syn Jan. Z perňštejnského období jsou z představitelů městské správy doloženi purkmistr, příp. dva purkmistři a městská rada, tvořená obvykle sedmi konšely.¹⁰ Purkmistr i městská rada byli v této době pravděpodobně obměňováni ještě každý rok. Důležitých jednání, zejména soudních, se zúčastňoval také městský rychtář. Roku 1553 prodali zadlužení Pernštejnové helfštýnské panství Půtovi z Ludanic. V držení rodu z Ludanic zůstalo panství do roku 1580, kdy jej nabyt sňatkem s Kateřinou z Ludanic proslulý Petr Vok z Rožmberka, který je pro dluhy prodává v roce 1593 Hynkovi staršímu Bruntálskému z Vrbna za částku 110.560 rýnských zlatých a 1000 kremnických dukátů.¹¹ Po smrti Hynka staršího nabyt roku 1597 helfštýnského panství jeho syn, nejvyšší moravský sudí Jiří Bruntálský z Vrbna, který zůstal posledním předbělohorským držitelem tohoto majetku. Jiří Bruntálský potvrdil, podobně jako jeho předchůdci, městu jeho privilegia a dále napomáhal rozhojnění městského majetku, v roce 1613 např. získalo město právo dalšího (třetího) výročního trhu díky jeho přímlově u císaře Matyáše II.¹² S Vrbny proniká do Lipníka německé luteránství, město však zůstává nadále i významným střediskem jednoty bratrské, která se zde připomíná již v roce 1492. V průběhu 16. století prožívá svůj rozkvět i lipenská židovská obec, obdařená privilegiem od Pernštejnů i od Vrbnů. V městské správě se od 70. let 16. století setkáváme se čtyřmi purkmistry a osmi konšely a koncem 16. století se i v Lipníku začíná prosazovat praxe setrvávání volených zástupců ve funkci po delší období než jeden rok. Z významných osobností v městské správě je nutno uvést Martina Zikmundka (1569-1641), autora nejstarších lipenských pamětních zápisů, který zahájil své působení ve vedení města roku 1598 jako konšel a postupně zastával funkce rychtáře a purkmistra. Kolem roku 1614 se Zikmundek stal prvním lipenským primátorem, nejvyšším městským úředníkem, a tato nová funkce doplnila stávající nepružný systém čtyř purkmistrů. V čele městské správy setrval Zikmundek, s výjimkou krátkého přerušení v letech 1622-23, po neúspěšném protihabsburském odboji, až do roku 1640, kdy pro stáří na funkci rezignoval.¹⁴ Třicetiletá válka přinesla městu značný hospodářský úpadek. Majitel panství Jiří Bruntálský z Vrbna byl za účast ve stavovském povstání uvězněn a zemřel roku 1620 ve vězení. V roce 1621 se Lipník postavil na stranu valašských povstalců, vedených Janem Adamem z Víčková, a byl vystaven obléhání císařským vojskem, po neúspěchu povstání sice město dostalo od císaře milost, bylo však obsazeno a vypleněno jeho vojskem.¹⁵ V roce 1623 daroval císař Ferdinand II. helfštýnské panství olomouckému biskupu Františku kardinálu z Ditrichštejna, město pozbylo svých privilegií, která mu byla zčásti obnovena až v roce 1628, za věrnost císaři za vpádu Mansfeldova vojska na Moravu roku 1626, a byla do něj dosazena katolická duchovní správa. Ve 40. letech 17. století byl Lipník třikrát obsazen a vypleněn švédským vojskem a nakonec i císařskou armádou roku 1647.¹⁶ Z úpadku a dluhů se město vzchopilo až po několika desetiletích. Z představitelů městské správy jsou i v pobělohorském období uváděni primátor, čtyři purkmistři, osm konšelů a rychtář, který však nebyl členem městské rady. Opětovně bylo zavedeno každoroční obnovování městské rady, které bylo schvalováno vrchnostenským komisařem.¹⁷ Počátkem 70. let 17. století se začíná k pojmenování městského úřadu používat i název magistrát.¹⁸

K důležitosti města Lipníka značnou měrou přispívalo zdejší právo. Ve středověku příslušel Lipník do oblasti práva magdeburského, jehož moravským střediskem byla Olomouc.¹⁹ Město leželo na jižní hranici tohoto právního systému, pouhých 10 km jižněji ležící městečko Dřevohostice se řídilo již právem norimberským a bralo právní naučení v Kroměříži, ačkoli některé vesnice dřevohostického panství podléhaly právu lipenskému. Lipník bral právní naučení v Olomouci a sám byl střediskem nižšího práva pro vesnice panství helfštýnského (Bohuslávky, Býškovice, Dolní Nětčice, Dolní Újezd, Hlinsko, Horní Nětčice, Horní Újezd, Lhota, Loučka, Osek, Paršovice, Podolší, Příkazy, Radotín, Rakov, Slavkov, Soběchleby, Trnávka, Tupec, Týn, Valšovice), a postupně i pro řadu vesnic cizopanských, z panství dřevohostického, drahotušského, Veselského, všechovického i kelčského.²⁰

Běžnou součástí feudálního městského práva byl až do prvních desetiletí 18. století i výkon práva hrdelního. Na Moravě tehdy působil 201 kriminální soud s hrdelní pravomocí, teprve státní mocí prováděné reformy, vycházející z císařského nařízení roku 1727, znamenaly podstatnou redukci počtu městských soudů s hrdelním právem. V přerovském kraji zůstala kriminální jurisdikce zachována reskriptem z 24. února 1753 již jen přerovskému, kroměřížskému a lipenskému soudu²¹ a ustanovením patentu z 20. srpna 1787 vykonával kriminální jurisdikci pro přerovský kraj pouze kriminální soud v Novém Jičíně.²² Výkon soudní pravomoci lipenským fojtem, purkmistrem a městskou radou je písemně doložen k roku 1448²³ jejich žádostí o právní naučení do Olomouce, jistě však byl prováděn daleko dříve. Dochované sbírky olomouckých právních naučení v městském archivu ukazují, s jakými případy se lipenští na olomouckou radu nejčastěji obraceli. Jednalo se především o složitější případy civilně právní (majetkové a dědické záležitosti), kriminální případy jsou méně početné.²⁴ Podle počtu vyžádaných právních naučení vyššího práva lze soudit, že většinu projednávaných případů vyřešil městský soud v Lipníku samostatně. V městském archivu jsou rovněž dochovány používané právní sbírky (Tovačovská kniha, sbírka magdeburského práva, Koldínova městská práva).²⁵ Příslušnost lipenského práva k Olomouci je písemně doložena do roku 1656.

K výkonu hrdelního práva zaměstnávalo město mistra popravního (kata) a jeho pomocníka posla právního (biřice). Katovi poskytovalo město byt a otop, katovna stávala na severní straně města u městských hradeb. Dále dostával kat stálý plat 10 grošů týdně.²⁶ K jeho povinnostem nepatřilo pouze provádění tortury obviněných při výslechu a vykonávání rozsudku, tj. popravy nebo tělesného trestu, ale i pohřbívání sebevrahů, odstraňování uhynulých zvířat a další práce pro očistu města. Mimo stálého platu byl kat honorován za výše uvedené úkony, od popravy je doložena taxa 2 zlaté, 1 zlatý od vyčištění města. Přes společenskou inferioritu bylo tedy katovství existenčně zabezpečeným povoláním. Na náklady spojené se zaměstnáváním kata byly povinny přispívat i vesnice, podléhající lipenskému právu, a to částkou 4 bílé peníze z každého osedlého, které byly vybírány o suchých dnech.²⁷ Odvádění těchto poplatků však často vážlo a vesnicím se hromadily mnohaleté dluhy. V roce 1697 kníže Ferdinand z Ditrichštejna tyto poplatky zrušil a nařídil, aby náklady byly hrazeny z majetku odsouzeného nebo byl-li nemajetný, z přebytků kontribučenského fondu, za odsouzené z jiných panství měla nést náklady jejich vrchnost.²⁸

Lipenský kat byl zapůjčován k vykonávání rozsudků, pohřbívání sebevrahů a dalším pracem do řady měst a městeček, která vlastního kata neměla, a to za sjednanou úplatu a závazek poskytnutí ozbrojeného doprovodu katovi na cestu tam i zpět. Mistr popravní byl takto najímán do Brušperku, Frenštátu, Fulneka, Hranic, Kelče, Nového a Starého Jičína, Paskova, Potštátu, Příbora, Štramberku, Valašského Meziříčí a Vsetína.²⁹ Od kata se očekával bezchybný výkon exekuce, a provedl-li zákrok neobratně, mohl být

zbaven místa, jak se stalo roku 1616 i lipenskému mistru Adamovi, který si při nezdařené popravě dokonce uťal vlastní dva prsty.³⁰ Biřic dostával při exekuci po šesti bílých groších od osoby, město mu dále přispívalo na střevíce. Kromě kata a biřice je v pramenech předbělohorského období zmiňován ještě šerha (žalářník).³¹ Serhovna se nacházela v severní části budovy radnice a pro vyšetřované hrdelním právem plnila především funkci vazebního vězení. O vlastním průběhu hrdelních procesů viz níže při rozboru obsahu smolné knihy.

S poklesem významu městského hrdelního soudnictví a prováděnými reformami soudnictví docházelo i ke změnám příslušnosti vesnic k lipenskému právu. Počátkem 18. století příslušely k tomu právu kromě vesnic helístýnského panství dále tyto cizopanské vsi: Bezuchov, Buk, Hradčany, Kladníky, Nahosovice, Oprostovice, Pavlovice, Podolí, Radslavice, Sušice, Šišma a Veselíčko. V rámci prováděného císařského nařízení z roku 1727 byla stanovena města s hrdelním právem a určeny obvody pro příslušnost k danému právu. Lipenskému právu pak podléhaly kromě města Lipníka a vesnic helístýnského panství z Veselského panství Velký Újezd, Chylec, Veselíčko, Kozlov, Lazníky a Lazníčky, Ranošov, Radvanice, Staměřice a Výkleky, z dřevohostického panství Čechy, Domaželice, Dřevohostice, Hradčany, Nahosovice, Pavlovice, Prusinky, Turovice a část Tučina, z panství olomoucké kapituly Radslavice a Sušice. Tento obvod zůstal v platnosti až do josefínských reforem, které znamenaly definitivní zánik lipenského práva.³²

2. Rozbor smolné knihy

V archivu města Lipníka se dochovala řada písemností, dokládajících činnost hrdelního soudu. Jsou to vedle zmíněné smolné knihy a knih olomouckých právních naučení zápisy z výslechů obviněných a výpovědi svědků,³³ seznam vesnic náležejících k hrdelnímu právu,³⁴ protokolní kniha rychtářského úřadu,³⁵ městská agenda týkající se zaměstnanců obce, jednotlivé doklady v městské korespondenci i účetní doklady o příjmech a výdajích spojených s uplatňováním hrdelního práva.³⁶ Pro dějiny hrdelního soudnictví jednou z nejdůležitějších a přímo symbolickou památkou však zůstává smolná kniha, jíž bude věnována pozornost.

Smolná kniha města Lipníka³⁷ má podobu papírového kodexu, s jednoduchou papírovou vazbou, potaženou zašlým pergamenovým listem z vyřazené středověké latinské liturgické knihy (bible?), popsaným dvěma sloupci kaligrafickou knižní gotickou minuskulou, černým inkoustem a červenými iniciálami. Opatřením je text již místy nečitelný. Přední strana vazby je vyspravena hnědou záplatou, překrývající téměř polovinu plochy pergamenu. Rozměry smolné knihy jsou 166 x 227 mm. Kniha obsahuje 155 listů svázaných ve 20 složkách, formátu 156 x 205 mm, s horizontálně probíhajícími liniemi osnovy a horizontálně ve středu dvoulistu umístěným filigránem (koruna nad štítem s dvouhlavým orlem), ohybem složky rozděleným na dvě poloviny. Jiný druh filigránu ani jiný způsob jeho umístění se nevyskytuje. Při vazbě knihy byla provedena ořízka, která však nenarušuje text. Papír si zachoval světlý odstín, jednotlivé listy jsou dobře zachovalé, pouze druhý list má na pravém dolním okraji místo vyspravené dodáním papíroviny, částečně zasahující i do textu. Kniha je chráněna novodobým papírovým obalem.

Ze 155 listů smolné knihy je popsána pouze třetina. První list je čistý a je na něm, stejně jako na posledním listu, otištěno kulaté razítko, nesoucí znak města a opis „Archiv města Lipníka nad Bečvou“ v majuskule. Text začíná na druhém listu a pokračuje s občasným vynecháním strany a listu 37 až na list 42. Ojedinělý zápis je pak proveden na listu 99, ostatní listy zůstaly čisté. Kniha nemá původní foliaci, tato byla provedena měkkou tužkou teprve při transkripci textu pro tuto práci. Pravděpodobně městským archivářem Jakubem Mráčkem byla provedena inkoustovou tužkou paginace, začínající číslem 1 na foliu 2r a končící číslem 70 na foliu 36v.

Smolná kniha obsahuje celkem 50 zápisů o hrdelních procesech z období 1588 až 1672, s následující chronologickou strukturou: před rokem

1600	2 zápisy
1600-1609	8 zápisů
1610-1619	17 zápisů
1620-1629	20 zápisů
1630-1639	0
1640-1649	0
1650-1659	1 zápis
1660-1669	0
1670-1679	2 zápisy

Zápisy v knize nenásledují důsledně chronologicky za sebou, v edici zůstalo původní řazení zachováno, neboť se vyskytují i zápisy od více písařů, vztahující se k jednomu případu, s odlišnou datací nebo bez data, a původní řazení vypovídá o procesu vzniku smolné knihy. Obsah není uveden žádným titulem (název smolná kniha je používán

jako terminus technicus), první záznam začíná na fol. 2. Text knihy je psán běžnou novogotickou kurzívou 17. století a zachycuje vývoj písma počátku a konce století. V nadpisech je užívána novogotická polokurzíva, ojedinělá latinská slova jsou zapsána humanistickou kurzívou. Zkratek se v zápisech používá velmi omezeně, jen v nejběžnějších titulech, při dataci, k označení peněžních a měrných jednotek a ojediněle ke zkrácení slova při nedostatku místa na řádku (viz textově kritické poznámky). Dle rukopisu lze rozlišit celkem osm písařských rukou, ačkoli žádný z písařů není jmenovitě uveden. I když ze 17. století jsou známa jména několika písařů,³⁸ jedině důkladný paleografický rozbor písemností městského archivu z tohoto období by snad umožnil přiřazení některého rukopisu ke jménu určité osoby. O existenci zvláštního krevního písaře však prameny žádnou zmínku neuvádějí. Pro rozlišení jsou proto jednotliví písaři označeni písmeny A — H (viz registrový obsah smolné knihy).

Písař A má úhledné, téměř stojaté písmo, se zřetelným rozlišováním mezer mezi slovy a používal širěji seříznuté pero. Zahájil zapisování do smolné knihy a z jednotného odstínu používaného inkoustu, neměnného charakteru písma a psacího nástroje je patrné, že provedl své zápisy v krátkém časovém odstupu, ne-li naráz. Jeho rukou jsou provedeny zápisy z období 1588 — 1615, přičemž jeho poslední zápis dokončil písař F. To umožňuje vyslovení názoru, že lipenská smolná kniha vznikla nejdříve v roce 1615 nebo v blízkém následujícím období. Rukou písaře A je zapsáno celkem 12 zápisů. Písař B zachytil 8 případů z období 1618 — 1627, jeho písmo je zaoblené, nepravidelného sklonu a často neodděluje slova zřetelnými mezerami, zejména při psaní předložek a spojek. Dle rozdílného odstínu inkoustu i změny psacího nástroje je zřejmé, že jeho zápisy vznikaly v delším časovém rozmezí. Rukou písaře C je zapsáno 8 záznamů z období 1611 — 1615, jeho písmo je většinou drobné, s pravidelným sklonem do pravá a s výraznými dolními tahy. Také jeho zápisy vznikaly v průběhu určitého časového rozmezí. Písař D je autorem 5 zápisů, z roku 1606 a z období 1620 — 1623. Má pravidelné do pravá skloněné písmo s výraznými horními i dolními tahy. Používal širěji seříznutého pera. Je pravděpodobné, že své zápisky provedl najednou. Písař E zapsal pouze jediný zápis z roku 1624, má hrubší písmo s mírným sklonem do pravá. Od písaře F pochází 14 zápisů z období 1615 — 1629, z toho jeden je dokončením záznamu písaře A. Jeho v právo skloněné písmo s výrazně protaženými dolními tahy má místy téměř polokurzívní charakter a používá písma různé velikosti podle délky zápisu a místa na straně. Z jeho zápisů je rovněž patrné, že vznikaly během určitého časového období. Od písaře G pochází pouze 1 záznam z roku 1651. Je psán stojatým písmem s výrazným rozdílem mezi krátkými a dlouhými písmeny. Poslední písař, označený písmenem H, zapsal 2 procesy z roku 1672. Jeho písmo je štíhlé, v právo skloněné, s výrazně vybíhajícími horními i dolními tahy. Každý z jeho zápisů je napsán jiným odstínem inkoustu, nebyly tedy zřejmě zapsány současně. Z chronologické struktury zápisů a paleografického charakteru písma je možno konstatovat, že smolná kniha byla založena nejdříve roku 1615, spíše však až po tomto roce a většina zápisů do ní byla provedena během 20. a 30. let 17. století, poslední zápis pak v roce 1672 nebo krátce po něm. Tomuto závěru napovídá i jazyková charakteristika zápisů knihy. S výjimkou jediného zápisu z roku 1672, z období, kdy se v městské kanceláři začíná objevovat němčina a který je napsán tímto jazykem, jsou všechny ostatní zápisy české, psané spisovnou, byť poněkud stylisticky neobratnou češtinou, téměř bez používání cizích slov a dialektismů. Stylizace všech zápisů je objektivní, pouze v několika případech, kdy se uvádí citace výpovědi, je ponechána subjektivní stylizace.

Časová struktura zápisů ve smolné knize ukazuje, že do ní nebyly zaneseny zdaleka všechny hrdelní případy, a tuto skutečnost potvrzují dochované protokoly z výslechnů

obviněných a vybrané hrdelní případy, zachycené v Zikmundkových pamětních zápisech. I tato kniha obsahuje tedy, podobně jako řada dalších smolných knih, výběr typických případů, projednávaných před hrdelním právem, zřejmě ani ne příliš cílevědomě provedený, s cílem vytvořit určitou sbírku pro potřeby vlastního práva i pro budoucí paměť. Je možné, že podnět k založení této knihy vyšel právě od Zikmundka, který sám usiloval o zapsání všech pamětihodných událostí ve městě. Chronologické rozložení zápisů zároveň nenasvědčuje domněnce, že by již dříve byla vedena starší smolná kniha, která se nedochovala.

Obsah jednotlivých zápisů, kterých je sice 50, ale ve skutečnosti popisují pouze 45 případů, neboť někteří písaři přehlédli, že případ již byl zapsán jejich předchůdcem, ukazuje obdobnou strukturu kriminality v jejím dobovém chápání i obdobnou praxi hrdelního procesu,³⁹ jak je zachycena v řadě dochovaných a vydaných smolných knih z jiných lokalit. Před lipenským hrdelním právem stanuli především provinilci z města a z vesnic helístýnského panství, dále sem doručení pachatelé z příslušných cizopanských vesnic a konečně i zcela cizí zadržení potulní zloději, zbloudilí cizí vojáci i jiné podezřelé osoby. Zadržení byli umístěni v městském vězení, a někteří, jak dokazuje jeden ze zápisů, zde byli drženi s pouty na rukou a s nohama v kládě. Vlastní výslech probíhal rovněž v radničním sklepení za účasti rychtáře, purkmistra a konšelů, ve většině případů byl přítomen i vrchnostenský úředník. V podstatně většině zapsaných případů bylo k vynucení výpovědi použito tortury, která se prováděla tehdy nejběžnějším způsobem, tj. tažením za sucha, tzn. natahování vyšetřovaného na žebřík nebo zavěšením na kladce. Doloženo je i spoutání mučeného do kozelce a horké tažení. Několik zápisů ukazuje, že mučení bylo, pokud vyšetřovatelé nebyli spokojeni s výpovědí, prováděno s největší brutalitou, vedoucí i k bezvědomí vyšetřovance nebo k zoufalé vzdorovitosti. Mučení zdaleka neposkytovalo záruku pravdivé výpovědi, jak lze např. vidět z výsledků osob podezřelých z čarodějnictví, mnozí vyšetřovaní se v zoufalství a bolestech přiznávali i k činům, které nikdy nespáchali. I když smolná kniha obsahuje pouze vybrané zápisy, lze si z nich učinit objektivní představu o charakteru kriminality v regionu. Ke klasifikaci je použito schématu, přijatého i jinými autory:⁴⁰

A. Činy proti oficiální ideologii	3 (čarodějnictví)
B. Činy proti státnímu zřízení	3 (zadržení vojáci)
C. Činy proti pozemkové vrchnosti	1 (intriky)
D. Činy proti místní administrativě	2 (útěk z vězení)
E. Činy proti životu a zdraví	16 (zabití, vraždy)
F. Činy proti majetku	29 (loupeže, krádeže)
G. Činy proti cti	1 (pomluvy)
H. Činy proti mravnosti	14 (smilstvo, cizoložství)

V některých hrdelních případech je kumulováno i několik trestných činů. Jak je z klasifikace patrné, naprostá většina trestných činů směřovala proti majetku a s touto trestnou činností bylo také nejčastěji spojeno použití násilí. Mezi krádežemi převažovaly krádeže obilí, potravin a peněz, dále pak krádeže koní, dobytka a spotřebního zboží. Převažovaly rovněž krádeže spáchané se spolupachatelem nad krádežemi spáchanými jednotlivcem. Další početnou skupinou pak byly delikty mravnostní, tj. smilstvo a cizoložství, často spojené s násilným vyhnáním plodu nebo s usmrcením novorozence.

Vynesené rozsudky jsou ve smolné knize uvedeny jen u poloviny zaznamenaných případů. Svou tvrdostí odpovídaly dobovým právním normám,⁴¹ mají téměř výlučně represivní charakter, ale některé jsou ovlivněny i politickou situací nebo sociálními

vztahy. Za trestné činy proti majetku (krádeže, loupeže) byl zpravidla vynesena rozsudek smrti, a to buď stětím nebo oběšením. Doložen je i jeden méně obvyklý způsob popravu vykucháním střev a následným upálením. Za mravnostní delikty převažuje odsouzení k stětí mečem, vyskytuje se však i lámání kolem, mírnějšími tresty bylo vypálení cejchu a vymrskání z města, příp. vypovězení z panství. Za vyhnání plodu je zaznamenán jeden rozsudek popravu utopením. Upálení, obvyklý trest za čarodějnictví, je rovněž doloženo jedním případem. V několika rozsudcích je uloženo před popravou i vykonání zostřujícího trestu — provedení řezů na zádech a uřezání jazyka. K nejmírnějším doloženým rozsudkům pak patřily nucené práce ve prospěch města a propuštění na rukojemství.

Popravu odsouzených se konaly obvykle veřejně, buď na náměstí u pranýře, jednalo-li se o stětí, a zde také bylo provedeno vypálení cejchu nebo výprask, poprava oběšením byla provedena na popravišti za městem, při cestě k Hranicím, v trati podnes nazývané Na spravedlnosti, kde stávala šibenice.⁴² Zde také bývali popravení pohřbíváni. Poprava utopením byla provedena ve struze při obecní zahradě, v místě, které se nazývalo za Slepým mlýnem.⁴³ Zaznamenány jsou i případy neveřejných nočních poprav stětím, vykonaných na zadržených vojácích, kteří byli zadrženi pro pouhou příslušnost k nepřátelské straně a po provedeném výslechu za použití útrpného práva byli v tichosti odstraněni. Doložen je i případ zasahování vrchnosti do výkonu soudní pravomoci, které zachránilo odsouzenému život v poslední chvíli před popravou.

Případy, zanesené do smolné knihy, poskytují vedle vylíčení vlastního kriminálního činu a jeho odsouzení, i množství dalších cenných informací o mentalitě lidí, jejich ekonomickém a sociálním postavení, o vojenských a politických událostech rušného období počátku třicetileté války a jejich dopadech v regionu města Lipníka i sousedních panství.

3. Edice smolné knihy

Edice lipenské smolné knihy obsahuje úplné otištění textu této písemné památky a je doplněna textově kritickými poznámkami, rejstříky a obsahem knihy v registrových záznamech. S kritickým aparátem proto může sloužit účelům historického bádání i potřebám filologie, onomastiky i novověké diplomatiky. Transkripce textu byla provedena podle běžně používaných edičních zásad tak,⁴⁴ aby současnými grafickými prostředky byla zaznamenána jazyková stránka pramene. Všechny zkratky v originále byly v edici rozepsány, s výjimkou obecně známé zkratky měnové jednotky zlatý (zl.). Na zkrácená slova originálu je upozorněno v textově kritických poznámkách, kde je rovněž provedena transliterace osobních jmen a zeměpisných názvů, pokud se jejich grafická podoba výrazněji lišila od podoby fonetické, podobně jsou zachyceny i některé nářeční nebo chybně zapsané výrazy. Rejstřík osobních jmen obsahuje všechna jména osob, vyskytující se ve smolné knize. Pokud je uvedeno pouze rodné jméno nebo příjmení, bývá podle možnosti doplněno sociální nebo geografickou charakteristikou. V rejstříku zeměpisných názvů je upřesněna bližší lokalizace obcí uvedením nejbližšího města v závorce, tak, aby nebyla závislá na stávajícím územně správním uspořádání. U názvů měst není pro obecnou známost bližší lokalizace uváděna. Názvy míst ležících mimo území České republiky jsou doplněny uvedením názvu státu, na jehož území se nacházejí, v závorce; nebylo-li možno místo přesně lokalizovat, je v závorce uveden otazník. Rejstřík věcný a terminologický je sestaven výběrově a obsahuje především hesla, vztahující se k trestně právnímu obsahu jednotlivých zápisů smolné knihy, vysvětluje termíny cizojazyčné a dialektismy nebo méně běžné české termíny, dále pak obsahuje hesla, vztahující se k politickým, sociálním a ekonomickým údajům. Všechna hesla v rejstřících odkazují na pořadové číslo zápisu ve smolné knize, příp. v registrovém obsahu smolné knihy a textově kritických poznámkách.

Poznámky

- 1 Baďura, J.: Lipenský okres, Brno 1919, s. 60.
- 2 Mráček, J.: Čert pomocníkem Jakuba pastýře, Záhorská kronika, 8, 1925-26, s. 25 - 26. Kanyza, J.: Ze zápisů lipenských knih smolných, Záhorská kronika, 20, 1937-38, s. 19 - 20.
- 3 Indra, B.: Ke vpádu lisovčků na Moravu 1620, Naše Valašsko, 8, 1943, s. 73 - 77. Indra, B.: Vyznání Valacha svobodníka při útrpném pravé lipenském, Naše Valašsko, 8, 1943, S. 27 - 28.
- 4 Krška, I.: Lipenská „černá“ neboli „smolná“ kniha, Lipenský kulturní kalendář, 1971, červenec, s. 6 - 8. (Dále jen LKK.)
- 5 Viz LKK, srpen 1971, září 1971, listopad 1971, prosinec 1971, únor 1972, duben 1972, květen 1972, Červen 1972, září 1972, květen 1973.
- 6 Krška, I.: Archiv města Lipníka nad Bečvou, SAP, 41, 1991, s. 1-112.
- 7 Tamtéž, s. 2.
- 8 Tamtéž, s. 3.
- 9 Tamtéž, s. 4.
- 10 Tamtéž, s. 6.
- 11 Badura, cd., s. 33.
- 12 Krška, Archiv města Lipníka, s. 8.

- 13 Tamtéž., s. 11.
- 14 Krška, I.: Martin Zikmundek a jeho zápis v báni trubačské věže, LKK, 1978, červen, s. 11-13.
- 15 Krška, Archiv města Lipníka, s. 17.
- 16 Tamtéž, s. 18.
- 17 Tamtéž, s. 22.
- 18 Tamtéž, s. 18.
- 19 Krška, I.: Z minulosti města Lipníka nad Bečvou. In: Nikoli nejmenší na Moravě. Kniha o Lipníku nad Bečvou, Lipník 1965, s. 36.
- 20 Badura, cd., s. 37.
- 21 d'Elvert, Ch.: Weitere Beitrage zur osterreichischen Rechtsgeschichte I, Briinn 1888, s. 127.
- 22 Tamtéž, s. 167.
- 23 Prásek, V: Organisaace práv magdeburských na severní Moravě a v rakouském Slezsku, Olomouc 1900, s. 103-110.
- 24 SOkA Přerov, fond Archiv města Lipníka (dále jen AML), inv. č. 40, 41.
- 25 AML, inv. č. 43, 44, 45.
- 26 Fr Bhlich, A.: Kat a katovna v Lipníku nad Bečvou, Záhorská kronika, 16, 1933-34, s. 3 - 6.
- 27 Krška: Archiv města Lipníka, s. 15.
- 28 Badura, cd., s. 59.
- 29 Krška, Archiv města Lipníka, s. 16; Badura, cd., s. 58; AML, inv. č. 629.
- 30 AML, inv. č. 421 (Zikmundkovy paměti).
- 31 Krška, Archiv města Lipníka, s. 15.
- 32 Badura, cd., s. 59.
- 33 AML, inv. č. 629.
- 34 Vizpoz.č. 33.
- 35 AML. inv. č. 75.
- 36 AML, inv. č. 624, 642-646, 669-707, 851-888.
- 37 AML, inv. č. 81.
- 38 Krška, I.: Městští písaři v Lipníku nad Bečvou do zrušení mafistrátu, AUC – Philosophica et historica 1, Z pomocných věd historických X, 1991, s. 91 - 94.
- 39 Klabouch,): Staré české soudnictví (jak se dříve soudívalo), Praha 1967, s. 217n.
- 40 Pánek, J.: Městské hrdelní soudnictví v pozdně feudálních Cechách, CsCH, 32, 1974, s. 714. 41 Klabouch, cd., s. 236n.
- 42 Badura, cd., s. 57.
- 43 AML. inv. č. 421.
- 44 Kašpar, J.: Úvod do novověké latinské paleografie se zvláštním zřetelem k českým zemím, Praha 1975, s. 149n.

4. Obsah smolné knihy

1. 1594, červen 8. písař A fol. 2r - 3r
Janek z Víkovic s Crhou z Opavy vyšetřování pro krádeže obilí, potravin, šatstva
a
peněz.
2. 1588, červenec 1. písař A fol. 3r-3v
Martin Němec, jeho žena Manda a Martin Polách vyšetřování pro krádež obilí.
3. 1600, duben 12. písař A fol. 3v-4r
Ondra Nádeník za četné krádeže obilí odsouzen k stětí mečem.
4. 1600, červen 5. písař A fol. 4r-5r
Jakub Pastýř z Lazníků za krádeže koní a čarodějnictví odsouzen k upálení.
5. 1600, červen 14. písař A fol. 5r - 5v
Jurka od Opavy za krádež a vraždu odsouzen k stětí mečem.
6. 1600, červen 27. písař A fol. 5v - 6r
Dobiáš, syn Martina Jircháře z Roudnice nad Labem, za krádež peněz odsouzen k oběšení.
7. 1600, září 30. písař A fol. 6v
Jakub Kubka z Oseká nad Bečvou za vraždu odsouzen k stětí mečem, jeho
spolupachatel, Kutrův syn z Oseká, odsouzen k výprasku.
8. 1601, leden 22. písař A fol. 6v-7v
Jiřík Šafář, jinak Strejček, za zabití, krádež, ublížení na zdraví a smilstvo
odsouzen k stětí mečem, na zákrok vrchnosti podmíněčně propuštěn.
9. 1601, duben 25. písař A fol. 7v - 8r
Jiří Urban z Bohuslavic za krádeže koní a další drobné krádeže odsouzen k
oběšení.
10. 1615, září 16. písař A fol. 8r
Zuzana, dcera Jana Hrašíka z Trávníka, vyšetřována pro smilstvo.
11. 1615, srpen 3. písař A fol. 8r-9r
Jura, syn Matyáše Linharta z Bystřovan, vyšetřován pro krádeže obilí, peněz a
další drobné krádeže.
12. 1606, červen 30. písař D fol. 10v
Jindra z Harmutovic vyšetřován pro krádeže plátna, šatstva a příze.
13. 1618, září 30. písař B fol. 11r-11v
Gabriel Březina a jeho spolupachatel Prokeš vyšetřování pro četné drobné krádeže.

Jan Serhyn, zajatý polský voják, vypovídá o panu Rusinovském (viz č. 15).

29. 1620, duben 22.	písař B	fol. 22v - 23v
Výslech zajatého vojáka, odsouzen k stětí mečem.		
30. /1620/, květen 16.	písař B	fol. 23v
Výslech zajatého polského vojáka, přivedeného sedláky z Bohuslávek. Odsouzen k stětí mečem.		
31. 1619, květen 27.	písař B	fol. 24r - 24v
Anna Boudka vyšetřována pro čarodějnictví.		
32. 1615, srpen 27.	písař A, F	fol. 25r - 26v
Janek ze Slezska vyšetřován pro krádeže peněz.		
33. 1624, květen 17.	písař E	fol. 27r
Maruše, přítelkyně Jiříka Oseckého, za cizoložství odsouzena k stětí mečem, avšak trest změněn na vypálení cejchu, výprask metlami a vypovězení z panství.		
34. 1623, březen 8.	písař F	fol. 27v
Václav Roudnický vyšetřován pro krádež šatstva u Jana Jelínka, (viz č. 26)		
35. 1623, červenec 18.	písař F	fol. 28r - 28v
Eliáš Sklenář vyšetřován pro krádeže koní.		
36. /1623, červenec 18./	písař F	fol. 28v
Václav Mazáč z Fulneka vyšetřován pro loupež bot a másla.		
37. 1615, prosinec 8.	písař F	fol. 29r - 29v
Maruše Holička z Radotína za smilstvo a vyhnání plodu odsouzena k utopení.		
38. 1624, březen 11.	písař F	fol. 30r-31v
Pavel Holubička za četné krádeže odsouzen k vykuchání střev a upálení.		
39. 1621/!/
Jan Jašek Serhyn a Jindřich Janovcín, zajatí polští vojáci, vypovídají o svých pánech a jejich vpádu na Moravu, (viz č. 15)	písař F	fol. 32r
40. 1622, leden 10.	písař F	fol. 32v
Martin Novák z Loučky vyšetřován pro krádež příze a krav.		
41. 1615, říjen 2.	písař F	fol. 33r
Jan Charamza vypovídá o krádeži peněz v Uherském Hradišti, (viz č. 32)		
42. 1627 !/, březen 8.	písař F	fol. 33v
Markéta, děvečka u Jana Sošky, vyšetřována pro vraždu novorozence, (viz č. 25)		

43. 1615, srpen 27. písář F fol. 33v
Janek Malý vyšetřován pro krádeže. Zpráva o odeslání vyznání Jurky, syna Matyáše Linharta, (viz č. 11)
44. 1629, březen 8. písář F fol. 34r
Bartl Czedlman vyšetřován pro krádeže a loupeže.
45. bez data /asi konec 20. let/ písář F fol. 34v
Dorota Zborovská vyšetřována pro smilstvo a vraždu novorozence.
46. 1628, duben 20. písář F fol. 34r - 35v
Pavel Jašík z Kelče za zbojnictví odsouzen k práci v poutech.
47. 1651, leden 27. písář G fol. 36r - 36v
Michal Stahala z Vítonic za loupežnou vraždu odsouzen k popravě kolem.
48. 1672, duben 21. písář H fol. 38r-39r
Za vraždu odsouzeni: Wenzl Lawetzky k stětí mečem, Hans Grossman k popravě kolem a David, syn svobodníka z Podhoří, k výprasku a vypovězení z panství.
49. 1672, květen 13. písář H fol. 40v - 41r
Martin Kumpera a Ondra Folvark za krádeže odsouzeni k oběšení.
50. 1627, listopad 20. písář B fol. 99r-99v
Jan a Vašek Halouzkovi a Václav Kučera za krádeže a vraždy odsouzeni k oběšení, podmíněčně propuštěni.

5. Text smolné knihy

1. Vyznání na mukách Jánka z Víkovic, 10 mil za Castochovem a Crhy z Opavy,³ v středu po svaté Trojici^b léta 1594

Janek z Víkovic, 10 mil za Castochovem⁰ rodilý, jsouc mistrem popravním tázán, vyznal: Jsouc v službě v Lubimě^d u Opavy u Marka, hospodáře svého, že bral 1 vrtěl rži a 1 vrtěl žita, klobouk zelený, kabát šerý, kalioty, boty střevíce, košili a kus plátna, 1 kus 6 loket a druhý kus 9 loket a plachtu. Item tobolu pacholku vzal a v ní 6 grošů.⁶ V Ejvanovicích pak u Václava Šakala budouc v hospodě, smluvíce se s Crhou, tovaryšem svým, že jest v jarmak svatodušní⁸ tento minulý šenktyš^h vylámal a z něho peněz 14 zl.¹ míň 6 grošů vzal. Item u týhož Šakala vzal 2 pecny chleba. Týž že sou se s týmž Crhou, tovaryšem svým, na tom byli snesli, aby ty peníze, které manželka Václava Šakala do pivnice byla zakopala, když drábi přijítí měli, spustíce se oknem, vykopali a vzali. Týž u tohož Václava měch prázdný vzal a u Simona Mandle/ obyvatele ejvanovskýho, mlátíc u něho pšenici, s týmž Crhou že sou do toho měcha z 1 měřici tej pšenice nasypali, do Vyškova na trh nesli a ji za 24 grošů prodali a s /těmi penězi se spolu rozdělili. Týž že sou se byli na tom snes/li a sobě peníze u týhož Simona, které byl zakopal před dráby vsrbě a více což v témž srbě bylo od stravy, klobásy, ploce slaný, mínili bráti. Vitrich železný, kterýmž šenktyš odmykal,¹ sám sobě udělal, kterýžto Vitrich rychtář ejvanovský u něho našel.

Crha z Opavy, jsouc týž mistrem popravním tázán, vyznal: Jeho času jdouc z Opavy s přáteli svými sám třetí, když se sešli s nějakým pacholkem, který také sám třetí šel, však že neví, odkud byl, aniž ho neznal. A to bylo v ulici za branou Ratibořskou, tenž jistý pacholek že jest svádu začal s přáteli jeho a nemohouce oni jemu sami odolati, že sou Crhy volali, aby je retoval, a on že jest jemu sekeru do hlavy vřal, tak že hned od tej raný umřel. Týž se vyznal, že některého času macecha jeho, zamknouce klíč v komoře, poslala pro zámečníka, aby jí tu komoru odemkl. A on, Crha, vidouc, jak on zámečník odmykal a jaký instrumenta měl, že sobě taky vitrich udělal, kterýmž jest almaru odmykal u týž macechy své, berouce za-častý máslo k snědku svému. Dále vyznal: Přijdouc do Ejvanovic k Václavovi Šakalovi, stovaryšíc se s tímto napřed psaným Jankem, že sou mínili ty peníze, kteréž Šakalova manželka byla v pivnici zakopala, tak jakž týž Janek napřed vyznal, vzíti. Týž že jest u týhož Václava Šakala almaru takovým vitrichem odmykal a másla bral. Item když dívky plže^m nezamkly, on vejduc tam jednou, látku s mlíkem vzal, to mlíko vypil a látku rozrazil. Item že týmž vitrichem šenktyš odmykal, však odemknouti ho nemohl. Před jarmarkem pak svatodušním že se byli s týmž Jankem smluvili, aby ty peníze z šenktyše vzali, však když je ten Janek bral, že jest přítomen nebyl. Týž mlátíc u Simona Mandle tu v Ejvanovicích, že tenž Janek, tovaryš jeho, měch přinesl, do kterého 1 měřici pšenice nasypali a v Vyškově na trhu pekaři prodadouc, že mu Janek z těch peněz 12 grošů dal. Týž pověděl, když byli jímání v jarmark u týhož Šakala pro ty peníze z šenktyše vzaté, že jest od sebe vitrich do dřeva vsazený před domem mezi dříví zahodil.

2. Vyznání na mukách Martina Němce, ženy jeho Mandy a Martina Polacha z Polsky

Martin Němec³ vyznal, že on Martina Polacha a Vaňka Chmelaře^b na to namlouval, když mlátili na humně v obecním dvoře, aby jemu z humna obilí dávali /z/ každé vítky, a na takové jeho slova on Martin Polách, mlatec, obilí z humna nosíval a v síni tu ve dvoře nechával, on pak Němec⁰ sám a někdy jeho žena do komory je schovávali a nosili. Také že ona Manda tomu Poláchovi, mlatci, takové obilí zase do měchu sypávala, on pak že je spolu s tovaryšem Kubkú přes zahradu Kazivodovu do domu, kdež v podružství Polách byl, nosili. Item když byl mlatcem za Linhartu v témž dvoře, že na žádost Linhartovu 1 měřici žita z humna jemu taky dal, nebo Linhart pravil: „Když sem mlatcem za jiných hospodářů býval, taky sem jim z každé vítky obilí dával.“ Martin Polách seznal, že k tomu ke všemu, což na něj Němec vyznal, se přiznává a z toho kradeného obilí 1 měřici rži že jest prodal a 1 měřici ječmene na kaši sobě zdělal a hospodyně ve dvoře, žena Němcova, když měl to obilí ze dvora do podruží svého nositi, do měchu nasypati pomáhala, Němec pak jej na to nadevšecko navedl.

Manda, žena Martina Němce, seznama, že o tom o všeckem obilí, což ho koli pokradeno bylo, kteréhož přes 18 měřic se našlo, kromě mouky, soli a jiného, což sama kradla, dobře věděla, toho se dotýkala a Poláchovi, když to obilí ven ze dvora nositi měl, nasypati pomáhala a že na to muž její, Martin Němec, ji navedl.

Actum v pátek po svatých Petru a Pavlu^c léta 1588.

3 Poznámání vyznání na mukách Ondry Nádeníka, sousedem byvše na předměstí lipenském

Předně v středu po provodní neděli Ondra Nádeník,³ byvše sousedem na předměstí lipenském,^b do vězení vzat z poručení purkmistra Jana Měrky,⁰ byv tehďáž mlatcem obecním, za příčinu podezřelosti kradení obilí v stodolách, kterýžto Ondra před trápením toto vyznal: Nejprve nebožlíku Václavovi Hladišovi^d v stodole na humně že ukradl 1 vrtěl žita. 2. Na obecním humně vrtěl ovsa. Pro vyzvědění toho a pravdy k němu útrpným právem přistúpeno, na kterémžto trápení více toho vyznal, v přítomnosti Floriana, ouředníka helfenštýnského,^e Tomáše Bednáře^f z purkmistrů, Mikuláše Hrdiny, Matyse Barviče, Fridricha Plačka,⁸ konšelů. Matějovi Rakovi¹¹ v stodole 2 měřice žita, však s vůlí manželky Matěje Raka, Janovi Rušikvasovi na humně s Mikulášem Pastýřovým¹ 1 měřici žita společně že ukradli, pravíce, že ho tenž Mikuláš na to navedl. Matoušovi Potočným[^] 1 vrtěl žita ukradl, Jiříkovi Jursovi^k nebožtíkovi 1 vrtěl ječmene že ukradl, Matějovi Rakovi 1 vrtěl rži ukradl, Janovi Soškovi 1 vrtěl špaldy ukradl, za pacholka sloužíc v jedné vsi u fojtů 1 vrtěl rži že ukradl. A tak pro tu krádež z poručení Jeho Milosti pana Jiřího¹ od práva jsa ortelován, mečem ztrestán. Anno 1600.TM

4. Vyznání Jakuba Pastýře

Týhož léta v pondělí po Božím těle Jakub Pastýř¹¹ podán jsouce ku právu od purkmistra, fojta a konšelů z dědiny Velkých Lesník.^b Při jistotě postihnouce téhož Jakuba a zaručivše ku právu, aby k němu útrpným právem bylo přikročeno, předkládající toho příčiny, jsou žádali. Avšak prve než se to stalo, náležitě napomenut jsa od vyslaných Tomáše Bednáře, Jana Mikšovýho,⁰ purkmistrů, Mikuláše Hrdiny, Matyse Barviče, Fridricha Plačka, konšelů, nechtěje se k ničemu^d dobrovolně přiznati, právo jim naň puštěno. Na kterémžto trápení toto vyznal: Nejprve koně jednoho v březí za Velkými Lesníkami^c najdouc pasoucího se, obuškem v čelo uhodil a jej zabil a odřel a tu kůži z toho koně v Holomouci^f v papírně jakémusi, jehož že nezná člověka, za 15 grošů prodal. Item u Oustkovic tímž způsobem koně jednoho zabil a odřel a kůži sedlářovi v Holomouci za 14 grošů prodal. Item u Čekyně třetího koně zabivše, odřel a

kůži, jdouc do Olomouce, na cestě neznámému člověku za 14 grošů prodal. Item čerta že sobě koupivše od nebožtíka Jakuba Pastýře, před dvěma lety pastýře chyleckého,^h od něho za 1 vrtěl rzi, v sklenici že jeho choval, deáváje jemu od černé krávy třikrát do týhodne mlíko, jemuž že říkával, tomu čertu, Kašpar, kterýž že byl jako veliká moucha, jinak hovado černý. Co by pak tím čertem působil, toto vyznal: Nejprve, po smrti již toho pastýře, od něhož toho čerta koupil, jsa na jeho místě přijat za pastýře do Chylec, když stádo pásal, tehdy toho čerta posílal v způsobu vlčím na jiná stáda, aby je dávil, avšak aby jich nesnídal. Druhé, když pak jeho za pastýře v Chylcích míti nechtěli, tehdy toho čerta vypustivše z /s/klenice,^j povětrí a krupobití způsobil, takže na Chylecku i na gruntech pana hejtmána zemského na Rokytnici až po Vinaře^k nějakou částku zasáhlo a ourodu zemskou na poli potlouklo. Item i k tomu na trápení se znal, že ještě léta 98. a před tím velmi často tělo a krev Páně Krista od kněze přijímal a jeho nezachovával. Kam by pak to díval, to žádným způsobem právu ani kněžím pověditi nechtěl, tak že sme nemohli toho na něm vyzvědět, nebo trápen jsa velice o ten punkt, chtěje se vyzvědět, ani nekřičel, jediné spal a chrápal. Potom jsa tázán, kam toho čerta poděl, i oznámil, když již rok úplný toho čerta choval, tehdy vyjdouc na křížové cesty za Chylce, jeho i s tou sklenicí zahodil, a on že letěl do propasti, a potom že se na ty koně oddal, je zbil a odřel.

Za kterýžto zloprověsný hrozný skutek proti první/mu/ i sedmému božímu přikázání od práva ortelován, od poprave 2 šnyty u planýře na zádech jemu udělal a potom na kárách vezen a na popravním místě na hranici vložen a spálen. Ouřad z dědiny Velkých Lesník, jeho 1. ku právu podali, dříví koupiti musili a mistru popra/vnímu/ dali 2 zl. a za stravu týmuž mistru 22 grošů a poslu právnímu 1 zl.

5. Vyznání Jurky od Opavy³ na mukách

Týhož léta 1600 v středu před svatým Vítem^b ouřad a všeckna obec z dědiny Blazic⁰ při jistotě postihnouce jednoho pacholka, jménem Jurku od Opavy, když přezu kradl a při té krádeži pacholka zabil, ku právu do města Lipníka přivedouce, právo naň žádali a zaručivše ku právu, právo jim naň puštěno. Na kterémžto trápení k ničemu jinému se více neznal, toliko k té krádeži, a toho pacholka proto že zabil, že jeho znal a od té krádeže ode-hnati chtěl, aby naň toho nepověděl.

Od práva ortelován, aby mečem byl trestán, dali mistrovi 2 zl. a poslu od opatrování 1 zl.

6 Léta týhož 1600 ve čtvrtek po svatém Jakubu,³ apoštolu Páně, nějaký pacholek jsa v podezření, pravíce se býti z města Roudnice z království Českého, jménem Dobiáš,^b syn nějakého Martina Jircháře odtudž, při něm se našly tyto věci: dvoje punčochy harasové, jedny papouškové barvy starý a druhý s podvazky žlutými tykytovými, peněz na bílých groších za 13 zl., 6 červených a 5 tolarů, do vězení vzat. A když u vězení zůstával, na to jsa dotazován ode mne, Martina Zikmundka,^c ten čas rychtáře, u přítomnosti Martina Krsala, Jakuba Fučíka, Martina Jurse,^d konšelů, dobrovolně se přiznal. Takto sloužíc rok u mistra popravního v městě Jihlavě,^e od něho pryč ujda, přišel až do města Chrudimě, toho času, když pan hrabě z Thurnu^f munstruňk v témž městě Chrudimi držal. A tak se přidržel pana Albrechta, kterýž byl pod praporcem toho hraběte, chtějíce u něho sloužit za služebníka, chtěje s ním na vojnu jeti. Když sou pak vyjeli z Chrudimi a přijeli do vsi, jenž slově Haršpičky, za Zaječím^g a tu na noc zůstali, tu že jest času nočního tomu panu Albrechtovi na voze takové peníze ukradl i s těmi věcmi. Tolarů že bylo 43, červených zlatých 20. Kde by pak takových peněz více poděl, oznámil, že propil a prohrál na větším díle v Rokytnici. K němuž pro vyzvědění pravdy

útrpným právem přikročeno, u přítomnosti od Jeho Milosti pána urozeného pána pana Mikuláše Cikána a na Fryštátech a Florianu Hewnara, ouředníka helfenštýnského,^h Johannesa Sefránka, Jiříka Sochúrka,ⁱ purkmistrů, Mikuláše Heráka, Jakuba Fučíka, konšelů, na kterémžto trápení nic více nevyzval, než to, což dobrovolně před trápením mluvil, k tomu také na trápení i po trápení se znal.

Pro kterýžto zlopověstný skutek, přestúpivše přikázání boží 7., a k tomu, jsa zlehčený a ponížený člověk, k pánům na službu se dával, od práva ortelován jsa, na šibenici oběšen.

7. Vyznání na mukách Jakuba Kubky z Oseka

Léta Páně 1600 v sobotu po svatém Václave Jakub Kubkú z Oseka,^a zůstává u vězení v městě Lipníku přes 20 nedělí, jsa obviněn od Jana Soustalíka z Pavlovic,^b že jemu na svobodné cestě zastúpivše, jeho mordoval a posekal a za umrlého spolu s jinými tovaryši svými od něho odešel. Z kteréhožto vězení pryč ušel a zase ve dvanácti nedělích se dostal, dne ut supra,^o do vězení, k němuž útrpným právem přikročeno. Na kterémžto trápení toto vyzval: 2e Cikán z Oseká a Martin Káčerek^d jsou jeho na to navedli, aby toho Soustalíka posekal, s Kutrovým synem z Oseká.

Pro kterýžto zlý jeho skutek, zvláště proto, že zradil a zlehčení právu učinil, vězení slezl, mečem ztrestán jest. Ten pak Kutrů syn z Oseka^e metlami od mistra ztrestán a z města vyveden. Stalo se dne ut supra

8. Vyznání Jiřího Šafáře, jinak Strejčka

Léta 1601 v pondělí před památkou obrácení svatého Pavla" na víru křesťanskou Jiřík Šafář, jinak Strcjčkú,^b z poručení Jeho Milosti pána Jiřího Bruntálskýho z Vrba,^o jsa tenž Šafář z Vejvanovic^d přivezen, do vězení městského v Lipníku jsa dán, k němu útrpným právem přikročeno, na kterémžto trápení toto vyzval: Předně že zabil Vávru Zálesákova z Sobě-suk v Těšinkách^e mečem z nechtění svého, tak jakž Jíra Hronek na trápení naň vyzval v městečku Zdúnkách.^f 2. Na Celochovicích^g když dán byl do vězení z poručení pána Beneše Krčmy,^h z něho že se vylámal a pryč ušel. 3. Soukna pět loket a ručnici krátkou Mackovi Holomkoviⁱ ukradl. 4. Jsouc v službě v podstatském dvoře u Jeho Milosti pána* za šafáře, z toho dvoru pryč ušel, pro tu prý příčinu, že Mariina Sivýho,^k rychtáře přísežného, popral a z brány městské se v noci vysekal a vylámal. 5. S Annu Tkadlenou^l v poli smilstvo že provedl.

Pro kteréžto jeho veliké provinění a přestoupení přikázání boží 5., 6., 7. ortelován k meči a jsa již veden na popravu, od mnohých lidí přespolních od Jeho Milosti pána vyprosen, domnívaje se Jeho Milost pán,^m ze nepostihnou již, aby živ měl býti, avšak když již k místu popravnímu přišli, postihli předce ti lidé, běžíce během. Tu hned oni všickni se museli vrátiti s ním do vězení, až bychom se vyzvěděli, jest-li že tomu tak, a když se tak našlo, ač dosti právo nerado, v tom vězení dosti dlouhý čas zůstává, hojil se, až rukojmí dostal a zápis na sebe učiniti dal a přísahu vykonal, kterýžto zápis v rathouzi jest

9. Vyznání na mukách Urbana z Buslavic

Léta 1601 v středu po svatým Jíří Urban z Buslavic,³ útrpným právem jsa tázán z povolení pána jeho, pána Jana Mošovského z Moravčina a na Benešově,^b toto na trápení vyzval: 1. Malýmu Jankovi v Buslavicích vranýho valacha že ukradl, kteréhož že prodal ve vsi Poličkách Zajíčkovi^o za 5 zl. 15 grošů a toho valacha že jeho pán jemu vzal. 2.

Matějovi Vavříkovi^d odtudž valacha ukradl a s tím valachem zde postižen. Jemuž i navracen, když to, což na právo jest, složil ku právu. 3. Martinovi v Buslavicích s bratrem svým Mikulášem dvě krávy ukradli a ty že prodali neznámým lidem na cestě za Otrokovici^e za 11 zl. 4. V Holešově před 4 nedělemi, než se do vězení dostal, čtverý včely^f že vyloupal, že neví, jak mu říkají, ve vsi Zavadách Erazimovi^g dvoje včely že vyloupal a sumu k čemu přijíti mohl, peřiny, slaniny, mouku v komorách, plátna na bělidlích, že kradl.

Pro kteroužto /!/ zlopověstný skutek, přestúpivše boží přikázání 7., ortelován a provazem trestán.

10. Léta 1615 16. dne septembris Zuzana, dcera nebožtíka Jana Hrašíka z dědiny Trávníka, z Kvasic³ jsouce přivedená, na trápení seznama: Zůstávající ve dvoře panském v kvasickém v službě přes půl třetího léta, tehdy s nějakým Mikulášem, kterýž v též domě sloužil, s synem nebožtíka Jury Matulova ze vsi Trávníka^b takový lehkomyšlný skutek, když z zámku do dvoru pro seno přišel a ona též seno telatům brala, i také když koně do roubanice vedl, při takové chvíli a času své lotrovství, jak se jim nejlíp vidělo a zdálo, provozovali. Ačkoli někdy k skutku takovému neřádnému povolití nechtěla, však zmocníce se on jí násilí činil, slibující, že ji za manželku sobě vezme. A uznaje, že se jim nikdy tak nedařilo až teprva po vánocích, ušel potomně přeč do pekla až do Skalice.⁰ S jinším žádným těch věcí nekonala. Osoby pak, které ji navozovaly, aby z vězení utekla, jsou Spretka z Bělová, Kača Sumberova z Křížova,^d Polka z Kvasic u šenkhouzného a jiní neznámí.

11. Léta 1615 3. dne augusti Jura, syn nebožtíka Linharta Matyášova³ z Bystrovan, jsa při jistotě postižen na panství kvasickém ve vsi Bělově u nějakého Václava Kučery,^b dostanouce se do vězení na Kvasice a odtud s poručením Jeho Milosti pána^c jest ku právu do města Lipníka dán. Jsa útrpným právem tázán, toto vynání učinil: Předně Václavovi Kučerovi mínil z těch peněz, s nimiž se Kučera v Bělově chlubil, že by měl do 80 zl., 20 zl. ukrásti a s tím pryč odejít. Item v Bystrovanech^d tetce své 200 zl., a to rozdílně po 2 a po 3 zl. bral a kradl. V Koválovicích* bratranci svému ručnici ukradl, která stála za 7 zl., v Senici tetce své^f ukradl 7 zl. Item v království Českém jednomu stavu rytířského, jménem Stefanovi,⁸ jsouce s ním na cestě, usnouce opilý v hospodě, vytáhl z kapsy 6 zl., v Bezděkově¹¹ nad Bystrovany přátelům svým k čemukoli přišel, z návodů synův mlynáře z Bezděkova, zejména Pavla Bartoše a Valoucha, velikou škodu krádeží činil a na sanččkách nočního času s těmi syny vobilí všelijaké vozili a prodávali. Item vyznal, že od Kučery namlouván a navozován byl, aby dobytek Kučerovi do Skalice[^] zahnal, za příčinou tou, že Jeho Milost pán^k nepobožně nakládá s ním a že jej Skrčený v Oujezdě sehnal, a měl-li by kdo statků užívati, aby raději přátelé užili. Item že se k témuž Kučerovi toliko jedenkrát do Oujezda Dolního,¹ jedouce z Polsky s formany, dostal a zůstával u něho do třetího dne a v těch dnech že jemu zahradu proutím opletl a po tej klobouk Kučerovi ukradl, za který dal 1 zl. 2 groše. Item vyznal, že ujci svému v Přestavlcích^m dvě košile a kožich ukradl. V Bystrovanech sestře svéj z truhly 8 zl. ukradl. Item když strejc jeho jménem Jura Ryšavý" z Bystrovan vezl nějakému kupci postavy z Krakova do Vídně,⁰ že témuž kupci jeden postav soukna v Hustopečích^p z vozu ukradl. Item jedné ženě vzal, kterou že neznal, v Prostějově¹¹ na noclehu 9 zl. a potej že zašel do vsi a takový peníze že v tej vsi propil. Item na Kučeru vyznal, že by měl Kučera za stolem sedě mluviti o panu Stvolinským, kdybych tak svobodný byl jako ty, že bych toho ouředníka zabil, a to za tou příčinou, že sirotky věz/n/í a že jim ubližuje. Item s tím zavřel u přítomnosti pana ouředníka a pana purkrabího, cožkoli před trápením i na trápení vyznal, na tom chce

umřítí. Kromě pana Stvolenského co se dotýče, že by Kučera měl mluvit, kdybych tak svobodný byl, že bych jej zabil, odvolal, že nepravil Kučera, že by jej měl zabít, než že by věděl co činit, poněvadž nenáležitě s sirotky nakládá jak vězněním, tak také bitím.

12. Léta 1606 v pátek po památce svatých Petra a Pavla Jindra ze vsi Harmutovic,³ poddaný pana Jiříka Vlečka na Dembinském,^b jsouce právem útrpným tázán, vyznal níže psané věci:

Předně že jest sestře své v Slízku před pěti nedělemi ukradl košile dvě, kabátky neb rukavice, plátna tenkého 3, prostěradlo tenký 1. Ty věci že jeho žena ve vsi Smržicích⁰ má, toliko prostěradlo že na cestě prodal. V Oseku příze konopný ukradl 7 štuk, od tý že nic neprodal.

13. Vyznání na útrpném právě Gabriele Březiny a spolutovaryše jeho Prokše

Léta Páně 1618 30. septembris Gabriel Březina,³ jsouc tázán při trápení, vyznal: V městě Jihlavě^b budouc na jarmarku sám třetí s tovaryši svými a žena jeho Anna, tam že vzali 1 kožich muský, dvoje boty, štůček plátna. Item v městě Dačicích 2 podkovy a 1 boty muské, v městě Bzenci sedlo, v městě Brodě 1 štůček plátna a čepici mužskou. V městě Těšíně⁰ /se/ svou ženou byvši 2 kotlíky, ty že prodal, jdouc z Těšina, za 24 grošů, v Odislavě futro zaječí, v Ratiboři 1000 špendlíků, 4 lokty soukna barveného, v Krnově^d čepici mužskou černou, 15 čepců ženských z koze, nití za 2 zl., to vše že prodal v Olomouci za 4 zl. 20 grošů. V Veliký s Prokšem byvši a *I si* svými ženami 1 postav soukna, 500 hřebíkův latových, tkanic tucet, za to utržili 4 zl. 10 ¹/_h groše. V Prostějově týž s Prokšem vzali štůček mezulánu, zámek visutý. V Holomouci s týmž Prokšem dvoje knížky. Tu hned sobě slíbili tovaryšství, co kde vezmou, aby se tím dělili. V Přerově⁶ 15 loket tkaniček, 15 tucnů /!/ mlocký kůže /s/ sanistrou. Odtud přijda do Lipníka oba spolu vzali kožich pesný mužský a tkanice, od kloboukův jich odehnali. Vtom jsme se dostali do vězení, o tovarystvu žádném že nevědí, než toliko že by nějaký žid byl také v Lipníku na témž tarmarku. Ten pak žid že by byl větší kmín nežli jiní kmíni. Téhož žida tovaryši tři při Hustopečích^f své skončení vzali. O tom že nevědí, odkud by byl ten žid, než toliko o osobě jeho oznámili, že jest ryšavý a suché postavy, vlasy má kadeřavé a bradu štosovanou ryšavou. Nad to vejše že by ten žid komu jaké peníze vytáhl. Ten pak, komu se ztráta stala, na žida se ohrozil, vtom žid ihned se ozval, že on, totiž žid, má více peněz a že bych já za tebe zaplatiti mohl.

Více Prokeš vyznal, souc tázán, co sám kde vzal. Oznámil: V Podivíně vzal štůček plátna, hřebelce, střevíce ženský, v Veselí i /se/ svou ženou kožich ženský, v Prostějově kožich mužský, v Zidlochovicích kožich mužský, v Brně 1 boty, v Kejově⁸ punčochy a klobouk. Více pak jakživ nic neukradl ani nevezal.

14. Vyznání Kateřiny Crbonky³ z panství Veselského

Léta Páně 1619 8. martii^b Kateřina Crbonka, poddaná urozeného pána Karla Kryštofa Veselského a na Velkých Lesnicích,⁰ jsouc dotazována mistrem popravním, vyznala na trápení tato slova: Co se dotejče nějakého prachu čarodějného, kteréhož jest dostala od nějaké Boudky/ kteráž u ní v podruství zůstávala, že by skrze děvčici s povozem jejím Hudce osypaly, kázala, a to za tou příčinu, aby se nad ním pomstila, že se jest /s/ Zuzanou, sestrou její, svadil. Kterýžto prach z jakých věcí by byl, ač dost nerada, jest oznámila, že táž jistá Boudka takový prach spravovati měla z nějakých žab jedovatých chrastavých, kteréžto žáby že jest před ohněm pekla a sušila, až takového prachu z nich vypáleného. Kohož osypala, že tak oschnouti musel, jako ty žáby souc před ohněm

pálený a sušený. A že několik dobrých lidí jak mužského, tak ženského pohlaví táž Budka že jest /z/ světa svisti jiměla, a že ona více mluvíti bude, když se na ty místa dostane, jak se jest ona dostala a ji že na svou duši bere a na ní že umřítí chce. Co se dotejče nějaké zeliny, jenž slově laskavec, takovou zelinu že jest bratru svému dodala, jsouc u vězení pro zlodějství v Horním Újezdě,^e aby mohl nějaké milosti od pana ouředníka dojíti, aby mu nějaká milost v takovém vězení učiněna byla, že jest to za tú příčinu takové zeliny jemu dodati měla.

Týž víc táž Kača^f oznámila, jsouc dotazována strany dobytka překažení. Když jest ponejprv vyhnali stádo na pole, že by jměla obejítí všecko stádo vůkol, a takové stádo že jest zámekem zamkla, užívajíce těchto slov: „Toho mi dopomáhej Bůh Otec, Syn i Duch svatý, na věky požehnaný, amen.“ A to že jest proto činila, aby mohlo stádo od vlků bezpečně býti, a že takovým zamknutím v těch horách všem vlkom ústa zamčeni býti, že sou nemohli nic stádu uškoditi. A takový dobytek že jsou masem vlčím, vaří *NI* vodě, z něho pokropovaly, aby mohl od vlků bezpečen býti, aby se jim při stádě žádná ztráta nečinila a nedala.

15 Léta Páně 1620 dne 11. a 12. februarii³ útrpným právem jsouce škůdcové¹⁵ zejména psaní tázání, seznali: Matyášek Sádlo, od Lvova⁰ 12 mil, seznal, že nejvyšší jejich jest kapitán nějaký pan Klečkovský^d byl, rotmistrové pak jeden pan Kalinovský, druhý Lahodovský, třetí Prušimský, čtvrtý Zavadcký,⁶ kteréhož ten Matyášek pacholek jest.

Způsobem pak takovým do země této vtrhli: Když z Uher zase se vrátili do Polsky, do nějakého Měchová/ tehdy že přijel v čtyřiceti koních⁸ po Německu, kteříž se jmenoval císařský komorník a mezi nimi jmenovali nějakého pana Alexandra, vysoký pán tlustý, a druhý Kobčanský,^h malý pán naryšavý lysý, přísahu jim činíce, že jich provedou bezpečně, žádný z nich nezhyne, k dobrému kusu chleba a k službě dobré. Což že tak učinili, namluviti se dali. Devět korouhví hodných a devět k ničemu nic, v sumě okolo dvou tisíců všech, mezi tím žádného lidu více za nimi netáhne, nýbrž hejtman krakovský' po nich s lidem jeda, že on/i/ před ním dnem i nocí horami ujíždějíce, drahně v cestě jich uhynulo. Když pak z Polštěⁱ vyjžděli, tehdy také tři kostely katolické že vyrabovali, poroučejíce jim jejich pánové tak činiti jak v Polště, v Sleský i v Moravě.^k

Stanislav ze Lvova,¹ kterýž pálené víno za nimi vezl, v táž slova jako Matyášek na trápení seznal.

Jan Jašek z Podslomí^m na trápení seznal, že jest slouhú byl pana Rusinovského, kterýž má statky své v Ruších za Slominú, od Javorová⁰ 5 mil dvě vsi a dva dvory že má, Harusov a Adamčice,⁰ ves veliká. On pak s panem Klečkovským zlato a stříbro po zámčích že brali a na tři koně naložili, ze sotva nésti mohli, šatstvo pak nemajíce kde schovati, po cestách rozházeli a do debří. P Více také vyznání činíc, jako Matyášek nadepsaný.

Jindřich Janovčín^q na trápení seznal, že sloužil u pana Osmolského, Tatara/ za pacholka, kterýž že má statek svůj za Lublinem^s 3 míle, ves nějakou Kališi¹ a v ní dvůr. Kterýžto dostána se do některých zámků a tvrzí, zlata a stříbra na dva koně, co unéstí mohli, vyraboval a naložil, poroučejíce jemu, aby činil co nejhoršího zlého může. Mučice pánové jejich některé sedláky, mezitím že on s Janem Jaškem po dvou sedlácích zabili. A odtud z Moravy do císaře na službu že jeti měli. Týž vyznání činíce, že jich více za nimi nejede, než co jich do Moravě i vpadlo, okolo dvou tisíc.

Bartoš z Rady u pana Kučkovského" sloužil za pacholka, kterýž se zdržoval okolo Castochova,^v nemaje on svých žádných statků, též vyznání jako Matoušek před ní/m/ učinil na trápení.

16 Vyznání na právě útrpném Evy, podruhně z dědiny Sušic³

Léta 1620 dne 17. maii,^b že ten rok právě před tím drahém, dostala se sem do Moravy, však již tam v Slízku⁰ jsouce obtěžkána, s kterýmžto dítětem vyležíc je odchovala a až posavad živa jest. Dostanouce se pak již z Slizká do Lipníka k Anče Polontové,^d tu se dopustila s nějakým Mackem Holomkem,^e a to že z sebe vyhnala nějakou chvojku. Potom k nebožtíku zlé paměti Floriánovi, s ním že také neřádně živa byla, tak také i s pacholkem jeho. S nimiž že jich měla dvě, z sebe vyhnala a jedno jsa živé že zamordovala, že je pochovala při kostele oseckým. Odtud dostala se do Předmostí/ tam také že jich měla z dvě, z sebe vyhnala a jedno jsa živé že zamordovala. Týž v Sřřavě^g když byla u Jana Hronka,^h tak se dopustila s pacholkem jeho a je že zahubila. Z Šřřavy dostanouce se do Drahotouš,ⁱ tu také, byvši u pastýře, dopustila se a je zahubila, a to v Sušicích/ štvrté, že zahubila, zakroutíc jemu krk. A tak po ty léta, jak se jest dostala do Moravy, zle a lehkomylně živa byla.

17 Léta 1611 5. dne octobris Jura, šafář z podstatského dvoru Jeho Milosti³ páně, na právě outrpným vyznal:

Co se dotýče ovsa při svatebním veselí, že žádného ovsa nebral, toliko Vaculovi Pitrounovu z Horních Něčic 1 měřici^b dal, za práci, co jim pomáhal vyměřovati po tři dni.

Jiříkovi Maštalří^c 10 měřic rži a žita loňského roku dal sem a on mi za to dal 2 zl., 2 groše, 4 peníze. Před šestnácti léty^d co prodal obilí, zůstává jemu Jiřík 10 zl. dlužen za jeho obilí. Týž za 1 měřici hrachu, tak tři léta jemu odměřil, zůstává za ni dlužen.

Každého roku brával obilí jako jiné plachetnice, po několika měřicích platíval Karlovi, item poněkolikrát že jemu dával kaše hrachu a že na to jeho navozoval. Kryštofovi Půlkovi^e po dvakrát po 10 měřicích prve nežli Balcarovi, stolaři,^f odměřeno, a jiní pekaři tehdaž nebrali, Karel o tom ví, jak se zaplatilo.

Navrátilovi z Tmávky 10 měřic rži vyměřil sem z panské hromady na obroční před svatebním veselí.

Guminskej^h samej prodal 10 měřic ovsa po 10 groších. Takový oves panský byl a panskými koňmi jej dovezl. K tomu svého ovsa 30 měřic, co byl nasel na lidských rolech. Takové peníze obrátil na dluh, co byl zranil jednoho v Hranicích a něco propil.

Při setích po tři léta po několika měřicíchⁱ že brali a prodávali. K tomu jeho sedláci navedli z Horních Něčic, Remeš, Lazebník, Písařík[^] a takovými penězi se dělili.

Jahoda z Parešovic,^k když vozil drva, přišel ke mně na obroční a prosil mně, abych od něho peníze vzal za oves a za 1 1/2 měřice rži ospové, dal mi na to 3 zl. Týž Jahoda dal mi za 7 měřic ovsa dvouletýho nepamatuji po čem.

Co se dotýče cizoložstva s šafářkou, která umřela v mor, že líhával týž s Kubišovej dcerou z Oujezda Dolního, s Křídlovú, s Pavličkou.¹

U Gumenskej přes 30 zl. anebo víc propil a utratil.

8. dne octobris s mečem popraven.

18 Léta 1612 18. dne januarii³ jsouce outrpným právem tázání Valenta Rybníkář a Tomáš Starý,^b hofer, kterýž byl u Kostury v Cechovicích^c za příčinou kotlá velkého přivezení a židům prodání.

Vyznali oba dva, jak jeden druhého namlouval, aby šli do Hodolan k Saškovej,^d že jest bohatá a má čím živa býti. Pak přijdouce tam, v zahradě v stavení kotel takový vzali, v

němž pivo vařivali a společně, jeden druhého přejímajíc, pryč do trní zanesli. Potom Jana z Branek od Mezeříčí⁶ k tomu namluvili, aby, vezma saněčky, on však o tom žádné vědomosti nemaje, s nimi šel. Přijdouce Jan Valenta^f toliko až k mukám třaslavským,^g tu jej z tmí na sáňky navalili a sem do Lipníka zavezli, i také židům prodávali. Ten pak Jan nesměl se jim spáčiti, boje se prý jich, aby jej neubili. Tomáš pak, že původ jest toho kotlá ukradení a oznámení Valentovi. A oni toliko dva díly mají v tom kotlů, Jan toliko jest od nich najat, aby vezl. Valenta pak, kterýž se pravil poddaný Jeho Milosti markraběte kmovského byti, ten byl za příčinou kradení obilí v kraji Opavském, kde zůstával, tehdáž také trápen právem outrpným a vykázán ze země.

19. januarii oba dva provazem ztrestáni.

19 Léta 1612 24. dne januarii Florian Hevnar,³ jsouc outrpným právem na artykule na něj podávané tázán, vyznání takové učinil: 1) Cím původem a ponuknutím takovou klamavou a nedůvodnou suplikací proti Jeho Milosti^b pánu na zošklivení osoby Jeho Milosti páně při dvoře podal, skrze koho přednesl a o rezolucí solicitoval?⁰ Ze sám oddával suplikací panu Popeloví.

2) Kde ta druhá replika, které se připiš nachází, zůstala, jest-li do kanceláře Jeho Milosti královské podána aneb ne? Ze neví, kde ta replikací*¹ zůstala.

3) a 4) S kým jest při dvoře aneb kanceláři praktiku v tej věci měl? Co jim za to dával neb platil? Proč také, poněvadž jednak Jeho Milosti královské a jednak knížete těšínského v spisích svých poddaný byti se hlásil a Jeho Milosti páně poddaným byl, tolika pánům, jako pánu z Rottali, panu Molovi a jiným v poddanost se zavazoval a co tím obmýšlel? Aby mohl s Jeho Milostí pánem spokojen býti.

5) Za jakou příčinou jest jednoho poddaného Jeho Milosti pána, jménem Vystrčila z Prosenic,⁶ na svobodné silnici potkavše hrdloval a s přiložením ručnice k jeho boku na to, koho Jeho Milost pán z poddaných bítí dáti ráčil, se dotazoval a na něm to mocí vyzvědět chtěl a co tím obmýšlel? Ze nevytáhal ručnice na Vystrčila a že nepamatuje.

6) Proč do této pokojné a landfrýdné země, jsouce již jednou mistrem popravním ztrestán, jeti a takové obmyslné a fortelné praktiky předsebráti směl? Ze jemu nebylo od žádného zapovědíno, aby se sem nenavracoval do Moravy.

7), 8) a 9) Kdo jemu v těch jeho praktikách, spisích a obmyslích rádce a pomocník byl? Co jest tím obmejšlel, že kněze Daniele za kalešníka vyhlásil a jemu na hrdlo odpověděl? Skrze koho a jakou příčinou ten list, aby tam zase obejvati mohl, dosáhl, kdo mu k tomu radil a jeho fedroval? Ze pan Kurecký a jiní radili a pan opat Strachovský/

10) Na koho tu pohrůžku, že by se pomstíti chtěl, v suplikací své mínil a jak to vykonati chtěl? Ze on se sám nechtěl mstíti, ale sám Jeho Milosti královské dodal dvakráte suplikací na paláci.

11) Jaký jest hovadský život, mimo jiné i s vlastní dcerou, páchal, tak jakž že s ní obcoval v loži po nahacku zstížen byl, která to dcera byla, aby to světle vyjádřil. Ze se s dcerami svými toho sodomského hřichu nedopustil a že o tom sám prve slyšel. A poněvadž pak i v Prosenicích s dcerou v komoře začasť býval, která to dcera byla, s kterou tak nešlechetně a neřádně živ byl, též aby vysvětlil. Ze v prosenským mlýně s žádnou svou dcerou toho sodomského hřichu nespáchal.

13) Co jest sice i s jinými nešlechetností podobných páchal, to aby též patrně oznámil. Ze nepáchal s žádnou osobou, maje svou manželku pořádnou.

14) Koho a které lidi z poddaných Jeho Milosti páně i jiných svými praktikami a oč též kterak oklamal? Ze žádného neoklamal, než když komu co posloužil, z dobré vůle jemu za posloužení nětco daroval.

15) a 16) Za jakou příčinou nyní od statku svého do Rakous i s manželkou vyhnán a od něho odstrčen a kdo téhož statku v držení vešel? Za jakými příčinami prve bojkovským a potom jinače se tituloval a jmenoval? Ze v Rakousích ten jistý soukup nemohl jemu odevzdati statku, tudy že se soudil před panem maršálkem, aby jemu zas jeho suma navrácena byla. 17) Co jest za praktiku s nějakou ženou Kosařkou,⁸ která začastý u něho na domě a v obydlí panském bejvala a s ním na zámku hodovala, míval, aby oznámil, že neměl žádné praktiky s Kosařkou, než že s ní jednou činiti měl v městě Olomouci v panském domě, v Těšíně s jednou děvečkou, jménem Anýžkou,^h zla ní že měl činiti, když byl mládencem.

28. dne januarii vyznal: Co se dotyče Kosařky, že neměl s ní víc činiti, než v Olomouci jednou v domě svém /s/ svou služebnicí, že k tomu příčinu dávala, však že přirození jeho jemu zabraňovalo. Ve dvoře podstatském že by nějaká Sevcová' chodívala k němu a že s ní ten nešlechtný skutek činil pětkrát neb šestkrát, kteráž že by byla z Soběchleba v Hlinsku že měl činit s ženou toho Kostrubatého, když přijíždíval do lázně. V podstatském dvoře s šafařkou že měl činit, jejížto muž nebyl dlouho šafařem. S jednou ženou v Souhradské ulici v druhém neb třetím gruntě, že neví, jak jí říkají, když k němu o psaní do jeho pokoje v podstatském dvoře, jí takového psaní nevydal, až prve ona s ním ten nešlechtný skutek vykonala.

V tenž den u planýře na rynku mečem popraven a do truhly na trávník před mostem vložíc, mistr zakopal a koněm svým na saněch zavezl.

20. Léta 1612 2. dne maii^a ráno přede dnem o 2 hodinách při přítomnosti Jiříka Opavského, rychtáře^b přísežného města Lipníka, Jana Prostějovského, Jiříka Cigána a Ambrože Sochůrka,^c přikročeno jest outrpným právem k Jankovi, poslu právnímu, a to takto: Nejprve bylo mu učiněno napomenutí, aby raději dobrovolně, nežli na trápení, pověděl, jestli s tou Maruší^d aneb kterou jinou osobou, zde neb jinde, neřádě činiti měl. A když do konce odpíral, byl od mistra popravního vytažen a tu se přiznal, že s touž Maruší dvakráte činil měl, totiž u Sošku jednou a podruhé u Gallů.^e Tu že mu ona, když seděl u kamen, v ořechy dávala, za galioty táhala a potom přirození jeho do ruky vzavše, tak dlouho s ním zacházela, až ho k tomu sama přivedla, a pověděla, že Jaroš^f s ní prve dávno činiti má a muž její o tom ví, neb když ona s Jarošem v komoře bejvala, tehdy muž jim pro víno chodil. K čemuž jsouce přivedena i ona, k tomu ke všemu se přiznala, krom toho odpírala, že muž o Jarošovi nevěděl, nežli o tomto Jankovi věděl a hněval se. Tolikéž že s nějakou předlkou u Kuby Hontelova líhal a též s Palátovou děvkou Anýžkou,⁸ přijdouce času nočního, jednou činiti měl.

3. dne maii vyznal: Všecko, což nadepsáno stojí, zrepetoval a k tomu se znal, přidajíc k tomu, že když na svobodě byl, s vandrovými nevěstkami zlý skutky činíval a páchal.

8. dne maii kolem popraven a do něho vpleten.

21. Léta 1612 9. dne maii mezi 8. a 9. hodinou noční, při přítomnosti Jiříka Opavského,^a rychtáře přísežného města Lipníka, Jana Prostějovského, Jiříka Cigána, Martina Bartka, Ambrože Sochůrka, Václava Opavského,^b jsa obsírně Maruše Tesařka^c napomínána, aby věrnou pravdu, co tak kdy zlého učinila a páchala, pověděla, oznámila, že nic více jiného neví, než to, k čemu se prve přiznala, že i nyní k tomu se zná. A když k ní outrpným právem se přistoupilo, vyznání takové učinila: Předně s Valentou/ řezníkem, po čtyrykrátě že by činiti jměla. Po druhé s Pavlem Opiem v mládenectví jeho jednou, a v manželství již nyní zůstává, týž po čtyrykrátě on páchal se mnou. Po třetí s Janem Soškou,⁶ když do dvoru Měrková¹ pro vůz přišel, že v kuchyni skutek s ní učinil.

12. maii mečem popravena.

22. Léta 1612 31. dne maii okolo 10 hodin nočního času Bartoň, syn Podmolů z dědiny Oseká, outrpným právem tázán o zamordování nebožtíka Matěje Helmy,³ u přítomnosti pana Jana Vrkoče, ouředníka helfenštejnského,^b pana Kašpara Vlaka, Johanesa Prostějovského, Václava Balšánka, Gabriele Sedy a Jiříka Opavského,^c rychtáře, vyznání učinil níže poznamenané: Po mnohém napomínání, straně sem i tam řečí, že Vašíčka^d pravil jím ubitého. Když jemu horlivěji přistoupeno bylo, oznámil, že jich z toho trestal, aby se nedopouštěli lidem škod činiti, nebo tu jeden daleko není, kterýž hlídá, aby jim klisny zajímal, protož raději aby šli spolu s ním k němu na nocleh, což oni učiniti nechtěli, vylouvajíce se na robotu ranní, a s tím Vašíčka odešel. Zdvihnouce se pak po chvíli, když Vašíčka pravil, že by s motykou jeden tam číhal, šel sem já s Poláškem až k němu, když spal, a tu já ponejprve kulem vrbovým v hlavu jej ranil, až na dvě se rozlomil a ještě pětkrát k tomu jsem udeřil. Polášek* pak osmkrát jak v hlavu, tak i jinde po těle bil a mordoval. Druzí pak čtyři, po obilí chodíc, k nám nepřišli, kromě malého Vaška^f syn nejbližší nás byl, ale ho nebil. V nejprvnějším pak udeření po dvakrátě skřikl: „Ouvé, nebité, ouvé, nebité.“ Nevím také, hned-li sme jej tu zamordovali, čili ne. O Poláku žádné vědomosti nemám, nebo přede dnem hned pryč ušel. Druzí pak ti radili, abych i já také pryč odešel, což sem i učinil. 2. dne junii⁸ v táž nadepsaná slova, jsa outrpným právem tázán, seznal.

4. dne junii popraven mečem.

23. Léta 1612 1.dne junii při přítomnosti pana Jana Vrkoče, ouředníka helfenštejnského,³ pana Kašpara Vlaka, Jiříka Opavského,^b rychtáře přísežného města Lipníka, Johanesa Prostějovského, Václava Balšánka, Vavřince Hontele, Václava Bezpýry a Gabriele Sedy,⁰ přikročeno jest outrpným právem k Václavovi Miliusovi,^d písaři listovnímu panskému, a to takto:

Nejprve bylo mu učiněno napomenutí, aby raději dobrovolně, nežli z nucení, pověděl, jestli těch takových Jeho Milosti peněz sobě skořistoval vzal, a i jindy komu kdekoli služe brával, jakž o něm jisté zprávy sou. Což on všemu do konce odpíral a k ničemu znáti se nechtěje, byl od mistra popravního vzat a vytažen a vyznání takové učinil: Co se tkne těch jedenácti dukátů, v těch šest dukátů manželka má od přítele jejího jich přinesla a dala mně a 5 dukátů pan opat mi daroval. Co se zpečetěného prázdného listu dotejče, z toho sem chtěl revers míti. Roucha na Tovačově^c z opilství sem vzal. Mísy stříbrné na Niklšpurku^r nemínil sem sobě vzíti neb skořistovati. V bracslovském⁸ klášteře ouředníku vzal sem 30 zl. Proto sem to učinil, že mi nezapltil od spisování rejster. Dva dukáty vzal sem Jeho Milosti pánu, když se ourok přijímal na okrouhlé tabuli. Opět dukát jeden Jeho Milosti sem ukradl, pravíc, že ho cigáni vyčarovali. Na penězích drobných, zvláště když Jeho Milost pán měsíc na stole ležeti zanechati ráčil, mnohokrát sem po několika krejcařích z něho brával. Co se nynější ztráty dotejče, nevezal sem jich, aby mne hned z toho místa čert vzíti měl. A zase pravil: Vzal sem a ženě své, té kurvě, jich vhodil ve světnici na stůl, aby ji hrom zabil, ona o nich dobře ví. A opět, že z bolesti neučiníc, tohoto mluví: Na Broumově¹¹ almárku chtěl vyloupali sem, než nemohl sem ji vylámati. Blažka, který u Jeho Milosti pána sloužil, na to sem navozoval, abysme s šedesáti zlatými spolu pryč ušli. V Praze i jinde, kde sem jen mohl k tomu přijíti, smilství bez počtu sem se dopouštěl, i krádeže, a to vše s kurvami utratil. 2. dne junii jsa opět tázán, vyznal: Nejprv oznámil, že tou poslední ztrátou aneb krádeží není vinen, Bohem se osvědčujíc a že na tom chce při poslední hodině umříti že jinač není. O jedenácti dukátích oznámil, že pan opat těch pět dukátův po písaři, malé že by byl postavy, však jména jeho nevědouc, poslal jemu. O těch šesti dukátích, co mě dala žena má, to že u Palaty jeden Polák dal jich jí, kterýž uměl vlaskou i polskou řeč, ale že

on ho nezná. O ženě své pravím, že to není pravda, aby já jich /!/ zabíti nožem neb čímkoliv mínil, souce na ni laskav. Na Zbraslavi¹ ouředníku ukradl sem 30 zl. pro nezaplacení mě od rejster. Dukáty dva ukradl sem Jeho Milosti. Na Tovačově Jeho Milosti hraběte rouchu sem ukradl. Mísy ty stříbrné na Niklšpurku nemínil sem vzíti, ale jídlo panu Vrochyňovi¹ chtíc na ní nésti, pokřik z toho učiněn. Smilství co se dotejče, to sem konal a činil kdež sem, dychtíc po tom, k tomu přijíti mohl a summou vše zlé páchal. Peníze Jeho Milosti kradl sem, když sem koliv k nim přijíti mohl, kterýchž asi po různu 15 zl. ode mě vzato po troše. O těch osmi dukátích, co se z ouroku nedočtly, kam se děly, nic nevím. Blažka, služebníka Jeho Milosti, na to sem namlouval, abysme spolu ušli s těmi penězi od pána z Kunovic^k polouletního ouroku z 60 zl. Co se památky Jeho Milosti při dvoře dotejče, jakou bych se chlubil, to že nic k zlému nemínil, než když čeled do kostela choditi nechtěla, sliboval sem jim dobrý šanc na památku spraviti. V Praze dvoum kupcům, když sem sloužil u pana Pleskýho, při odvozování peněz panu Václavovi Perkoví¹ ukradl sem 20 zl. a druhému 30 zl. A mezi tím, kdy sem k čemu mohl přijíti, kradl sem po 1 zl., po 2 zl., někdy i po 10 zl. A na tom chci umřítí, k čemu se tuto znám. K otázce odpověděl, co tím mínil, že na koni chtěl jeti do Bma, že mínil sem, když bych v Meziříčí¹ peněz dostal, abych s ženou do Polsky ušel, ale s koněm nemínil sem ujeti. A vida nyní mé trápení, nežádám sobě na tomto světě živu býti a podle toho milosti pro Boha prosím.

4. dne junii vyznal: Když sem z kanceláře nahoru šel a posel pana Břeclavskýho odjíti se od pána z Vrbna strojil, i kázal sem mu počkati, že ještě psaní jedno po něm pošli. Tu Pitruše z Přerova,¹¹ měštěnin, čtouc peníze, já sem vešel do pokoje, jako bych Jeho Milosti hledal, a tu spatříc, že Jeho Milost s Její Milostí paní v jiném pokoji sou, ty peníze spěšně schytil sem a do servítku zavázíc, s listy falešnými po tom poslu do Bma poslal, k Andreasoovi Obeslaviusovi Orgtserzerovi, kterýž jest nedaleko od fary u svatého Jakuba,⁰ kterýžto peníze svým sekretem sem zapečetil a při tom jiné falešné psaní, Jeho Milosti sekretem zpečetěné, k ouřadu mezcírckému za přímluvu, že sem u Jeho Milosti sekretářem byl a již z služby propuštěn, jsem napsal, aby mě spravedlností mou podělili. Také i jiné otevřené psaní k kupci, tak řečenému Simon Piekttet,^p kterýž má krám naproti apatyce na rohu, psal sem, aby Jeho Milosti poslal karmazínu na kabát a galioty a na kolář aksamitu a sukna na plášť, i jiných věcí hedbávných, což by k těm takovým šatům bylo potřebí, a k tomu ještě 50 zl. na penězích. Na tom umřítí chci třebaš tej hodiny. I to sem mínil, abych, vezmouc kolek Andrysa Zeydle, peněz vypůjčil a sekretem Jeho Milosti stvrdil, a míníc pryč na koni Jeho Milosti do Vlach a cizích zemí ujeti, sekretu Jeho Milosti užívajíc, z rodu pánův z Vrbna psáti sem se chtěl.

7. dne junii vyznal: Když na něj podáno bylo, s jakou osobou ve svátky se hostil a kdo by ten byl, pověděl, že jest dobrý poctivý člověk Pavel Krejčí,⁹ majíc své obydlí u nové u brány v Olomouci. O poslu páně Břeclavského mluvil, že jest vysoký a ryšavý, a že by mu chtěl v oči mluvití, ale tím se zas to poráží, co mluvil k otázce, kam peníze ty kradené poděl. Oznamil: „Nevím o nich, nevzal sem, neb bych se nedal trápití a nechť neklamáni Vaším Milostem, a ani bych z bolesti na jiný dobrý lidi nepravil a klamal. Prvotně proto sem se o ty peníze přiznal z trápení velikého, domnívajíc se, že s tím nebožtíkem konec vezmu a tím spíšeji z světa sejdu. Ale sem těch peněz nevzal aniž o nich vím, na tom chci, chci, chci tej hodiny i umřítí. Kolek pak aneb sekret proto sem chtěl vzíti, tak jak sem prvotně na trápení vyznal, užívati sem chtěl, ale žádných falešných psaní sem nepsal, jinač není, na tom umřítí chci, chci, chci. A co sem na trápení vyznal krom těch peněz, to vše sem konal, na tom umřítí chci.“

13. dne junii v kozle vyznal: 2e ty peníze Jeho Milosti pánu vzal a jak se již prvotně přiznal, že panu ouředníku Břeclavskému¹ 30 zl. ukradl, za kteroužto příčinou a krádež tenž ouředník že nejednou než několikrát

Jeho Milosti pánu psal, však sem já všechny ty listy přejímal. Chtíce pak spokojiti jeho, ty peníze sem ukradl a po poslu jemu poslal, kteréhož posla neznám, a po tři dni také u mne se zdržoval, potom zapřel, že toho není. Vyznal zase, že vzal ty peníze a jak do dveří přišel, žena seděla u stolu a že jí dal je, křivdu nečině, a tu žádný tehdaž přítomen nebyl. V zahradě také sem toliko sám byl, to nemohu věděti, kam žena má ty peníze schovala. Jest tomu vpravdě tak, na čemž chci umříti.

V ten den kus jazyka jemu uřezán u planýře a provazem na šibenici spravené popraven.

24. Léta Páně 1615 dne 12. februarii³ vyznání Mandy, dcery nebožtíka Vencle z dědiny Slavkova,^b na útrpném právě za rychtáře Gabriele Sedy

Bylo po vyjití z vězení, pro jeho provinění v kterémž zůstával z poručení vrchnosti Jakub Starý,⁰ hejny, otčím můj. Tehdy já na zemi ležíce, jako ze sna ucítla sem jej v noci mimo mě choditi, až sem jemu lála, čerta-li se toulá a hledá. Vtom on odpověděl, že nic, abych mlčela a mě sen přemohl. Vít pán Bůh, žeť já věděti nemohu, jestli se mnou usnutou jaký skutek spáchal. Potomně, když oves hrabali, lehla sem na peci a otčím můj chtěl mě za nohy dolů stáhnouti, já pak moci jeho odpíraje, vydřela sem se z rukou jeho a z pece dolů skočivše, ven ze dveří, zavříc za sebou, vykročila. Za tím v nedlouhé chvíli anebo času, pamatovati se nemohu, když sem žala na louce trávu, tu maje již právě trávu svazovati, kdesi se vzal otčím můj a hned k tomu nešlechtnému skutku mě nutil. Já se mu odpírala a jeho z toho trestala, co před sebe bere, maje mě on trestati, sám se dopouští, vtom on hned uchytíc mě vpůli na tu svázanou trávu porazil a svou vůli provedl. A potom dal mně to líkařství, chvojku. Ze mě to vyhnalo jako nějakou hubu, kteroužto věc sem jako takovou, do listí lipového a lindového uložíc, do ovčince schovala a nic více nečinivše mimo toto mé vyznání, na tom duši i život svůj pokládám, že jinými na mě domnělými hříchy vinna nejsem.

Svrchu psaná Manda jest metlami u pranýře mrskána a jeden cejch dán a tak z města vyvedena. V pátek po svaté Dorotě^d léta 1615.

25. Poznemenání 8. dne martii co jest Margeta v trápení tom, kteréž na ni došlo, oznámila, kteráž jest od Jana Sošky³ do vězení dána

Nejprve oznámila, že s žádným jiným toho sobě neuhonila, než s tím Tomkem, pacholkem Profiantovým.^b Oznámila, že do šaty ho zavinula, než že žádný ji navedl. Oznámila, že je na nikách zadusila. Za hlavu to dítě chytila a zachrtla a že je do sklepu strojila zakopati.

26. Vyznání Václava, vězně, který u Jana Jelínka² šaty pokradl

Poznemenání téhož dne 8. martii,^b co jest Václav NI vězení mluvil, kterýž jest u Jana Jelínka sáty a jiné věci pokradl: Nejprve jest oznámil, že on jest to tomu Polákovi, kterýž s tím pocestným člověkem za pacholka do Vídně jel, prozradil a jemu řekl, že v tom domě sou lidé, dostali že mají pěkný šaty, ano i pásy stříbrný. Ten pak Polák že jemu řekl, že on k tomu moci a potom v noci vzal, vstana ten Polák, klíč od domu ve dveřích a komoru odemkl. Jméno Jan Poláka toho, od Krakova jest. Měl ten Polák háček jakej u pasu a nemohl toho tím odemknouti, až tím klíčem od domu, a ty věci že chtěli oknem sobě podávat a do hnoje před dům chtěli to zakopat a potomně že to mohli spolu prodati mezi židy neb v Vídni neb někde v Rakousích, a že spolu v maštali byli. Potomně ten Václav jistý řekl, aby toho tam nezakopávali před dům, že by to svině tam vyryly. A potomně když se ten křik stal, tehdy ten Polák měl od sebe nějaké šaty neb rouchy spěšně tam, kdež ty věci byli schovali, do toho uzlíku donesl a schoval. A když to kradli, že ten Václav byl bez kabátu, bez punčoch i bez třevíc, než že žádnýmu jakživ nic více neukradl.

27 Matouš Sádlo, právem útrpným jsa tázán, vyznal

Matouš Sádlo,^a jsa tázán právem útrpným, vyznání takové učinil: Jsouc najat od nejvyššího pána toho všeho vojska, který jest vpád do země Moravské učinil, od pana Klečkovskýho, a ten že jest byl nejvyšší kapitán^b nad tím vším lidem. Rotmistrové tito sou byli jeho: 1. Pan Kalinovský, 2. Lahodovský, 3. Prušimský, 4. Zavadský, 5. Rousinovský.^c Oznamili sou, jak z Uher vyjeli, že sou vpřímo jeli do nějakého Měchova^d a tu že Němci k nim přijechali a že jich přivedou do dobrého chleba a že sou jim přísahali, že žádný z nich nezhyne a že je provedou v bezpečnosti, že budou míti dobrou službu a že přijechali ti Němci na čtyřiceti koněch. A jsou doptáváni, jaká jména sou měli ti Němci, kteří jich sprovázeli, oznámili, že jméno jednoho jest pan Alexander, vysoký pán tlustý, a druhý malý, má ryšavý na hlavě vlasy, nějaký Kobčanský.^e A jak jich mnoho bylo, oznámili, že nic více jich nebylo, než devět korouhví hodných a devět k ničemu nic že jest nebylo, a tak všech že by mělo býti okolo dvou tisíců, ale z nich jest mnoho pohynulo a že žádného více lidu za nimi není, ani netáhne, než že toliko pánové jejich sou strach pouštěli, a kdyby i to bylo, sotva 200 že by jich shledali, ale že pan hejtman polský jich nepustí víc do země, že jim cestu zalehl a že sou brali, co jim pánové jejich poručili, počnouce hned v Polště^f i na Slezsku i v Moravě, a že tři kostely sou v Polště katolické vyrabovali.

28 Vyznání Jana Serhyna, který sloužil u pana Rusinovskýho

Jan Serhyn sloužil u pana Rusinovskýho." Ten pan Rusinovský že má statky své za Slominou, od Javorova^b 5 mil má dva dvory, dvě vsi, jedné říkají Harusov a druhé Adamčice,^c jest ves veliká, má v té vsi do 30 sedláků. A pan Klečovský^d s jeho pánem že sou vzali na zámcích zlata.

29 Vyznání některých loupežníkův země, kteříž se za vojáky vystavovali a hlásili býti Léta 1620 dne 22. aprilis dostanouce se na vartu k městu Lipníku na bránu nějaký špěhař z lidu tempirovskýho," jsa dotazován na kundšof/t/, pověděl, že žádného nemá, než že jede pro ten lid slizký, jsa vyslán od Retzu^b od pana rytmistra pana Vchynského, aby tím spíše jeli a že jest od praporce žlutého vyslán. Potomně zase oznámil, že on toliko dožádán jsa od švakra svého z Pullsdorfu,^o aby jel do Opavy upomínat dluhův k jednomu měšťanu. Když byl doptáván, ke kterému, pověděl, že jeho nezná a ani žádného psaní že k němu nemá, než že toliko posel napřed s psaním šel a on že jeho honil. Toho se jemu věřiti nemohlo, nebo jednak tak, jednak jinak mluvil a řeči pletl. Nemohlo se mu toho věřiti, poněvadž žádných kundšoftů neměl.

Vzat jest do vězení, dne pak 24. aprilis, z poručení Jeho Milosti pána, tázán jest mistrem popravním. Seznal toto, jsa dotazován, který pán jest: hrabě z Stendldorfu, Honz Witwer, 5 mil od Kremže.^d Že kdypak vyjel z Vídně: že v outerý po neděli Květné, totiž 14. dne aprilis, jsa vyslán do Lávě sám třetí k lejtenantovi s psaním takovým, aby ten jistý lejtenant prohlídl, kudy by mohl lid provésti bezpečně do Kremže. Jméno toho lejtenantu Honz Kryštof.⁶ Jakpak mnoho lidu jest v Lávě/ že hádá ale půl^e druhého sta, potom že konobr také lid že jest, týž zu Stockerau^h lid nepřátelský že leží. On pak že se jest od něho odtrhl sám třetí, příčinou tou, že se jim málo platilo, toliko nejvíc po rejnským zlatým na týden, a když slyšeli, že v Opavě najímají lid a zavdávají po 18 rejnských, že jsou se odtrhli od Tempiry, chtějíc tam vzítí na vojnu.

Tovaryši jeho byli Honz Lidnisůj /?/, druhý pacholek byl lejtcnanta toho, který odjel na 10 koních až do Prahy, chtěje tam také služby dostati. Jméno jeho jest Hons Ludvík, kterýžto ležel mezi lidem nepřátelským zu konobr a že statek svůj má v Rakousích zu Herczeburk, dvě míle od Kremže že svůj statek má. Lidu nepřátelského jak by mnoho bylo v těch místech, seznal, že nehádá, aby jich od 6000. Více o ničem pověděti neví.

Jsa již po třetí útrpným právem tázán, 29. aprilis, nic více oznámiti nechtěl, tolíko to k tomu přidal, že sloužíce u Tempiry,^k tehdy že jednoho času maje sobě poručené, aby s koňmi do Dudaje^l jel a je vybrodil, i nejsa pak povědom místa a hlubokosti, že jest trefil do hlubočiny a takové koně že tam utonuli, sám pak že jest vytažen hákem od těch, kteří přítomni byli. Když se toho pán jeho dověděl, tehdy že jest mu pohrůžky činil, že ho oběsiti dá, on pak, boje se toho, že jest sám třetí od něho ujel. 29. aprilis se jest zoufale postavil, když jsa vytažen byl dotazován, dlouho-li by tak vystál. Pověděl spumě, že dokud páni chtějí. Když svíčkami byl pálen, bylo ku podivu nám při tom, nejinačí tomu mistru popravnímu, že tak zoufale snášel. Nic než jako by něký sloup pálen byl. Tolíko to slovo promluvil: „A jim juž budu trpěti.“ Takže odtud snadně se rozuměti může, že se jemu žádné křivdy nečinie, než že se již nad to oddal, domnívaje se milosti užil, aby trpěl ještě víc, nebo když včerejšího dne dotazován byl na to, jak se jemu to líbí a že on snad tak by zvykl, pověděl spumě kupodivu to slovo: „Třebas to čert vem!“ K tomu také byl jest přede dnem z klády nohy dobyt a byl vyšel do síně. Mistr, ačkoli to viděl, však díval se, co dále dělati bude, i za ním do síně vyšel i zastal jej, že ty precílky, kteréž na rukách měl, sobě divně nimi kroutil, aby jich mohl pozbyti, takže jak po těch jeho spumých slovích, tak i po té jeho trpělivosti neobyčejné, jiného se při něm znáti nemůže, než že jest sobě tak zoufal a Boha se spustil a dáblu oddal.

Dne 2. maii, to jest na den Zikmunda, z poručení Jeho Milosti pána v noci jest s'at, a bylo v sobotu.

30. Item 16. maii z Bohuslávek^a sedláci byli přivedli z těch loupežných Poláchů jednoho, kterýž se jest dostal do vsi, nemoha již déle v horách hladem trpěti, postřelený jsa mezi jinými v Budišově. Dne 18. maii z poručení Jeho Milosti pána jest útrpným právem tázán. Jsa dotazován, mnoho-li jich bylo, neuměl žádné zprávy dáti, než že on mezi ně jest vzat od pluhu. Menoval se býti z Kaštic Kolakovský z Kolakova,^b jejich vůdce byl nějaký Jagašovský.⁰

Dne pak 18. maii z poručení Jeho Milosti pána nočně jest popraven a s'at.

31, Vyznání Anny Boudky³ na právě útrpným v létu Páně 1619 dne 27. maii

Na první potah souc dotazována, co jest tím obmejšlela, když jest od ouřadu laznického v Přerově^b jatu byla a vězením v Malých Lesnících⁰ stížena byvše, jak před ouřadem a před mnohými osobami mluvíti směla, že okolo svatého Ducha tak veliké mrazy, jak při Vánocích byly, budou. Na toto tázání tuto jest odpověd dala a oznámila, že to nic divného nejní, že takové zimy po Velikonoci sou, že ona pamatuje, že o svatým Duše veliké mrazy sou bývaly.

Na druhý potah souc tázána o nějakého ševče z Výklek a muže svého z Doloplaz,^d že jej, muže svého, tak také i ševče, umořila a usušila. Na to dotazování jest tuto odpověd dala, že jest tomu tak. Ze jest z návodu nebožky Crbonky^e ševče prachem osypala a z světa svedla. Muži svému dala spálíce vlasy své hlavy vypíti, a tak od toho umřel, a to za příčinou tou, že jest se s Crbonkú svadil. A takový prach že sou /z/ žab všelijakých pálily a dělaly. Vezmouce takové žáby, že jsou jich pekly a sušily a kohobykol-věk tím prachem osypaly, že jest umříti musel.

Na třetí potah jsou tázána o nějakého sedláře, že by mu měla učiniti, že jest jako v ohni chodil, kterýžto sedlák, sotva že to na ní jest vyprosil, žádající ji pro Boha, aby mu zase pomohla. Na to tázána souc tuto odpověď dala, že jest tomu tak, že jest mu to učinila, a to pro příčinu tu, že ji hůlku udeřil, avšak že jest mu zase od toho spomohla. Ze jest zase zdrav, jak prve byl, a že jest ho nějakú zelinu slově slunočník zase zhojila.

Na 4. potah jsou tázána strany dobytka panského, kterýž jest po ty časy také jiným lidem v tom kraji mřel. Na to jsou tázána, tuto odpověď dala, že tým prachem z těch žab strojeným, jak nebožce Crbonce tak taky i Jakubce^f že jest dávala, a takový prach že jsou v chlebě kravám dávaly. Tak také na Svrčově^g nějakému Svobodovi, masaři, že jsou všechny krávy zmořily s nebožkou Crbonkú. Ta pak Jakubka že jest od ní takový prach přijímati měla a panským kravám že by měla dávatí ho.

Na 5. potah jsou dotazována strany dobytka překažení v dojivě. Na to dotazována, tuto jest odpověď dala, že jest chodívala s nebožkou Crbonkú na křížové cesty mezi Lazníky a Vrchním Oujezdem^h a tu v těch křížových cestách že sou brávaly hlínu a do provaza lýčeného takový prach z té hlíny /s/ zženým smetaníkem a s jinými zelenami že jsou zadělaly a v noci vcházejíce takový provaz že jsou uvazovaly a z něho že jsou mléko dojily a že jsou nadojovaly plné kbely mlčka.

Na 6. potah jsou dotazována strany slepic, že slepice nosné bývají a po dvou vejcích za den že nosí. Na to dotazována jsou, tuto odpověď dala: Na Štědrý den a na Boží narození že jsou brávaly hlínu z 9 kopců krtičních a obilí všelijaké aby se dalo do té hlíny a to by udělalo do mastnice a dávatí to slepicím, že budu nésti mnoho vaječek, po 2 za den.

Na 7. potah jsou dotazována, co se dotejče pana ouředníka Veselského, jestliže by mu co učinila a překazila, anebo může-li věděti, od koho by mu bylo učiněno. Na to jsou tázána, tuto jest odpověď dala, že se v tom pána Boha dokládá, aby jí v tom křivda nebyla činěna, že jak živa jest, na to nemyslíla, aby ona měla co zlého pánu vředy činiti a že dobrý pán jakživ jí nic neučinil, proč by měla co zlého činiti, a taky že nemůže, věděti, kdo by mu učiniti měl. Pán Bůh ví, že o tomhle lépe, než že zlí lidé uměli udělati, a kdyby pohleděti mohla na nohy páně úředníkovy, že by poznala, co jest překaženo a že by mu chtěla spomoci zelinami, aby jej jimi zmyla, že by zase zdrav býti mohl. Které by ty zeliny byly a jak jim říkají, oznámila: Mahela slově uherská zelina, královská zelina a trápení a z devíti kopců bravenců černých aby se k tomu vzalo a to s těmi zelinami i bravenci aby se svařilo, že by mu se spomohlo, s pomocí Boží. A takové zeliny i bravece v nový pondělí a v nový čtvrtek a v novú sobotu aby se vzali a kopalí.

Na 8. potah jsou dotazována, čím by se to překazilo panu ouředníkovi, může-li věděti. Na to jest dotazována, tuto odpověď dala, že všelijakých kostí umrčích jak člověčích, koňských, psích a kočičích když se svaří v vodě a vleje to na cestu a kdokoli to přejde, že to jemu jest tím učiněno. Týž oznámila, že Zuzana, sestra Crbončina, přijdouce k ní na Svrčov, před ní měla mluvití, že se pomstí nad panem ouředníkem, že jí toho líto bude, a to pro tu příčinu, že to on ovce její chtěl dát ztratit. Třísky ze dveří sřezala a těmi třískami krávy své pokrmila. Ty třísky byly z toho domu. Od dobytka oužitek odjímal a krávy její mnoho mlíka dávaly.

32 Léta 1615 dne 27. augusti Janek, syn nějakého Mojtko z dědiny Loun v kraji slezském, dvě míle od Kozlího,³ dostanouce se do vězení do města Lipníka, na útrpném právě vyznání učinil za rychtáře. Předně Janek, kmín, jsa útrpným právem tázán, k ničemu znáti se nechtěl. Až když Jan Bílý^b dolů sveden byl a tomu kmínu v oči mluvil tyto slova: „Pamatuješ-li Janku, že si se směl přede mnou i před jinými lidmi v Brodě Uherském⁰ u toho měšťana, jak na dolním rynku nárožní dům má, chlubití o tej truhle, že tys ji měl vzíti a z ní co lepšího^d vybrati?“ Což se ten kmín k tomu přiznal, že jest

tomu tak, že tu truhlu v domě Jana Sošky⁶ vzal, a to tím způsobem, sedíce na dříví před sousedova, díval se, když z vozu tu truhlu skládali. Nočního pak času spatřice, že jest dům otevřený, vešel do domu Jana Sošky. Vejdouce do světnice, když všickni spali, vytáhl jednomu, když za stolem ležel, z kapsy i s měšcem peněz 2 zl. 15 grošů. A tu truhlu s nějakým Jindrou/ s tovaryšem svým, ven z domu, před čtvrtého souseda, vynesli a nožem tenž jistý Janek tu truhlu vyštípal a otevřel. Otevrouce tu truhlu, tyto věci z ní vybral: dva řetázky zlatý, ptáčka zlatého, šmuk perlový, šátek jeden, vobojek jeden, punčochy vázaný jedny, ty že neví, jaký byly, a plátěný druhý, prstýnek zlatý. Tovaryš jeho jménem Jindra oznámil, že toliko z tej truhly flašečku stříbrnou, kteráž se srubovala, vzal a že se v ní dryák choval. Vyberouce ty věci z té truhly, ostatek šatů zanechal v tej truhle. Zamknouce tu truhlu, nechal ji na poddomí a odtud odešli. S ranním pak časem i s tovaryšem svým vyšel z brány a vpřímo k Uherskému Brodu šli. Item vyznal, že u téhož měšce, jak v světnici vzal, sekryt byl a ten sekryt utrhl a u tej truhly ho nechal. Kde by ty věci děl, oznámil, že v Dubovém za Uherským Brodem⁸ že by ty všecky věci v tej vsi šinkuznými jménem Martinovi Jednookýmu^h dal schovati, kromě že prstýnek a šátek ztratil. Item vyznal na ty kmíny, kteří v Domaželicích^{l'} sedí, že po jarmarcích chodí, měšce lidem řezou a k čemukolí přijdou, že ukradou. A tenž jistý Jindra v Napajedlích tu flašečku stříbrnou že mu ji zase navrátil a s těmi klinoty v témž Dubovém dal schovati tomu šinkuznému. Item když tážán byl, proč, maje sobě milost od práva podávanou, dobrovolně znáti se nechtěl, pověděl, že od těch kmínů byl k tomu naveden, aby se k ničemu neznal. Item v Prostějově na jarmarku nějakému Dvořákova 46 dukátů z kapsy vzal, z nichž tři dukáty proměnil, a dostanouce se do Holešova¹ na jarmark o středopostí, do vězení od pana rychtáře holešovského jest vzat, za příčinou tou, že v karty hrál. Potomně skrz posla právního přehledati jej dada, naleznuto při něm 2 zl. českých grošů, kteréžto rychtář k sobě přijmouc, poručil jemu skrz posla právního, aby z šerhovně šel, kde chce. Item vyznal, že jednomu soldátovi v HustopečíchTM z kapsy 6 dukátů a drobných peněz přes tři zlatý a k tomu šátek s barvami a s perlami vyšíváný vytáhnouti měl. Jednomu formanovi v Měniněⁿ vytáhl z kapsy 3 široký tolary a za 1 zl. troníků. Item vyznal dobrovolně, že v městě Hradišti⁰ při jarmarku pominulém jednomu Uhru nočního času v hospodě, když ti Uhři zesnuli, pod hlavou sanistru s penězi vzal a vezmouce ty peníze, sanistru vynesl ven z toho domu a před domem tovaryšem jeho na něj očekával, jmenovitě Martin Lehký.^p Přijdouce k němu před dům, oznámil, že dostal sanistru s penězi, a tak hned spolu šli do svéj hospody k nějakému Jurkovi Safraníkovi,^q totiž čtvrtý dům od tej hospody, jmenujíce téhož hospodáře, že by měl býti písařem, ale však prvý jest varhaníkem a že umí psáti. Vejdouce do toho domu pověděli o těch penězích Jurkovi Safraníkovi a s tím hned na dvůr šli a přijdouce k zahrádce, hned tu sanistru vzali mezi sebe, Jurka Šafraník vezmouce nůž, hned ji rozřezal v půli. Rozřeza ji, dali témuž Jankovi Malému, pacholeti, aby ji někam zahodil, a tenž jistý Janek, vezmouce touž sanistru, zahodil ji přes plot do zahrádky ke zdi obecní. Ty pak peníze, totiž měšce a dva pytle hrubý, udělali do mě-cha a zůstávali v městě až do rána. Otevrouce ranním časem bránu, hned ven z města všickni tři spolu šli. Vejdouce ven z brány, potkal se s nimi nějaký Jurka Slepý a hned se s nimi stovaryšil a šli do Starýho Hradiště/ /Z/ Starýho Hradiště Jurka Šafraník a Jurka Slepý^s šli spolu do jakési vsi, kteráž leží při vodě a při lesu, s těmi penězi. Martin Lehký a Janek Malý, pachole, šli zase do města. Přijdouce do města, uslyšavše křik o těch penězích, šli Kunovskou branou vpřímo Kunovicím. Potom od Kunovic¹ šli při lesu, přijdouce na přívoz, dali se přes Moravu do tej vsi, kde ti jistí, totiž Jurka Šafraník a Jurka Slepý, očekávali převzti. Přijdouce k tomu Jurkovi Safraníkovi, zůstáváje u sestry svéj, a k Jurkovi Slepému, oznámili: Zle, zle slyšeti v městě Hradišti od těch Uhrů. Ranním pak časem hned šli všickni spolu vpřímo ke vsi k

Bělovu/ a když k Bělovu přicházeli, tehda v jednom háji vysypali z toho měchu ty peníze. Vysypouce ty peníze, dali tomu Jankovi Malýmu, pacholeti, který ukradl ty peníze, širokých 70 tolarů a na českých groších více než za 30 zl. S ostatní pak sumu rozdělily se čtyry osoby, totiž Martin Lehký, Jurka Šafraník, Jurka Slepý a Jurka Ubrusář, kterýž má své obydlí v městě Kroměříži na předměstí, jak se do Kojetína^v jde. Rozdělíce ty peníze mezi sebou, šli všickni do vsi Bělová, zůstávali tam v krčmě Václava Kučery,^w hrajíce v karty všickni spolu. Ten pak Janek Malý, pachole, chtějíce těch peněz nějakou částku zachovati, které se jemu dostaly, šel na hůru u téhož krčmáře, zavázal do 100 zl. do došků a zastrčil za došky na střeše a Jurka Šafraník se témuž Jankovi divil, když ty peníze schovával. Přijdouce z hůry do světnice, opověděl kmínům, že půjde do Vejvanovic* nakoupiti kuřat a masa a k tomu že jim chce bečku piva koupiti a dobrou vůli učiniti. Vtom ten jistý Jurka Šafraník, ve-jda na hůru, ukradl témuž Jankovi ty peníze, které byl schoval do došků, a týž že šel, neopověda se žádnému, do Čech.^y

33 Léta Páně 1624 dne 17. maii, v pátek po Nanebevstoupení Pána na nebe, dostanouce se do vězení Maruše, přítelkyně nebožtíka Jiříka Oseckého,³ přestoupíce příkázání Boží šesté, a netoliko smilstva, ale cizolostva dopustila s cizím mužem, totiž to Danielem Hrbáčkem, šrotífrem, jinak liž-níkem. Kterýžto Daniel Hrbáček, ližník^b z města Lipníka, utekl a zradil a dostaviti se nechtěl. Pro takové její přestoupení příkázání Božího, majíce ona od mistra popravního mečem trestána býti, z milosti práva sejí to činí, že metlami a cejchem býti má a gruntů Jeho Osvícené kardinálské Milosti^c na budoucí věčné časy prázdna býti, a jestliže by se našla, tehdy bez milosti na hrdle trestána býti má. Actum ut supra.

34 Vyznaní Václava Roudnického,² tovaryše pekařského, dne 8. maii léta 1623, strany krádeže, kteráž se od něho v domě Jana Jelínka^b učinila.

Na doptání jeho od Jana Poláka, kterýž s pánem svým do Vídně jeda, zde na noclehu u týhož Jelínka buda, jsou-li zde lidi dostali, že řekl a prozradil dům hospodáře svého, že mají pěkné šaty a stříbrné pásy. V noci pak, když čas svůj uznali, zdvihli se, maje tenž Polák na paši nějaký háček, nemohl zámku u komorních dveří odemknouti, až vyndali klíč od domu a sobě takovou komnatu ním odemkli. Dostanouce se pak do komory, chtěli věci ty, kteréž tak tam brali, oknem vydávati a do hnoje před domem zakopati a mezi židy to potomně zanásti a prodati, nemohli-li by tehdy *NI* Vídni aneb někde v Rakousích.^c I přišel ten Václav sám k sobě, aby takové šaty do hnoje nezakopávali, že by svině třebas je vyryly. Mezitím do maštale vnesouce na hůru vnesli. Když pak křik o takové krádeži povstal, tehdy Polák ten, maje u sebe některé šátky a rouchy, spěšně zase takové věci kdež schovali do toho uzlu nesl a schoval. Jsouce tenž Václav při té krádeži bez kabátu, punčoch a střevíc, žádné mimo té krádeže nikdy že se nedopustil.

35 Vyznaní Eliáše Sklenáře³ na trápení dne 18. julii anno 1623

Nejprve seznal, že jednoho času, když šel do hutí k bratru svému Balcarovi Rudolfovu,^b setkal se s ním bratr jeho, jdouc pro vodu. Ukázal mě bratr můj dva koně Michala Švába, mistra z hutí pod Oukvaldy,⁰ abych je vzal, a já tak učinil a přeč sem je zavedl. Potomně bratr můj za mnou jiné dva koně přivedl téhož Michala Švába, kteréžto 4 koně já sem přijal a prodal. Nejprve sem prodal do Cemýho^d za 49 zl., barvy byl šimlovitý, byl malý. Druhého sem koňa prodal Kroupoví do Milenova⁶ za 12 ^lh zl., barvy bílej, třetí kůň sem darmo dal do Morkovic/ byl chromý, barvy vraný. Čtvrtý kůň prodán Brázdoví do Hrabůvky⁸ za 11 ^lh zl., barvy myškovitý.

Item poznovu sřekli se s Kroupou z Milenova, aby šli do Slíska,^h aby tam nětco, bud krávy neb koně, koupili. Vtom Kroupa, souce unavený, nemohl dále jíti. Zůstal v jedné vsi, já pak sem nechtěl sem tam zůstatí. Řekl mi Kroupa, abych šel a koupil, kde budu moc, bud od vojáků, že se to zas prodá. Já sem pak šel, nadešel sem bratra svého i potkali jsme Jana Kubicky z Franštátu,ⁱ koně i s pacholetem od Oukvaldů. Bratr můj se chrtil k pacholeti a já sem koně vypráhl od vozu a vsedna na ně, jel sem pryč. Potomně bratr za mnou přišel, ptal sem se jeho, kde jest pachole. A já sem řekl: „Tuším sem bratře zle učinil, zabil sem to pachole.“ A já sem řekl, proč ho raci nevzal, byli bychom ho vzali do Moravy, aby někde sloužil, a tak sme se rozešli. Já sem ty koně vedl a prodal sem jednoho K/r/oupovi do Milenova, a pravil sem Kroupoví, že sem sem se /!/ od bratra koupil. Dal sem mu je za 10 zl. a za tele. Druhý kůň sem prodal šenkuznému do Slavíča za 68 zl., barvy šimlovitý. Třetí kůň sem prodal Peřinkovi do Újezda^k za 74 zl., barvy šimlovitý.

Item na druhý den vyznal se Eliáš, že když v hutích za tovaryše dělal, přichytila se jeho nějaká nevázná lotrkyne, kteráž svého muže měla a muž její jak jemu dopomáhal a potomně aby sejí držel, tak že Eliáš běžný zůstatí nemohl a potomně muži jejímu ruku prostřelil a s ní půl druhého léta nezdávaný zůstával.

Item vyznal, že bratr jeho to pachole vzal a krk jemu podřezal.

Vyznání druhého vězně téhož dne, totiž Václava Mazáče z Fulneka^a

Ze když ten Václav Mazáč šel do Moravy, potkal se u Hranic^b s jakýmsi děvčetem. Strčil tím děvčetem do rži a boty jí vzal a másla za 13 grošů. Při druhém trápení když dotázán byl, oznámil a přísahal pánu Bohu, že již chce všecko pověděti, cožkoliv od své mladosti zlého činil, že již má konec jazyka, a když mu bylo poulehčeno, tehdy nechtěl ani mluvíti.

36 Vyznání Maruse Holičky z Radotína³ na trápení ten outerý po svatém Mikuláši léta 1615

Ponejprv vyznala, že s nějakým Jakubem, pacholkem, který na ten čas v Bezuchově u Mikuláše Krejčího^b v službě zůstává, u Radotína na přísce a podtym když se do Símře k Mikulášovi Dvořákovi⁰ společně na službu dostali, lotrovství a smilství před třima lety, jak se jim nejlépe vidělo, mnohokrát se dopouštěli. Letního pak času, uznávajíce se býti těhotnou, jdouce na trávu na louce téhož Dvořáka, vyhnala dítě /z/ života svého, s kterým chodila 6 měsíců. A to dítě na tej louce přikryjíc travú, nad přikopou v trávě zanechala. Na druhý den, když šla na trávu, pohlídala, jestliže by tam to dítě bylo. Oznámila, že ještě pod tou travú leželo a že pacholátko bylo.

Item vyznala, že s Václavem Pohůnkem, který v tejském dvoře^d v službě zůstává, když v Símře přede dvěma lety v službě zůstávali a tam u téhož Dvořáka spolu lotrovství a smilství provozovali. A tam u téhož Dvořáka nočního času na dvoře na násypu plod /z/ sebe, /s/ kterým chodila 5 měsíců, vyhnala. A že to dítě kde se do rána na násypu dělo, nemůže věděti.

Item vyznala, že s Janem, Hruškovým synem z Tejna,⁶ jdouce ze Lhoty /z/ svatby a podruhy, když z Radotína z hodů šli, pod lipú nad dvorem a přede dvorem tejským u vrat mnohokrát lotrovství, jak se jim nejlépe vidělo, provozovali. Ten plod, který sobě s tím Jankem Hruškovým uhonila, přes 7 měsíců chodila. Nočního pak času z života sebe^f na násypu přede dveřmi vyhnala, a dítě přikryjíce hadrů, na tom násypu zanechala. Kde se to dítě dělo, že neví, a touž noc prasata na dvoře byly, snad že ho prasata musely sněsti.

Item na otázku k ní učiněnou, jakým by způsobem plod /z/ sebe vyháněla, oznámila, že ten Jakub, který v Bezuchově u Mikuláše Krejčího⁸ v službě zůstává, jakousi zelinou na způsob chvojky jí dal a navedl, aby tou zelinou pila, že jí nebude nic škoditi a každý

dítě /z/ života vyžene. A tak jeden, druhý i třetí plod, jakž ji tenž pacholek Jakub navedl, /z/ života svého vyhnala.

Za takové zlé skutky táž Maruše jest ku příkladu jiným utopena a u šibenice zahrabána.

38. Vyznání Pavla Holubičky³ na útrpném právě v létu 1624, dne 11. martii

Nejprve oznámil, že s nějakým pacholkem, jménem Zichem, kterýž bydlí v Oujezdci, škopy brali a ten jistý pacholek že to pachole zabil a on že vedle něho stál. Item že v Přerově⁰ štvěry včely spolu vydrali.

- 3) Ze spolu byli v Tejně^d a ty včely drali a on že škopek držel.
- 4) Ze spolu obilí v stodolách kradli.
- 5) Ze spolu v Roketnici ukradli 2 měřice panskýho obilí.
- 6) Ze za Hranickou branú vydrali při městě jedny včely.
- 7) Ze když byl mezi Poláky, že rovně týmž způsobem drával včely.
- 8) Ze v Raclavicích^f s týmž Zichem ukradli polet slanin.
- 9) Ze v Předmostí⁸ ukradli spolu měch mouky.
- 10) Ze ukradli dva kožichy NI Vrahovicích,^h že jich spolu prodali a dal jemu dílu 3 zl.
- 11) Ze když nosili mlet spolu, že to prodali na Dlážce.ⁱ
- 12) Ze ukradli kopy plátna v Dluhonicích a 3 měřice obilí.
- 13) Ze tenž Zich v Vinařích* ukradl štyry la/h/více pálenýho.
- 14) Ze ukradli 12 husí v Trubkách^l na krmníku.
- 15) Ze v Bochoři ukradli dva měchy mouky.
- 16) Ze ukradli kožuch šamlatový a župicu v témž Bochoři.^m
- 17) Ze v Tejniciⁿ vzali pánu dvě pantalírky.
- 18) Ze v Cemetíně⁰ vydrali 2 včely a 2 kbely medu z nich.
- 19) Ze ve Věžkách^p ukradli kobyly.
- 20) Ze v Moštěnici vzali 4 kbely másla u Kubíčka.^q
- 21) Ze Měšťánek z Přestavlk^f s nimi býval všudy, když včely drali, a že jim mluvil, že má /s/ sebou ručnice, aby se nic nebáli.

Item na Macka, soukenického řemesla, který sloužil za mušketyra na Čekyni,⁵ zdržuje se v Kozlovské ulici v Přerově naproti bednáře v gruntu za hofera:

- 1) Nejprve oznámil strany toho pacholete, zabitého u Lejsek,^r že jsou s týmž jistým Zichem škopy kradli a to pachole křičelo a ten Zich jemu řekl: „Což šelmo budeš povídat“, a toho pachole uhodil sochořem, až se stáhlo, a vzal je ten Zich a nes je do struhy. Ty škopy byly Malejkovy z Lýsek.^u
- 2) Strany včel při Přerově, že neví, cí jsou byly. Kdo s ním tam byl, oznámil, že ten Jíry Měšťánek, jinak Chonek, sedlský syn z Tučina, řemesla řeznického, a Martin Mezek, Macek Michálků a tenž jistý Zich.^v
- 3) Strany obilí v stodolách když kradli, který s ním byli, totiž Zich, Mezek a ten Macek Michálků.
- 4) Strany včel v Tejně když je drali, kdo s ním byli, oznámil, že Martin Mezek a ten Zich a Macek z Přerova, a on že stál na vartě u pivovaru, a když k plotu přišel, dal mu Mezek kus medu.
- 5) V Roketnici též spolu kradli panský obilí.
- 6) Při městě když drali včely za kerchovem mezi střešňovím, byli s ním Mezek, Zich a ten jistý Měšťánek, jinak Chonek.
- 7) Strany obilí, kteréž v Přerově když měli nýst do mlýna, prodali na Dlážce pekaři, že to obilí bylo toho Jana Měšťánka, kterýž jest NI vězení, tu byli také tu s ním.
- 8) V Vinařích 1 měřici obilí, 1 věrtel kaše, štyry la/h/více pálenýho, byli s ním Zich, Mezek a ten jistý Chonek.
- 9) V T/r/úbkách 2 měřice obilí, vrtěl prosa, 12 husí na krmníku a čtyry pecny chleba.

- 10) V Cernotíně že 4 včely též spolu pověděli a vydrali.
- 11) Ze ten Martin Mezek se jemu znal, že sedlákům obilí krádal a na podruhy sčestal /?/, a že jemu není třeba loudit, a když on v ta místa přijde, že jinač bude než Holubička mluvit.
- 12) Ze když mlátili ve Zdonkách* s Mezkem, panu Václavovi z humna vzali dvě měřice obilí, k tomu se Mezek znal.
- 13) V Kroměříži u Kojet/s/kýho^y když mlátili, Mezek že chtěl, aby vzali 2 měřice a Holubička nechtěl, než jednu vzal, znal se.
- 14) Ze když šli od Tejna, tehda Martin Mezek, Zich a Macek Michálků z Přerova, že sobě slibovali, že jeden na druhého nepoví, aby jich měli na prach zapáliti, to Mezkovi vůči mluvil.
- 15) Ze Martin Mezek v Kroměříži o svatém Matouši, když se naň bo-chořští strojili, chtěl utíkat, k tomu se znali.
- 16) Ze když Martin Mezek v Přerově med prodal, že nechtěl peněz bráti, než vzal za 10 celých perníků.
- 17) Ze když obilí spolu na Dluhonicích kradli, Mezek do měchu nasýpal a Holubička odnášel. Mezek že židovi prodal v Sejšřavě^z vrtěl hrachu, kopu plátna, kopu hráz /?/ za 12 grošů a koření přidal.
- 18) Ze Martin Mezek spolu s jinými NI Věžkách ukradli kobyly a neměli ji nač pojiti. Martin Mezek dal své podvazky a udělali ohlávku a přivedli ji do Sejšřavy, prodali za 4 zl., dali Pavlovi Holubičkovi 1 zl.
- 19) Ze když Jíra Vyplel z Tučina ležel nemocen, najal byl Martina Mezka, aby jemu do mlejna nesl a on že to jemu chtěl prodati a říci, že to jemu vzali, vůči mu to mluvil.
- 20) Co se dotejče těch dvou osob, totiž Jana Měšt'ánka z Přestavllc¹³ a toho z Přerova, kteří jsou u vězení, že jich jakživ nezná ani nic zlého neví.
- 21) Ze spolem s Mezkem půl voza ukradli.

Martin Mezek oznámil, že jest roděný ze Lhoty od Šternberka, poddaný Jeho Milosti knížete šternberského,^{1*} otec jeho zemřel, jménem Gregor, bratr jeho zůstává na živnosti, Jan Gregorů.

Za své zle nadepsané činy ortel na těle svém přijal. Střevo okolo štípy vkolmo postavené vysoukané a potom s tím na hranici ve štípy vložen a spálen.

39, V létu 1621 bez práva útrpného dobrovolné Jana Jaška Ser/h/yňa a Jindřicha Janovčina³ vyznání

Jan Jašek Serhyn, sloužíc u pana Rusňovského,^b ten pan Rusňovský že má statky své za Slominú, od Javorová⁰ 5 mil má dva dvory, 2 vsi, jedné říkají Harasov a druhé Adamčice,^d jest ves velká. Má v té vsi do 30 sedláků. A pan Klečkovský⁶ s jeho pánem že jsou vzali na zámcích zlata a stříbra na 3 koně, že sotva mohli nésti a jiných věcí. A ostatek od šatů, nemajíc kde schovati, naházeli jsou na cesty a do debří.

Jindřich Janovčín u pana Tatarna a Smolinskýho^f že jest slúžil za pacholka, kterýžto pan Osmolský že má statky své za Lubninem^g 3 míle, 1 ves, kteréžto vsi říkají Kališe.^h A má s /!/ ní svůj dvůr. A že týž jeho pán jest vzal stříbra a zlata i jiných věcí, co zámky vyrabovali, na dva koně co mohli unésti, a že jim kázali, všecko zlé aby činili, a že sú z těch dvou každý zabít /!/ po 2 sedlácích a z nich že jsou 3 zabité od sedláků a že jsou mučili pánové jejich sedláky a že když v Moravě vyrabují, měli jeti do císaře na císařskou službu.

40. V létu 1622 dne 10. januarii vyznání Martina Nováka z dědiny Loučky

Když páni byli vyznáni s ouřadem louckým, když dali Martina Nováka k útrpnému právu, předně a nejprve vyznal: Když sobě nějaké věci měl svěřené v čas nebezpečnosti od Jana Dvořáka,^b souseda dědiny Loučky, k opatrování svému/u/, že se nevěrně při tom zachoval, což vyznal, že by z těch věcí sobě skořistoval přeze vitéj 17 klubek a nic víc z těch věcí nevzal.

2) Z vězení že sám dobrovolně vyšel, že prostranné bylo.

3) Co se dotejče těch krav, kteréž s jinými svými tovaryši vzal, že by Malina starý toho byl největší příčina a fojtů pacholek že 1 odřežíc, dal Martinovi Novákovi a on od něho ji vzal a vedl. Fojtů pacholek že by odřezal 2 a dal synu Malinovému jednu a druhou sám vedl. A přiženouc, ty krávy zbili a masem se rozdělili.

4) Když byl tázán, odkud by byl, pravil, že z Polanky⁰ pastýřů syn.

A to vyznal před trápením i na trápením i po trápením, a to všecko že bere na svou duši.

41. Vyznání Jana Charamza na útrpném právě dne 2. octobris anno 1615^a

Co se dotejče vyznání kmínů, na trápení v městě Přerově nám učiněného, že by týž vědomost j měl strany peněz, Uhrům v Uradišti^b ukradených, znal se k tomu, že potkajíce se s nimi v Hradišti, zejména s Jankem, Martinem Lehkým, s Strejčkem, s Jurkům Slepým⁰ a jedním neznámým, vy-rozuměje při tom, že mají nějakou věc mezi sebou, dal jim návězcí, za Starý Město Hradišt^d aby šli, za zahradu, kde jest lednice, do vrbí. Do kteréhožto vrbí přijmouce peníze, takovými se dělili, jichž summa byla okolo 1200 zl., všecko skoro na dukátích a na tolařích okolo 150. Z takových pak peněz že by jemu také dáno bylo dvaceti dukátův, které prý že zakopaný jsou v komoře jeho pod ložem.

2) Ze bratru svému v Chabičově⁶ ukradl krávu a tu prodal v Hranicích za 5 zl.

3) Po jarmarcích jda, měšce řezal a k čemukoli přijíti mohl, při tom vzal a ukradl.

42. Vyznání Margety, dívky služebné u Jana Sošky, dne 8. martii anno 1627^a

Strany plodu sobě uhonina !/ s Tomkem, pacholkem Profousovým.^b Když pak na svět vyšlo, do rukou jeho vezmouce, za hlavu uchytila a zaškrtla, chtěje potomně takový plod zahubený ve sklepě zakopati, nebudouce od žádného k tomu navedena.

43. Léta Páně 1615 dne 27. augusti Janek, příjmím, jakž sebe nazýval, Malý, pachole,³ jsouce útrpným právem tázán, mezi zlými skutky a krádežemi mnohými, kteréž lidem činil, jest vyznal a na tom také umřel a konec života svého vzal. Jurka, syna Matyáše Linhartova,^b v tenž rozum appendix nadepsaný, panu Bartolomějovi Heligovi^c jest odesláno vyznání jeho.

Kdež my, purkmistr a rada města Lipníka, na jisté nařízení a poručení vrchnosti helfenštejnské,^d tento vejtah vyznání vejš psaného Jáňka ku potřebě Jiříka Linharta fortmist'ru knížetství Krnovskýho, pod pečetí naší městskou však nám i budoucím našim, právu města Lipníka bez všeliké škody, jsme vydali.

Actum v městě Lipníku.

44. Vyznání Bartle Czedlmana na útrpném právě dne 8. martii³ léta 1629

Borti Czedlmon,^b jsa útrpným právem tázán, seznal na Jiříka, písařova⁰ syna, že spolem koně jednomu sedláku, shodíc jej z něho, vzali a pachole téhož písaře na ni vsadili.

Item druhého koně když s týmž Jiříkem, písařovým synem, přes les opavský její !/, jednomu formanovi jej vzali a pistuletami jej potlúkli a poprali. Item když jsou peníze na stílny z Černého^d nesli bemi císařské, okolo 12 zl. jsou dvěma sedlákům vzali.

Item že spolem s týmž Jiříkem, synem písařovým, krávu pastýři vzali a tu krávu za 6 zl. do Oder rychtáři jsou prodali a peníze přijali.

Item že takový téhož Jiříka Písaře 1 koně spolu vzali a do Nisy zavedli.

To tenž jistý zlé paměti Borti Czedlmon vyznajíc, na tom jest umřel.

45. Vyznání Doroty Zborovský na trápení

Od práva souce Dorota Zborovská³ dotazována, na trápení oznámila slova tato: Ze se jest smilstva dopustila, byvši v domě Jiříka Rýdle,^b nemluvnátko, jsouce živé, že jest ho do studnice vhodila. A s kterými jest takový skutek u téhož Jiříka Rýdle činila, zejména jest osoby oznámila, že by Martin Špaček, tovaryš řemesla krejčířského od Těšína a Jan Jelínek, téhož řemesla z Rakovnic.⁰ Co se mateři její dotejče, kterak jest z světa sešla, oznámila, jsouc na to dostatečně dotazována, že jest byla otekla a že jest z Kabiče dopravena až do Dambořic^d a tam že jest u nějakého Urbana život svůj dokonala a že jest tam v témž městečku Dambořicích pochovaná.

46. Pavla Jačíka z Kelče³ dobrovolné vyznání bez práva útrpného Léta 1628 dne 20. aprilis Pavel Jašík z Kelče^b při doptání prvním oznámil, že byl po třikrát mezi svobodníky. Jednouc pod Helštejnem,⁰ hledajíc dobytka, jakož byli zajali, kdež jsou jim mušketyři^d zase odrazili, po dvakrát v Hranicích s Janoštkem z Vikanic od Rožnova,^{*5} toho času hejtman jejich, když sou přihnali dobytek od Lipníka, když sou zabili Kalinovského u Hranic. Item Martin Pytel z Police/ hejny, když chodil k jedné dívce na frej, závistí jest jednoho dobrého člověka Tesaře⁸ zabil, majíc svou manželku prve, a s tou že jest obcoval.

Při druhém doptávání, dne 25. aprilis, ve středu po Velikonoci, doptávati se na Bítovského, byl-li při tom, když Něčice^h pálili a nebo když dobytek zajímali pod Helštejnem. U přítomnosti Pavla Zámečnicka, Jiříka Vyliše,ⁱ Pavel z Kelče oznámil při druhém doptávání, že /s/loužil NI Vyh/n/anově.J Ze musel jíti spolu s jinými napořád ku Hranicím. Pod Hel-fenštejnem sám dvanáctý že jest byl jednouc, když ten dobytek zajali, mušketyři z Helfenštejna že sou zase odrazili. Předně kterýžto s ním byli, Janota a Vrážný^k s syny svými, druhé že neumí jmenovati, jak jim říkají. Však kdyby k tomu přišlo, to tam dvoje panství, všecky rožnovský že by museli napořád o hrdla přijíti. Co se dotejče Bítovského, že na Vsetíně bejval a v Mezříčí. Když Vítonice^l zapálili, že přítomen nebyl, neví, kteří byli. Když doptání na něj bylo, od ko/ho/ jsou byli vysláni pod Helfen-štejn, měli-li jsou poručení, aby pana Dobiáše Dukáta^m jali, kdyby jen dostátí mohli, že žádného poručení nebylo, jen že se vyrazili na dobytek. Za milost prosí, poněvadž jest mladý pacholek, že se dal navští, sloužiti že chce do smrti kdekolvěk.

Dne 4. maii, to je ten čtvrtek po nalezení Svatého kříže,ⁿ Pavel jest do pút zakut a dělati má, co se poručí a na noc do šatlavy se dávati má.

47. Vyznání Michala Stahaly, souseda z dědiny Vítonic³

Léta Páně 1651 dne 27. januarii Michal Stahala, byvše u přítomnosti Jiříka Lásky z Frýdku, Tomáše Lásky z Místku a Vaňka Lásky z Kelče,^b vlastních bratří Adama Lásky zamordovaného a pomocného člověka jejich Martina Hlulovského z Frýdku,⁰ útrpným právem examinován, vyznal o tom mordu takto:

Ze se o zamordování jeho hned v Novým Jičíně s Andrysem, Malin-kovým^d synem z Lipníka, smluvili a přijdouce do lesa líšenského,^e již asi dvě hodiny na noc, tenž Andrys Malinka že ho nejprve tím kolem, kterýž byl u PetrkoVIC^f z plotu vytáhl, uhodil. Ten pak nebožtík Adam Lásky že se proti němu postavil, holí téhož Andrysa Malinku uhodil, pak ho za vlasy chytíc a jeho se zmocníc pod sebe uvrhl a na něj vsedl, a v tý já

sem přiskočil a téhož Adama Lásku kyjem sem bil, sám nevím počtu kolikráte sem ho uhodil, až sem ten kyj o něj polámal a potomně i kamenem, kterýž mně byl Andres Malinka v cestě, když sme byli proti Starému Jičínu,⁸ dal, sem ho bil, Andres pak Malinka po něm jako po hovadu skákal, až sme ho tak oba dva zamordovali. Než já sem ho neobíral, toliko Andres Malinka. A pravil, že nic více od něho nedostal, než sedm českých, z nichž mně však jen 3 český dal. Potom sme ho na stranu zavlíkli a listím přiházeli a já sem řekl, abychme ho zakopali. On pak odpověděl: „Šlak ho vem, nechť ho třeba vrány snědí.“ Když pak mně ty 3 český dával, pravil, abych na něj nepovídal, že on také na mě nepoví, byť ho měli i mučit, a já sem řekl: „A předce po niti klubka se doptají.“

Anno 1651 dne 18. martii tenž jistý Michal Stahala vedle naučení vyššího práva a konsensu neb ratifikací Jeho Vysoce Osvícené kardinálské Milosti¹¹ kolem lámán a na kolo vystaven jest. A co jest tak před i po trápení na tovaryše svého Andrese Malinku vyznal, na to/m/ také i umřel.

48. Demnach Wenzl Lawetzky, Hans Grossman und David, des Freihoflers Sohn von Podhom,³ vor gehegtem peinlichem Gericht, und zwar ein jeder absonderlich unter Gütte ausgesagt und bekennet, wasmassen er Wenzl Lawetzky ihme Hans Grossman^b gegen Versprechung funfzig Reichstaler gedinget und bestellt hábe, dass er dem Hans Siegler,⁰ gewe-sten Richter von Podhom und seinen, des Wenzl Lawetzky Stiefvatern, hinrichten solle und dieser solche Bedingnus und Bestellung nicht allein angenommenen, sondern auch in der Nacht vor Aller Heiligen Tag umb 3 Uhr aus einem mit drei Stiicken Blei geladenem Karabiner bemelten Jo-hann Siegler*¹ in seinem Haus, und zwar in der Stuben liegend, durch das Fenster wirklich erschossen. Der Sohn des Freihoflers hier zumit gehellet und nicht allein nach also vollbrachter Mordtat dem Grossmani, im Ab-schlag der gedingten 50 Reichstaler⁶ zu und entschiedlichen malen flinf Gulden zu gebracht, sondern auch dem Lawetzky seine Stiefmutter durch Gift umbs Leben zu bringen eingeraten, nicht weniger dem Hans Siegler mit Gift hinzurichten gesucht und sich bemuhet, zu malen er dergleichen von einer Wahrsagerin zu Opostrowitz^f /!/ gehalt, solches auch ihme Siegler ins Hemd geschittet, in Meinung ihn darmit hinzurichten. So aber dem noch nicht erfolget und dem Siegler keinen Schaden zu gefliget.

Hierumben wird zu Recht erkannt, dass eingangs erwehnter Wenzl Lawetzky mit dem Schwert, der Hans Grossman aber mit dem Rad, doch von oben hinunter, vom Leben zum Tod hinzurichten und sodann beeder Korper⁸ andern zum Abschau aufs Rad zu legen und einzuflechten. Der David, des Freihoflers Sohn, aber mit einem ganzen Schilling öffentlich abzustrafen und darauf des Landgerichts und aller unseren Herrschaften zu vorweisen seie. Von Rechts wegen, Wien, den 21. April 1672.

Loco sigilli

Ad mandátum Celsissimi Domini domini principis proprium, Jacob Waldorf, secretarius m.p.

49 Vyznání Martina Kumpery a Ondry Folvarka, obouch z dědiny Buku, 13. maii^a

Předně že v Radvanicích^b pšenici kradli. 2) Folvark mimo Kumpery šaty Janovi Kopečným⁰ s jedným/ Poláchem, jeho hoferem, pokradl. 3) V tvrzi vinarskej^d máslo a sýry nočního času pokradli. 4) Zámek roketnickej^e spolem dvakráte jsou slezli a tam krádeže slaniny pleca, kašiva, matrací, peřiny, firhaňků jsou se dopustili. 5) Folvark škopa ukradl. 7) V Lazníkách s hoferem svým 2 polty slanin vzali. Kumpera Jankovi v

Buku do komory pod podešví se podkopal a z truhly peníze pokradl. Jámu obilnou paní Kobylkovej^f vykopali a z ní obilí kradli.

Pro kteroužto jejich krádež dle vydaného ortelu a sentenci⁸ dne 9. ju-nii 1672 roku provazem jsou trestáni a konec svůj vzali.

Paměť od popravu: mistru popravnímu od jedne každé osoby 1 kopa grossi albi, to jest 2 zlaté moravské,¹¹ pacholku jeho 1 zlatý moravský, za stravu najeden den 22 grošů. Poslu právnímu při vyvedení od svolání od jedne osoby náleží 6 grossi albi.'

50 Zápis hrdelní Jana a Vaška Halouzkův a s nimi Václava Kučery, vykonaný 20. dne novembris anno 1627^a

Jakž se Jan a Vašek Halouzkové, oba bratři, spolu s Václavem Kučerou, všichni tři z Dolního Oujezda, Jeho Vysoce Osvícené kardinálské Milosti¹ poddaní, v této převrácené nešťastné rebelii⁰ nad příkázáním Božím a dobrým jménem svým zapomenouce, dle dobrovolného jejich vyznání krádeže se dopouštěli a koně vojenského času nočního na pastvě kradli. I také více s Janem Jestřábem a Simkem, tovaryšem jeho, srozumění majíce, Jan Halouzka a Václav Kučera koně kradené z vesnic přijímali, s nimi spolek majíce, jich prodávali. Za tím dvou mordů se dopustili, obávajíce se pak, kdyby kde dotčený Jan Jestřáb a tovaryš jeho Simek^d přistiženi byli, vyznání na ně učinili, proto je oba zabili a /z/ světa sklidili. Za kterým/i/žto dvěma mordy od nich vykonanými a krádeží se obírajíce, jminulú sobotu při městě Hranicích^e spolu s jinými čt/v/erma, kteříž sou stringulírování, všichni tři, obzvláště každé, provaz na krku majíce, týž tu při Hranicích konec svých životů vzíti jměli, však na jejich mnohý pláč a přímluvu obzváštní vysocevzáctné jak Jich Milostí pánův komisařův, ano i Jeho Milosti pana regenta^f i jiných mnohých dobrých poctivých lidí, ku pánu ouředníkovi panství helfenštejského, hranického a drahotoušského^g za nimi činěné, milost taková jim se stala, aby životův svých napravili a pokání opravdové činili, že na dostatečné rukojmě sou vydaní a za ně slíbili z Bohuslávek Simek, Vlček, z Dolního Oujezda Jan Pečínka, Jan Janek, Ondra Koukol, Jan Hlava, Bartek Těšínský, Jan Pilátek, Ondra Koukal, Jan Hlava, Jan Tučínský, Jura Strejček,¹¹ rukou společnou, ale rozdílnou, takovým způsobem týž rukojmové jsou přijati, že budou povinni rukojmové na všechny tři osoby dobrý vždycky pozor dáti, jaký obchod svůj vésti, nehýbajíce se nikam z gruntův Jeho Vysoce Osvícené kardinál-ské Milosti,' a kde na kterém kdykoli místě se zdržovati budou. Mezi tím, pokudž by zase nějaký nepoctivý obchod kterýkoli z nich vydal, na to k různici a nevoli svády, zvláště Jan Haluzka, podával, a to nejmenší větci na ně neb naň ukázané by bylo, že by rukojmové tím mlčeli a to jim pro-hlídali, mají v pokutu a trestání panu ouředníku týž rukojmové dle líbeznoti upadnouti. Osoba pak bud jedna z nich, neb všichni tři, co by tak toho nejmenšího se dopustili a zavinili, dostavíce jej týž vejš psaní rukojmové ku právu tomuto lipenskému, nákladem jejich bez milosti, nepostačující jim k žádné platnosti a přímluvě duchovní ani světské právo, k vejstraže jiným na hrdle ztrestán a kondemnován býti.

6. Textově kritické poznámky

Zápis č. 1

- a) Jánka Zwýkowicz, 10 mil za Czastochowem a Czrhy z Opawy
- b) zkráceno: po Sté Trogiczy
- c) Janek Zwikowicz 10 mil za Cziastochowem
- d) w Lubimie
- e) zkráceno: 6 g., stejní i na dalších místech v textu knihy
- f) w Eywanowjczych pak v Waczława Ssakala
- g) zkráceno: Sto dussnj h) chybné": Ssenkys
- i) zkráceno: 14 f., stejní i na dalších místech v textu knihy
- j) zkráceno: Jtt., podobní i dále v textu
- k) Ssimona Mandle
- l) místa v závorkách jsou pro poškození stránky nečitelná

Zápis č. 2

- a) Martin Niemecz
- b) Wanka Chmelarže
- c) Němecz
- d) zkráceno: 1 mieřz. Rži... a 1 mřz. Geczmene, podobné i dále
- e) zkráceno: po Sch Petru a Pawlu

Zápis č. 3

- a) Ondra Nadenjk
- b) napřed Miesti Lipenském
- c) Jana Mierky
- d) Waczlawowi Hladissowj
- e) floryana Auržednjka helfensstinského
- f) Thomásse Bednárže
- g) Mikulasse Hrdiny, Matyse Barwicže, Frydrycha Placžka h) Matiegowj Rakowj
- i) Janowj Russikwasowj Nahumnie S Mikulássem Pastýrzowým
- j) Mataussowj Potocznymu
- k) Girzikowj Yursowj
- l) zkráceno: Gehomioti Pána P. Girziho
- m) zkráceno: Ao 1600.

Zápis č. 4

- a) Yakub Pastýřž
- b) Welkych Lesnj
- c) Jana Mikssowýho
- d) zkráceno: Knjczeu
- e) w Břzezy za Welkymi Lesnjkamj
- f) w holomauczy
- g) Jtt. v Czekynie
- h) Paslýrže chileczkýho
- i) zkráceno: 1 Wrt., podobné i dále v textu
- j) zKlenjcze
- k) na rokytnjczy až powinárže

Zápis č. 5

- a) Gurky od Opawy
- b) zkráceno: před Sm Vjtem
- c) Blazicz
- d) Yurku

Zápis č. 6

- a) zkráceno: po Sm Jakubu
- b) z Miesta Raudnjcze zKral. Czeského, gménem Dobiáss
- c) zkráceno: Mar. Zyg.
- d) Martjna Krsala, Yakuba ffucžika, Martjna Gurse
- e) Gihlawie
- f) hrabie ZTurnu
- g) Harsspiczky zaZagecžim
- h) zkráceno: od Gehomiti ... Pána P. Mikulásse Czykána a nafrysstatech a Floryana hewnara Auržednjka Helfensst
- i) Johannes Ssefranka, Giržika Sochúrka

Zápis č. 7

- a) zkráceno: po Sm Waczlawie Yakub Kubkú zoseka
- b) od Jana Ssaustalika z Pawlowicz
- c) zkráceno: dne utsa:
- d) Czykan zoseka a martin Káčžerek
- e) Kutrú Syn zo Seka
- f) zkráceno: Vt Supa

Zápis č. 8

- a) zkráceno: So Pawla
- b) Giržik Ssafárž ginák Stregcžkú
- c) zkráceno: Gehomiti Pana Giržiho Bruntalskyo Zwrbna
- d) zWegwanowicz
- e) wáwru zalesakowa z Sobiesuk wtiessinkách
- f) Gira Hronek ... wMiestecžku Zdúnkách
- g) Na Čzelochowjczých h) Pána Benesse Krcžmy i) Maczkowj Holomkowj
- j) w Podstatským dworže v Gehomiti Pána
- k) Martjna Sywýho
- l) ZAnnú Tkádlenau
- m) zkráceno: Gehomit Pán

Zápis č. 9

- a) zkráceno: po Stým Girži Vrban zbuslawicz
- b) P. Jana Mossowského z Morawczina a Na Benessowie
- c) we wsy Policžkách zagicžkowi
- d) Matiegowj Wawřizowj
- e) za Otrokowiczy
- f) 4ry wczziely
- g) We wsy Záwadách Erazýmowj

Zápis č. 10

- a) 7bris Zuzanna dcera Nebosstika Jana Ilrassika z diediny tráwnjka, z kwasycz
- b) zkráceno: z Syne Nea Gury Matulowa, ze wsy Tráwnjka

- c) do Skalicze
- d) Spsretka z Bielowa, Kacza Ssummerowa zKrziziowa

Zápis č. 11

- a) 3. dne Augusty Gura Syn Nebožtíka Linharta Mathyassowa
- b) Waczlawa Kucžery
- c) zkráceno: Go Mti Pána
- d) zkráceno: Itt. w Bystrowanech
- e) w Kowáloviczych
- f) W Senjczy tedcze Swé
- g) Sstefanowj
- h) w Bezdiekowie
- i) Pawla Bartosse a Walaucha
- j) kucžierowj doskalicze
- k) zkráceno: G. M. Pán
- l) do Augezda Dolnjho
- m) w Przestawlczych
- n) Gura Ryssawý
- o) Skrakowa dowjdnie
- p) wHustopecžich
- q) wprostiegowie

Zápis č. 12

- a) Gindra Zewsy Harmutowicz
- b) Girzika wleczka na dembinskym
- c) wewsy Smržicznych

Zápisč. 13

- a) 30. 7bris Gabryel Bržezyna
- b) Gyhlawie
- c) It. wMiestie Daczycznych Tiessynie
- d) Wodjlawie ..., WratijBoržj
- e) Wolomauczy ..., wWelyky . 0 Prži HustoPecznych g) WPodiwjnie ..., w Wesely .

Zápis č. 14

- a) Kateržyny Czrbonky
 - b) 8. Martij
 - c) Karla Krysstoffa Weselskeho a na welkych Lesnjczych
 - d) Baudky
- w Miestie Bzency ..., wMiestie Brodie ..., w Miestie
 ..., w Kmowie
 ..., W Prostiegowie ..., w Pržerowie
 ...Wzydlochowjczych ..., Wbmie ..., W Kegyowie

- e) whornjm Vgezdie

- f) Kacža

Zápis č. 15

- a) 12 Februarij
- b) Skudsowe
- c) Matyassek Sádlo od Lwowa
- d) Kleczkowsky
- e) Kalynowsky ..., Lahodowsky ..., Prussymsky ..., Zawadczyky ..., Rusynowsky
- f) Miechowa

- g) w 40ti Kordech h) Kobcziansky
- i) Heytman Krakowsky
- j) z Polsstie
- k) wslesky y wMorawie
- l) Stanjlaw zie Lwowa
- m) Jan Jassek z Podslomy
- n) w Rusych za Slominu od Jaworowa
- o) Harusow a Adamczice p) adodebrzj
- q) gyndrjch Janowczyn
- r) Osmolskyho Tatara
- s) Lublynem
- t) Kalyssy
- u) Bartoss S Rady v Pana Kuczkwoskeho
- v) cziasochowa

Zápis í. 16

- a) Ewy podruhynie z diediny Sussytz
- b) 17Maj
- c) w Slysku
- d) Ancze Polontowe
- e) Maczkiem Holomkem
- f) doPředMostj
- g) w Syrżawie h) v gana Hronka i) dodrahotauss j) w Sussyczch

Zápis č. 17

- a) Gura Ssaffarž z Podstatskeho dworu Gehomioti
- b) Waczulowi Pitraunowu z Homich Nieczitz 1 mez
- c) Giržikowi Masstalarži
- d) zkráceno: 2 f., 2g., 4 d. Přzed 16ti Lethy
- e) Krystoffowj Púlkowi 0 Balczarowi Stolarži
- g) Nawratilowi z Trnawky
- h) Guminsky
- i) zkráceno: po 3i Letha po niekoľika mezch
- j) z homich nieczitz Remeš, Lazebnik, Pisaržik
- k) Yahoda z Paressowitz
- l) z Kubissowey dczerau z Augezda Dolnjeho Skržidlowú SPawlicžkau

Zápis č. 18

- a) Januarij
- b) Walentha Rybnikarž a Thomas Starý
- c) k Sasskowey
- d) v Kostury w Čziechowiczch
- e) Jana Zbranek od Mezeržicži
- f) Jana Walentha
- g) Tržaslawskym - chybně místo práslavským (Přaslavice)

Zápis C. 19

- a) Januarij Floryan Hewnar
- b) Supplykaczy proti GMti Panu
- c) a o resolutij sollicitowal
- d) Replica, ... Replicatij
- e) Wystrežila z Prosenitz
- f) Pan Kureczky ... a Pan opat Strachowsky

- g) Kosaržkau
- h) w Tiessynie s ... Anyžkau i) Ssewczowa j) z Sobiechleb

Zápis č. 20

- a) Maij
- b) Giržika Oppawského Rychtaržie
- c) Jana Prostiegowského Giržika czygana a Ambrózie Sochúrka
- d) stau Marussi
- e) v Sosskú a Podruhé v Gallú 0 Yaroš
- g) Anysskau

Zápisč. 21

- a) Giržika Opawskyho
- b) Jana Prostiegowskyho Giržika czygana Martina Bartka Ambrózie Sochúrka Waczlawa Opawskyho
- c) Marusse Tesaržka
- d) sWalentau
- e) Janem Sosskau 0 Mierkowa

Zápis e. 22

- a) zkráceno: Neba Matiege Helmy
- b) Jana Wrkotsse Auržednjka Helffenssteynského
- c) Kasspara Vlaka Johanesa Prostiegowského Waczlawa balssanka Gabryele Ssedy a Giržika Opawskyho
- d) wassicžka
- e) Polassek í) Wasska g) Junij

Zápis e. 23

- a) P. Jana Wrkotsse Auržednjka Helffenssteynského
- b) P. Kasspara Vlaka Giržika Opawskyho
- c) Johanesa Prostiegowského Waczlawa balssanka Wawržincze hontele Waczlawa bezpyry a Gabryele Ssedy
- d) Waczlawowi miliusowj
- e) na Towacžowie
- f) na Nygklsspurku
- g) w Braczslawskem Klassteržie h) Na Braumowie
- i) Na zBržaslawj
- j) Wrochyniowj
- k) z Kunowitz
- l) Waczlawowj Perkowj
- m) chybně: w Mezyicži
- n) Pitrusse z Pržerowa
- o) zkráceno: v So yakuba
- p) Symon Piekttet
- q) Pawel Kreycži
- r) chybně: Bržaczslawskemu

Zápis č. 24

- a) Februarij
- b) wentzle zdiediny Slawkowa
- c) Yakub Starý Heyny
- d) zkráceno: po Ste Dorotie

Zápis č. 25

- a) od Jana Sossky
- b) Proffiantowym

Zápis č. 26

- a) Waczslawa wieznie který v Jana Gelinka
- b) Martij

Zápis č. 27

- a) Matauss Sádlo
- b) Kleczkowskyho Atén zie gest byl Neyvyšssy Capitan
- c) Kalinowsky, Lahodowsky, Prussymsky, Zawadsky, Rausynowsky
- d) Miechowa
- e) Kobcziansky
- f) w Polsstie

Zápis č. 28

- a) Jan Sehyn slaužil V Pana Russynowskyho
- b) Zaslominau od Yaworowa
- c) Harussow, ... Adamczicze
- d) Kleczkowsky

Zápis i. 29

- a) sspieharž zlydu Tempirowskyho
- b) od Reczu
- c) z Pulssdorffu
- d) hrabie Sstendlorffu Honz Witwer o 5 mil od Kremzie
- e) Leytenant Honz Krystoff
- f) wlawie
- g) chybné: ala Pudruhehosta h) zu Stokerau
- i) Hons Ludwjk
- j) w Rakausych zu Herczeburk
- k) v tempiry
- l) dodudage

Zápis č. 30

- a) It. 16 Maij z Bohuslawek
- b) s Kassticz Kolakowsky z Kolakowa
- c) Jagassowsky dne pak 18 Maij z poruczenj G. M. Pana

Zápis č. 31

- a) Anny Baudky
- b) od Auržadu Lazniczkeho wPržerowie
- c) wMalych Lesnikach
- d) ssewcze zwyklek a mužie sweho z doloplaz
- e) zkráceno: N. Czrbonky
- f) gakubcze
- g) naswrcžowie
- h) mezy Lazniky a Wrchim Augezdem

Zápis č. 32

- a) Yanek syn neyakého Mogtka z diediny Laun ... dwie mile od Kozlího
- b) YanBilý
- c) w Brodie Vherském
- d) zkráceno: Czo lepsjo
- e) Jana Sossky

- í) znieyakým Gindrau
- g) wdubowým za Vherským Brodem
- h) Ssynkuznýmú gménem Martinowj Gedno Okýmu
- i) wdomažieliczych
- j) w Napagedlich
- k) Itt. w Prostiegowie na Garmarku niegakému Dworžiakowj
- l) doholessowa
- m) whustopecžich
- n) íbrmanowj w Mienjnie
- o) w Miestie hradisstj
- p) Martjn Lehký
- q) Yurkowi Ssafranjkowj
- r) do Starýho hradisstie
- s) Gurka Ssefranjk a Gurka Slepý
- t) od Kunowicz
- u) kewsy kbielowu
- v) w Miestie Kromieržiži na Před Miesti gak se do Kogetina gde
- w) Waczława Kucžery
- x) do Weywanowicz
- y) doCziech

Zápis č. 33

- a) Marusse přiteLkynie Nebosstika Giřika Ossezkeho
- b) Danielelem Hrbačkem Ssrotirem ginak Ližnikem
- c) zkráceno: G. O. K. M.

Zápis č. 34

- a) Waczława Raudniczkeho
- b) JanaGelinka
- c) tehdy widnj, aneb niekde w Rakausých

Zápis č. 35

- a) Eliasse Sklenarže
- b) Balczarowj Rudolffowu
- c) Michala Sswaba Mistra z Ilutj pod Augkwaldy
- d) do Czernyho
- e) Kraupowj do Milenowa
- f) domorkowicz
- g) Brázdowi do Hrabuwky h) doSlyska
- i) Jana Kubicžky z ffransstatu j) Ssenkuznýmú do Slawicza k) Peczynkowj do Vgezda

Zápis č. 36

- a) Waczława Mazacže z Ffulneka
- b) V Hranicz

Zápis č. 37

- a) Marusse Holicžky Z Radotina
- b) w Bezuchowie v mikulasse Kreydziho
- c) do Symrže k mikulassowj Dworžakowj
- d) z Waczławem Pohúnkem který wteynskym Dwořze
- e) z Janem Hruszkowym Synem Steyna
- f) chybní: zziwowata sebe
- g) ten gakub Který w Bezuchowie Vmikulasse Kregczýho

Zápis č. 38

- a) Pawła Holubiczky

- b) Zychem Kterýž Bydly waugzdczy
- c) w Przerowie
- d) wtegnie
- e) Wrocketniczy Vkradli 2 : M. Panskyho Obilj
- f) Wraczlawicznych
- g) w Prředmosti
- h) dwa Kožichy Wrahowiczých
- i) nadlaczce
- j) wdluhoniczych
- k) w Winaržich
- l) w Trubkách
- m) Kožich Ssamlatowy a Zupiczu wtemž Bochorži
- n) Wtegnicy
- o) Wczernotinie
- p) w Wežkach
- q) w Mosstienicy wzaly 4 Kbely Másla V Kubicžka
- r) Miesstianek zPržestawlk
- s) Na maczka ... Který Slaužil za Mussketyra na Czekyni
- t) Vleysek
- u) maleykowy zlisek
- v) Giry Miesstianek ginak chonek, Sedlsky syn Ztucžina...
- a) Martin Mezek Maczek Michalku a tenž gysty zych w) chybné: w Tubkach 2 M. obily
- x) wezdonkach
- y) W Kromieržiži v Kogetsyho z) wseyržawie
- aa) Jana Miesstianka z Pržestawlk bb) zelhoty od stemberka Poddaný G. M. K. Šternberského

Zápis č. 39

- a) Jana Yasska Seryna a Gyndržicha Janowczina
- b) Yan Jassek serhyn slaužicz V Pana Rusniowskeho
- c) za Slominú od Jaworowa
- d) Jlarassow a druheg Adamczicze
- e) Kleczkowsky
- f) Gindržich Janowczin V Pana tatama
- g) zalubninem h) Kalysse

Zápis č. 40

- a) Martina Nowaka z diediny Lauczky
- b) od Jana Dworžaka
- c) Spolanky

Zápis č. 41

- a) zkráceno: Ao 1615
- b) Vhrum Whradissti
- c) s Yankem Martinem Lechkym S streyczkem S Gurku Slepým
- d) za starý Miesto Hradisst
- e) wchabiczowie
- f) whranicznych

Zápis č. 42

- a) Margety diwky Služebné v Jana Sossky dne 8 martij Ao 1627
- b) Stomkem Pacholkem Profausowym

Zápis č. 43

- a) 27 Augustij Yanek Pržigmin ... Malý Pachole

- b) Gurka Syna Matyasse Linhartowa
- c) Bartolomiegowi Heligowj
- d) zkráceno: Helffenstey.

Zápis č. 44

- a) Bartle Czedlmana ... dne 8 Martij
- b) Borti Czedlmon
- c) Giržika Pisaržowa
- d) z Czemeho

Zápis č. 45

- a) Dorota z Borowska
- b) Giržika Rydle
- c) Martin sspacžek ... od Tiessina Agan Gelinek ...zrakownic
- d) zKabicze ... do Damboržicz

Zápis č. 46

- a) Pawla Yacžika z Kelcže
- b) Pawel Yassik SKelcže
- c) PodHelssteynem
- d) Mussketyrži
- e) wHranicznych zJanosstikem zwykanicz od Rožnowa
- f) Martin Pytel zPolicze
- g) Tesarže
- h) nabitowskeho Byli Pržitom Když Niecžicze
- i) Pawla Zamecžnika Gyržika Wylisse
- j) Zie laužil wyhanowie
- k) Janota awražny
- l) Bytowskeho Zie nawsetinie Beywal a w Mezržiczj Když Witonicze
- m) aby P. D. Dukata
- n) zkráceno: So: Kržiže

Zápis C. 47

- a) Michala Stahaly Sauseda z dčedjny Witonjcz
- b) Giržika Lásky z Frýdku, Tomasse Lásky z Mistka a Waňka Lásky z Kelcže
- c) Martjna Hlulowskeho z Frýdku
- d) w Nowym Gjcžinie s Andrysem Malynkowym
- e) do Lesa Lyssenskeho í) u Petrkowicz
- g) protj Starému Gjcžinu
- h) Consensu neb Ratificatj G. W. O. K. M.

Zápis č. 48

- a) Wenczl Laweczky Hanss Grossman Und Davidt des Frey Hofflers Sohn von Podliorn
- b) Wenczl Lawetzky ihme Hannss Grossman
- c) Hans Siegeler
- d) Carabiner Bemelten Johann Siegler
- e) zkráceno: 50 Rth.

0 chybně: zu Opostrowitz g) BeederCorper

Zápis č. 49

- a) Wyznanj Martina Kumpery a Ondry Folwarka Obauch Z diediny Buku 13 Maij
/Pozn.: písař začal původní tento zápis psát na fol. 40r, po napsání 7 řádků však zápis přeškrtl a provedl zápis na fol. 40v, text přeškrtlého zápisu zní: Vyznání Martina

Kumpeřy a Ondřy Folvarka z dědiny Buku v 9 punktech přiložené se spatřuje, kteřížto za své zlé činy dle vydaného ortele provazem jsou oba dva provazem trestáni a dně devátého měsíce junii 1672 roku pro konanou krádež konec svůj vzali. Jaká tak outrata/

- b) wRadwaniczých
- c) Janowj Kopecžnýmu
- d) w Twrzy Winarskey
- e) Zámek Roketniczkey
- f) Panj Kobylkowey
- g) Sententj dne 9 Junij
- h) 1 ss Grossy alb. togest... 2 f. Mor.
- i) 6 g. alb.

Zápis C. 50

- a) Jana a Wasska Halauskuw a s nimi Waczslawa Kuczery Wykonany 20 dne 9bris Ao 1627
- b) zdolnjho Augezda G. W. O. K. M.
- c) Rebelygj
- d) Jan Gestržiab a Towaryss gehu Ssymek
- e) Při miestie Hranicznych
- 0 gakgich Miotj Panuw Comisarzuw ano y Geho Miotj
- g) Panstwj Helffensstegnskeho, Hraniczkeho Adrahotausskeho
- h) ZBohuslawek Ssymek Wlcžek zdolniho Augezda Jan Pecžinka Jan Janek Ondra Kaukol
- Jan Hlawa Bartek Tiessynsky Jan Pilatek Ondra Kaukal Jan Hlawa Jan tuczinský Jura Stregczek i) zkráceno: G. W. O. K. M. j) Condemnovan

7. Rejstříky

Rejstřík osobních jmen

Albrecht	6
Alexander	15,27
Anýzka, děvečka Palátova	20
Anýzka, děvečka z Těšína	19
Baleár Rudolf	35
Baleár, stolař	17
Balšánek Václav	22,23
Bartek Martin	21
Bartoš Pavel	11
Bartoš, z Rady	15
Barvič Matys	3,4
Bednář Tomáš	3,4
Bezpýra Václav	23
Bílý Jan	32
z Bítova, Bítovský Václav	46
Blažek	23
Boudka Anna	14,31
Brázda, z Hrabůvky	35
Břeclavský	23
Březina Gabriel	13
Březinová Anna	13
Cigán Jiřík	20,21
Cikán Mikuláš	6
Cikán, z Oseká	7
Crbonka Kateřina	14,31
Crbonka Zuzana	14
Crha z Opavy	1
Cedlman Bartl	44
Dampierre Henri	29
Daniel, kněz	19
David, z Podhoří	48
Dvořák, z Prostějova	32
Dvořák Jan	40
Dvořák Mikuláš	37
Dukát Tobiáš	46
Erazim, ze Závady	9
Eva, podruhně ze Sušic	16
Florián	16
Folvark Ondra	49
Fučík Jakub	6
Gallovi	20
Gregor Jan	38
Grossman Hans	48

Gumenská	17
Halouzka Jan	50
Halouzka Vašek	50
Helig Bartoloměj	43
Helma Matěj	22
Herák Mikuláš	6
Hevnar Florian	3,6
Hladíš Václav	3
Hlava Jan	50
Hlulovský Martin	47
Holička Maruše	37
Holomek Macek	8,1
Holubička Pavel	38
Hontel Kuba	20
Hontel Vavřinec	23
Houska Jan	37
Hrašík Jan	10
Hrašíková Zuzana	10
Hrbáček Daniel	33
Hrdina Mikuláš	3,4
Hronek Jan	16
Hronek Jíra	8
Hruška Jan	37
Hudec	14
Charamza Jan	41
Chmelař Vaněk	2
Chonek viz Měšťánck Jíra	
Jagašovský	30
Jahoda, z Paršovic	17
Jakub, z Bezuchova	37
Jakubka	31
Janek, posel právní	20
Janek, syn Mojtka	32,41
Janek, z Buku	49
Janek, z Víkovic	1
Janek Jan	50
Janota	46
Janošík, z Vigantic	46
Janovčín Jindřich	15,39
Jaroš	20
Jašík Pavel	46
Jednooký Martin	32
Jelínek Jan	26, 34, 45
Jestřáb Jan	50
Jindra	32
Jindra, z Harmutovic	12
Jirchář Dobiáš	6
Jirchář Martin	6
Jura, šafář	17
Jurka, od Opavy	5

Jursa Jiřík	3
Jursa Martin	6
Káčerek Martin	7
Kalinovský	15,27,46
Karel	17
Kazivoda	2
Klečkovský	15,27,39
Kobčanský	15,27
Kobylková	49
Kolakovský	30
Kopečný Jan	49
Kosařka	19
Kostrubátý, z Hlinská	19
Kostura, z Cechovic	18
Koukol Ondra	50
Krčma Beneš	8
Krejčí Mikuláš	37
Krejčí Pavel	23
Kroupa, z Milenova	35
Krsal Martin	6
Kryštof Honz	29
Křídlová	17
Kubíček, z Hor. Moštčnice	38
Kubíčka Jan	35
Kubišová, z Dol. Újezda	17
Kubka Jakub	7
Kučera Václav	11,50
Kumpera Martin	49
Kurecký	19
Kutr, z Oseká	7
Lahodovský	15
Láska Adam	47
Láska Jiří	47
Láska Tomáš	47
Lawetzky Wenzl	48
Lazebník	17
Lehký Martin	32,41
Lidnis Honz	29
Linhart	2
Linhart Jurka	11,43
Linhart Matyáš	11,43
z Lobkovic, Popel	19
Ludvík Honz	29
Malejek	38
Malina	40
Malinka Andres	47
Malý Janek	9,32,43
Manda, ze Slavkova	24
Mandl Šimon	1
Marek, hospodář	1

Markéta, děvečka od J. Sošky	25,42
Martin, z Bohuslavic	9
Maruše	20,33
Maštalř Jirřik	17
Matula Jura	20
Mazáč Václav	36
Měrka Jan	3
Měšťánek Jan	38
Měšťánek Jíra	38
Mezek Martin	38
Michálek Macek	38
Mikeš Jan	4
Mikuláš, čeledín	10
Milius Václav	23
Mol Václav	19
Mošovský Jan	9
Nádeník Ondra	3
Navrátil, z Trnávky	17
Němec Martin	2
Němcová Manda	2
Novák Martin	40
Obeslavius Andreas	23
Opavský Jirřik	20,21,22,23
Opavský Václav	21
Opi Pavel	21
Osmolský	15,39
Palata	23
Pastýř Jakub	4
Pastýř Mikuláš	3
Pavlička	17
Pečínka Jan	50
Perk Václav	23
Peřinka, z Újezda	35
Piektet Simon	23
Pilátek Jan	50
Písař Jirřik	44
Písařík	17
Pitroun Vacula	17
Pitruše, z Přerova	23
Plaček Fridrich	3,4
Plesky	23
Podmola Bartoň	22
Polách Martin	37
Polák Jan	2
Polášek	26,34
Polka, z Kvasic	22
Polontová Anča	16
Potočný Matouš	3
Prokeš	13
Prostějovský Jan	20,21,22,23

Prušimský	15,27
Půlka Kryštof	17
Pytel Martin	46
Rak Matěj	3
Remeš	17
z Rottalu	19
Roudnický Václav	26,34
Rusinovský	15,27,28,39
Rušíkvas Jan	3
Rybníkář Valenta	18
Rýdl Jiřík	45
Ryšavý Jura	11
Sádlo Matyáš	15,27
Serhyn Jan Jašek	15,28,39
Siegler Johann	48
Sivý Martin	8
Sklenář Eliáš	35
Skrčený, z Dol. Újezda	11
Slepý Jurka	32,41
Sochůrek Ambrož	21
Sochůrek Jiří	6
Soška Jan	3,21,25,32,42
Soškovi	20
Stahala Michal	47
Starý Jakub	24
Starý Tomáš	18
Strachovský, opat	19
Strejček	41
Strejček Jura	50
Stvolinský	11
Svoboda	31
Šafář Jiřík	8
Safraník Jurka	32
Šakal Václav	1
Šaškova, z Hodolan	18
Šeda Gabriel	22, 23, 24
Sedová Manda	24
Sefránek Johannes	6
Sevcová	19
Simek	50
Soustalík Jan	7
Špaček Martin	45
Spretka, z Bělová	10
Stefan, rytíř	11
z Stendldorfu, hrabě	29
Sumberová Kača	10
Šváb Michal	35
Tempira viz Dampierre	
Tesař	46
Tesařka Maruše	21

Těšínský Bartek	50
z Thumu, hrabě	6
Tkadlena Anna	8
Tomek	25,42
Tučínský Jan	50
Ubrus ář Jurka	32
Urban Jiří	9
Urban Mikuláš	9
Urban, z Dambořic	45
Václav, ze Zdounek	38
Valenta Jan	18
Valenta, řezník	21
Valouch, z Bezděkova	11
Vašička	22
Vavřík Matěj	9
Veselský Karel Kryštof	14
Vchynský	29
Vlak Kašpar	22, 23
Vlček	50
Vleček Jiří	12
Vražný	46
z Vrbna, Jiří Bruntálský	3, 8, 23
Vrkoč Jan	22, 23
Vrochyně	23
Vyliš Jiřík	46
Vyplel Jíra	38
Vystrčil, z Prosenic	19
Waldorf Jacob	48
Witwer Honz	29
Zajíček, z Poliček	9
Zálesák Vávra	8
Zámečník Pavel	46
Zavadský	15,27
Zborovská Dorota	45
Zeydl Andreas	23
Zich, z Újezdce	38
Zikmundek Martin	6

Rejstřík zeměpisných názvů

Adamčice (?)	15,28
Bezděkov (Mohelnice)	11
Bezuchov (Přerov)	37
Bělov (Kroměříž)	10,11
Blazice (Bystřice p. Host)	5
Bohuslavice (Opava)	9
Bohuslávky (Lipník)	30,50
Bochoř (Přerov)	38
Branky (Val. Meziříčí)	18
Brno	13,23
Broumov	23
Břeclav	23
Buk (Přerov)	49
Buslavice viz Bohuslavice	
By sírovaný (Olomouc)	11
Bzenec	13
Častochov (?)	1,15
Cechovice (Olomouc)	18
Cechy	32
Cekyně (Přerov)	4,38
Celechovice (Olomouc)	8
Cermná (Lipník)	35,44
Cemé viz Cermná	
Cernotín (Hranice)	38
České království	6,11
Český Těšín	13,19
Dačice	13
Dambořice	45
Dlážka (část Přerova)	38
Dluhonice (Přerov)	38
Dolní Újezd (Lipník)	11,17
Domaželice (Přerov)	32
Doloplazy (Olomouc)	31
Drahotuše (Hranice)	16
Drahotušské panství	50
Dubové (?)	32
Dudaj viz Dunaj Dunaj, řeka	29
Ejvanovice viz Ivanovice n. H.	
Frenštát p. R.	35
Frydek	47
Fulnek	36
Harbutovice (Polsko)	12
Harmutovice viz Harbutowice	
Haršpičky (?)	6
Harusov (?)	15,28,39
Helštýn, hrad	3,22,23,46
Helštýnské panství	50
Herczeburk (Rakousko)	29

Hlinsko (Lipník)	19	
Hodolany (část Olomouce)	18	
Holešov	9,32	
Horní Moštěnice (Přerov)	38	
Horní Nětčice (Lipník)	17	
Horní Újezd (Hranice)	14,31,35	
Hostkovice (Olomouc)	4	
Hrabůvka (Hranice)	35	
Hranice na Moravě	17,36,46,50	
Hranické panství	50	
Hukvaldy (Frýdek-Místek)	35	
Hustopeče n. B. (Hranice)	13,32	
Chabičov (Příbor)	41,45	
Chylce (Lipník)	4	
Chrudim	6	
Itálie	23	
Ivanovice n. H.	1,8,32	
Javorov (?)	15,28,39	
Jihlava	6,13	
Kabič viz Chabičov		
Kališe (?)	15,39	
Kelč	46	
Kojetín	32	
Konobr (?)	29	
Koválovice (Kojetín)	11	
Kozle (Polsko)	32	
Krakov (Polsko)	11,26	
Kremže (Rakousko)	29	
Kmov	13	
Krnovské knížectví	43	
Kroměříž	32,38	
Křížov (?)	10	
Kunovice (Uh. Hradiště)	23,32	
Kvasíce (Kroměříž)	10	
Kvasické panství	11	
Kyjov	13	
Laa a. d. Taya (Rakousko)	29	
Láva viz Laa		
Lazníčky (Lipník)	31	
Lazníky (Lipník)	4,14,31,49	
Lhota (Lipník)	37	
Lhota (Šternberk)	38	
Lipník nad Bečvou	3,5,7,11,13,16,18,20	21,23,29,32,33,43,46,47
Loučka (Hranice)	40	
Louny (Slezsko)	32	
Lublin (Polsko)	15,39	
Lubomia (Polsko)	1	
Lvov (Ukrajina)	15	
Lýsky (Přerov)	38	
Malé Lesníky viz Lazníčky		

Měchov viz Miechów	
Měnin (Zidlochovice) 3	2
Miechów (Polsko)	15,27
Mikulov	23
Milenov (Hranice)	35
Místek	47
Morava	15,16,19,27,35,36,
Morava, řeka	32
Napajedla (Uh. Hradiště)	32
Nětčice (?)	46
Niklšpurk viz Mikulov	
Nový Jičín	47
Nysa (Polsko)	44
Odislav viz Wodzislaw	
Odry	44
Olomouc	4,13,19,23
Opava	1,5,29
Opavský kraj	18
Oprostovice (Lipník)	48
Osek n. B. (Lipník)	7,12,16,22
Otrokovice	9
Ougkvaldy viz Hukvaldy	
Oustkovice viz Hostkovice	
Paršovice (Hranice)	17
Pavlovice (Přerov)	7
Petřkovice (N. Jičín)	47
Podhoří (Lipník)	48
Podivín (Břeclav)	13
Polanka (Ostrava)	40
Police (Val. Meziříčí)	46
Poličky (Kojetín)	9
Polsko	2,11,15,27
Potštátský dvůr	8,19
Praha	23
Prosenice (Přerov)	19
Prostějov	11,13,22
Předmostí (část Přerova)	16,38
Přerov	13,23,31,38,41
Přestavky (Olomouc)	11,38
Pullsdorf (Rakousko)	29
Radotín (Lipník)	37
Radslavice (Přerov)	38
Radvanice (Přerov)	49
Rakousy	19, 26, 29, 34
Rakovnice (?)	45
Ratiboř (Polsko)	13
Retz (Rakousko)	29
Rokytnice (Přerov)	4,6,38,49
Roudnice n. L.	6
Rožnov p. R.	46

Rus	15	
Senice na Hané (Olomouc)		11
Símře (Lipník)		37
Skalica (Slovensko)		10,11
Slavkov (Lipník)		24
Slavíc (Hranice)		35
Slezsko		12,15,16,27,35
Slomina viz Slonim		
Slonim (Bělorusko)		15,28,39
Smržice (Prostějov)		12
Soběchleby (Lipník)		19,29
Soběsuky (Prostějov)		8
Starý Jičín		47
Staré Město u Uh. Hradiště		32,41
Stockerau (Rakousko)		29
Sušice (Přerov)		16
Svrčov (Lipník)		31
S řava (část Přerova)		16,38
Těšín viz Český Těšín		
Těšinky (?)		8
Tovačov		23
Trávník (Kroměříž)		10
Tmávka (Lipník)		17
Troubky (Přerov)		38
Týnn.B. (Lipník)		37,38
Týnec viz Velký Týnec		
Tučín (Přerov)		38
Uherský Brod		13,32
Uherské Hradiště		32,41
Uhry		15
Valašské Meziříčí		23,46
Vejvanovice viz Ivanovice		
Velký Týnec (Olomouc)		38
Veliká (Hranice)		13
Velké Lesníky viz Lazníky		
Veselí n. Moravou		13
Veselské panství		13, 31
Věžky (Přerov)		38
Vídeň (Rakousko)		11, 26, 29, 34
Vigantice (Rožnov p. R.)		46
Víkovice (= Vítkovice ?)		1
Vinary (Přerov)		4,
Vítonice (Bystřice p. H.)		46
Vrahovice (Prostějov)		38
Vrchní Újezd viz Horní Újezd		
Vsetín		46
Vyhnanov (zanikl, N. Jičín)		46
Vykanice viz Vigantice		
Výkleky (Lipník)		31
Vyškov na Moravě		1

Závada (Opava)	9
Zbraslav	23
Zdounky (Kroměříž)	8,
Zaječí (Břeclav)	6
Židlochovice	13

Rejstřík věcný a terminologický

abortivum	24,37
aksamit (= samet)	23
almara (= skříň)	1
apatyka (= lékárna)	23
biřic	20, 32, 49
byliny léčivé viz čarodějnictví	
cejch	33
cikáni	23
cizoložství	17,21,33,35
čarodějnictví	4,14,31
čert	4
debře (= rokle)	15,39
došky	32
drábi	1
draní včel (= krádež medu)	9,38
dryák	32
dukát	23,32,41
fedrovat (= podporovat)	19
fojt	4
galioty (= kalhoty)	1,20,23
groš	1,4,11,13,17, 32, 36, 38
-bílý	6,49
- český	32,47
haras (= druh bavlněné tkaniny)	6
hejtman – krakovský	15
- zemský	4
hra v karty	32
humno	2, 3, 38
hutě	35
instrumenta (= nářadí)	1
incest	19
jarmark	1,13,41
jed	48

kalioty viz galioty	
karmazín (= druh hedvábné tkaniny)	23
kat	1,4,5, 14, 19,23,29,49
kláda vězeňská	29
kmín (= zloděj)	32
kolář (= límec)	23
komorník císařský	15
kondemnován (= odsouzen)	50
konsensus (= usnesení)	47
konšelé	3,4,6
kopa - grošů českých	32
- plátna	38
korouhev (= vojenská jednotka)	15
kozel (= spoutání do kozelce)	23
krádež - dobytka	9,40, 44,46
- koní	4,9,35,44,49
- oděvů a obuvi	1,11,12, 13,23,26,34,36, 38,49
- peněz	1,6,11,23,32,41,49
- potravin a obilí	1,2,3,9,11,17,18,37,38, 49
- spotřebního zboží	5,8,9,12,13,18,40,49
krejcar	23
krupobití	4
látka (= dvouuchá hliněná nádoba)	1
lednice	41
lejtnant (= vojenská hodnost)	29
ližník (= výrobce ližin, šrotíř)	33
loupežnictví	29
mezulán (=druh bavlněné látky)	13
měřice (=měřná jednotka sypkých objemů)	1,2, 17,38
mistr popravní viz kat	
mord viz vražda	
mučení při výslechu	1-13,15,16,18-24,27, 29,31,32,36-38,40,43, 45,47, 48
munstruňk (= verbování k vojsku)	6
napomenutí k dobrovolné výpovědi	20
navádění k trestnému činu	23
Němci	15,27
nevěstky	20,23
nucené práce	46
obvinění křivé	19
okradení spolupachatele	32
omilostnění	33
opat	23
ortelován (= odsouzen)	3,4
pacholek katův viz biřic	
pantalírky (= řemení k nošení zbraně)	38
papírna	4

pastýř	4
písař panský	23
pistulety (= pistole)	44
pivnice (= sklep)	1
planýř viz pranýř	
plenění	15,27,28,29
plž (=sklep)	1
podružství	2
pohřbení popraveného	19
pomluvy	19
poplatek za popravu	5,49
poprava - kolem	20,47, 48
- noční	29,30
- oběšením	6,9,18,23,49
- stětím	3,5,7,17,19,21 22, 29 30,48
- upálením	4,38
- utopením	37
posel právní viz biřic	
postav (= svitek sukna)	11,13
pouta	29,46
praktika (=úkladné jednání)	19
pranýř	4,19,23
praporec (= vojenská jednotka)	29
propuštění podmíněčné	8,33,50
preclíky viz pouta	
přepadení loupežné	44
přívoz	32
purkmistr	3,4,43
rabování viz plenění	
rathouz (= radnice)	8
ratifikací (= potvrzení)	47
rebelie (= povstání)	50
replikací (=odpověď)	19
retovat (= bránit)	1
rezolucí (=usnesení)	19
robota	22
roubanice (= roubená stáj)	10
rouhaní	4
ručnice	8,19, 48
rukojmové (= ručitelé)	50
rvačka	8
rychtář	6,8,21,23,24
sanistra (= taška)	32
sedlář	4
sekret (= pečeť, pečetidlo)	23
sirotci	11
smilstvo	8,10,16,17,19-21, 23-25,33,37,42,45
solicitovat (= vymáhat)	
srb (= srub, hospodářská budova)	1
stringulírování (= oběšení)	50

suplikací (= žádost)	15,19
svobodníci (= loupežníci)	46
šafář	8
šamlat (= velbloudí srst)	38
šatlava viz vězení	
šerhovna viz vězení	
šenktyš (= výčepní stůl)	1
šenkuzný (^hostinský)	35
šibenice	6,23
špěhař(= vyzvědač)	29
tolar	6,32,41,48 trápení viz mučení
trojník (= tříkrejcarová mince)	32
tykyta (=dykyta, druh hedvábné tkaniny)	6
ublížení na těle	35
Uhři	32,41
úředník panský	3,6,23,31
útek z vězení	7, 8, 29
útrpné právo viz mučení	
věrtel	1,3,4,38
vězení	2,6-8,11,13,14,24,26, 29,32,33,46,49
vitrich (= paklíč)	1
vítka (= prováté obilí po výmlatu)	2
vojáci - loupežní	30
- zajatí	15,29,30,39
vojsko	15,27,29
vražda	22,35,38,46-48,50
- novorozence	16,25,42,45
- nedokonaná	7
vrtěl viz věrtel	
vyhnání plodu	16,24,37
vyhrožování	11,31
výpověď dobrovolná	6,39,46
vypovězení z panství	33,48
- ze země	18
výprask	7,24,33,48
vytažení (= způsob mučení)	20,23
vyvedení z města	7,24
zabití	1,5,8
zachrtit (= zardousit)	25
zámečník	1
zlatý	1,5,6, 11,13,17,23,32,35,38,44,48,49
- červený	6
- rýnský	26
zpronevěra peněz	23
žáby viz čarodějnictví	
židé	13,18. 26,34,38

Je král prohraného slovo učinil oběti přešlívání
 8. Proježení. 7. Ouboudu. a Provojem Trupán.

Letja. 3635. 16. Dno, 7 bris. Ju jama dgera Nebostika Jana,
 frastika, jediný trávníka, žltavýho dárzo přešlívání,
 Na trápení de žnala. Zúšťavají se v dvoji Pansem
 v dvoji seim v dubin, píše se v let ja, lety &
 Hnígalým Michalásem, který vstomý dvoji, Olavil, & Dyr
 Mr. Kung Matúlcova, je vep, Erávnyka, Tabony, kúšťavny pí,
 tak kly ž Janu, do dvoji vep Janu přešlívání, abna Eyz dno
 Colatum trala, v tak kly kom do Karubanyje vad, přešlívání,
 vep žnit aiza se pát kúšťavny gab se jim neyly vep dno,
 ašalo, provojevati, žitka nio kly kúšťavny tabovtmi nio,
 vjadovtmi pcevotij nioštika, vepat žmuvnyje & ony, ná,
 Dyl žnit, Dubnyje je ež ja Manjilku vep vevny d.
 Vnyje je se jim nio kly tab neyly, žitk vevny poldano,
 žitk, v Dyl pcevotij pcevij de Pella až de Okalij, Dym,
 pta žadnyje tris vevny nioštika. D. Dyl vep kly,
 vep nioštika aš žmuvnyje vobla žan, žitka žit,
 lona, daza žmuvnyje žitk žitka, poldano žmuvnyje v
 žitk žitka, a žitk žmuvnyje.
 Letja. 3635. 3. Dno Augusty Dura Dyr Nebostika Linsar

Poznamenanj 8. Int. Martij Ego gŕ Mergala. vjstrantj
 tom krtj narij doŕto gnamila: ktraz gŕ odŕana doŕŕ
 Iaristjny Danal

Atgorus gnamila ži zjadrny gnyim toŕo ſobit ridŕonila
 nŕj ŕim ſomtom ſaŕŕl km. Proŕŕamtorym gna
 mila; ži do ŕŕŕy ſa ſarimila: Nj ži žiadrny g
 nŕarŕdL, gnamila ži gŕ iŕdŕikaj zadužŕla;
 žaſkarw to dŕti gŕilila, a ſaŕŕilila: a ži gŕ do ſŕŕ
 wu ſrogila ſabofatj.

Poznamenanj kŕesŕlawa miesnie dŕery v Jarva Bŕbinka doŕaty ſotradiL
 Poznamenanj Eŕŕoj Int 8. Martij Ego gŕ iŕbaŕŕlawa iŕiŕgny Mhivcil
 ktraz gŕ v Janu Bŕlinka wŕaty a ži iŕiŕny ſotradiL

Atgorus gŕ gnamil, ži on gŕ tolonni ſolatorj ktraz
 ſim ſoŕŕŕny gŕarim km ža ſaŕŕl km Davidnit gŕ ſo
 žradil, a gŕ iŕtŕ ži iŕbom dŕnit ſaŕlŕ dŕŕali
 ži magj ſiŕŕny wŕaty anoz ſaŕy gŕiŕony: ſon ſal ſo
 lal ži gny iŕtŕ ži on kŕomni magj: a ſŕom hadŕny
 iŕŕal wŕŕand km ſolal kŕy a dŕom iŕdŕiŕgny a
 domow adntŕ: Bŕonno Jan, ſolaka toŕo: doŕkato,
 wa gŕ, Mŕl km ſolal gŕiŕt wŕakj wŕaŕi anmŕŕ
 toŕo km o dntŕnadi a ži km dŕiŕŕm addomni: gŕ
 wŕny ži ſŕilŕkŕom km ſoŕ ſolairat a dŕŕny ſŕŕ
 ſim ſŕati to ſabŕŕal: a ſolomni ži km oŕŕŕi dŕŕŕ
 ſrodati magj ži dŕy nŕb wŕŕidŕij nŕb dŕiŕŕŕŕ wŕŕa,
 km gŕ: a ži ſŕŕŕ wŕŕŕŕali dŕli: ſolomni km
 wŕŕŕŕŕŕŕ gŕŕy iŕtŕl aby toŕo km nŕ ſabŕŕŕŕŕŕŕ,

Vpznani, Krajc. Ellenarže, uatrapeni Ino 18
 Púliú Anno 1673.
 Vagšrme sezual, siege. Inogd. Eiasie. S. D. 23. Vel. Sobčeti Adralni. Jucnie
 Dalia. rorij. Za. Dol. Toruě, setkal se v. n. D. rati. g. e. b. o. g. J. a. i. e. z. p. r. o. v. o. d. ů.
 Ulasal. m. e. D. r. a. t. r. m. ů. g. D. r. a. d. o. n. i. e. M. e. s. t. a. l. a. S. r. v. a. b. a. H. l. i. s. t. i. c. a. 3. S. i. c. h. j.
 q. d. d. ů. g. h. v. a. l. d. y. a. b. y. d. e. g. e. r. o. z. a. l. a. g. a. t. a. t. b. i. r. n. i. l. a. b. i. s. s. e. m. g. e. d. a. m. e. l. i.
 s. e. s. o. m. n. i. e. D. r. a. t. r. m. ů. g. h. a. z. n. a. ů. g. r. a. e. D. r. a. d. o. n. i. e. S. r. i. v. e. d. l. e. s. e. b. o. z. M. e. s. t. a.
 l. a. S. r. v. a. b. a. M. e. r. z. t. o. a. d. o. n. i. e. g. a. s. e. m. S. r. i. v. e. d. l. e. a. s. t. r. o. d. a. l. N. e. v. š. r. m. e. s. e. m.
 S. r. v. d. a. l. S. o. z. e. r. n. y. b. o. z. a. 29. S. r. a. r. r. o. y. b. y. l. S. y. m. l. o. r. n. i. t. y. b. y. l. m. a. l. y.
 D. r. ů. b. o. s. e. m. h. o. n. i. a. S. r. v. d. a. l. d. i. m. ů. s. t. r. o. j. d. o. m. i. l. e. n. o. r. n. a. z. a. 17. S. r. a. r. r. o. y.
 s. i. l. y. S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.
 S. a. r. r. o. y. h. r. a. n. y. S. r. i. v. e. d. l. e. s. e. m. S. r. v. d. a. l. S. r. a. z. b. o. r. i. S. o. b. r. a. b. i. s. t. r. o. j. a.
 S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.

S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.
 a. b. y. s. t. a. m. n. i. e. t. r. o. b. ů. S. r. a. r. r. o. y. n. e. b. S. o. n. i. e. S. r. a. ů. s. t. y. l. y. S. r. t. a. m. S. r. a. i. S. a. s. o. u. c. e.
 D. n. a. r. n. e. m. n. e. m. o. l. l. S. e. l. e. g. i. t. S. r. i. k. a. l. r. o. g. e. d. n. e. r. o. s. t. y. S. a. S. e. l. s. e. m. n. e. s. t. i. e. l.
 S. e. m. S. a. n. d. ů. s. t. r. o. j. k. ů. c. h. k. e. m. i. S. r. a. d. l. a. a. b. y. s. t. r. o. j. a. S. r. a. ů. s. t. i. l. e. t. h. e.
 S. r. ů. d. i. m. o. j. S. r. ů. d. o. d. r. o. g. a. l. i. e. S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.
 m. a. d. e. s. t. e. l. s. e. m. D. r. a. t. r. a. s. r. o. v. e. b. o. z. S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.
 S. r. a. n. S. r. a. t. i. c. i. d. o. n. i. k. y. S. r. a. d. o. l. e. t. o. m. S. r. a. ů. s. t. i. l. e. t. h. e. D. r. a. t. r. i. n. ů. g. e.
 S. r. i. v. e. d. l. e. S. r. a. d. o. l. e. t. i. a. g. a. s. e. m. S. o. n. i. e. r. o. s. t. i. z. a. l. l. o. d. r. o. z. n. e. a. n. s. e. S. r. a.
 n. a. n. t. e. g. e. l. s. e. m. S. r. o. j. a. S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.
 g. e. d. a. S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.
 S. r. a. d. l. a. S. r. a. d. o. l. e. t. i. a. g. a. s. e. m. S. o. n. i. e. r. o. s. t. i. z. a. l. l. o. d. r. o. z. n. e. a. n. s. e. S. r. a.
 n. a. n. t. e. g. e. l. s. e. m. S. r. o. j. a. S. r. e. z. e. t. i. S. r. o. s. e. m. S. a. r. m. o. d. a. l. S. o. m. o. r. t. b. i. m. i. s. b. y. l. i. s. t. r. o. m. y.

Wyznany Mieszka Dargala Paweła z dzieć
 ry Wbitonjez.

Lata Panii. 1857. Dnia 27. Januarij. Mieszka Dargala, Gyrdta
 i Hujitomujszy Gyrdta Easzy z Gyrdki, Zonia Easzy z Mist
 ta. a ubawka Easzy z Malje, ude bniq Zmalyj Edama Easzy
 Zamordowawso, a Nowogynawso Ebulista gogof Martyna flu
 Loulsto z Gyrdki, ukrywymy Swaulan Examirawan, ugwat
 obom mowdu takto.

Zo so Zamordowawso Gogo suw ul. Stowym Gyrdim, z Andryjan
 Maljutosym Gyrdim z Gyrdta, suluwili, a porzidawio. Zo
 Easa Gyrdta Easzy, gjo azy dakiu godim na uoy, tany. Andryjan
 Maljuta, zo so uwypulka tym Wolan, tawoz byl. Gyrdto
 ulioz z Hela ulytalk u godi. Tam pal Maljotit Edama Easza
 zo so piosly uimiu ju stawik, soli tosoz Andryjan Maljuta u godi
 pal so za salky zytich, a Gogo so znowy uoy, pod fabr. u godi
 a na uoy ul godi, a ul ty za sam porzidawio a tosoz Edama
 Easzy Gyrdta sam byl, sam mawim porzidawio dohrowa sam so u
 godi, az tam tou Roy o uioz redawial, a potomiu y. Pa
 mawim tawoz uimiu byl Androw Maljuta ul godi
 tawoz sam byl piosly Androwu Gyrdim u godi sam so byl. Tam
 Dnia pal Maljuta piosim gabo ju porzidawio takal, az sam
 so tak obedula Zamordowawso. Tam ya sam so uwypulka, kali,

13. Maj. Władisław Józef wicehrabia...
 1. Polowa...
 2. Polowa...
 3. w...
 4. ...
 5. Polowa...
 1842. Rok...
 w...

Gewirff der oberen Teil
des Leibes der Inquisiten, wie
sicher vorwärts an der
Litter angebrachten zu
sehen ist.

Gewirff
der eigentlichen Abbildung
des auf der Solarleiter ange-
brachten Inquisiten, samt
übrigen nöthigen Vorkehrung.

Erklärung der Buchstaben.

- A. Die Leuchte, die über dem Leibe steht, um die Wärme auf den Rücken zu bringen, und die Luft zu reinigen.
- B. Die Vorrichtung, welche den Rücken bei jeder Bewegung des Leibes zu unterstützen, und die Luft zu reinigen, und die Wärme zu bringen.
- C. Die Leuchte, die über dem Leibe steht, um die Wärme auf den Rücken zu bringen, und die Luft zu reinigen.
- D. Die Leuchte, die über dem Leibe steht, um die Wärme auf den Rücken zu bringen, und die Luft zu reinigen.
- E. Die Leuchte, die über dem Leibe steht, um die Wärme auf den Rücken zu bringen, und die Luft zu reinigen.
- F. Die Leuchte, die über dem Leibe steht, um die Wärme auf den Rücken zu bringen, und die Luft zu reinigen.
- G. Die Leuchte, die über dem Leibe steht, um die Wärme auf den Rücken zu bringen, und die Luft zu reinigen.